

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม
THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ACADEMIC
ADMINISTRATION ON TEACHING AND LEARNING AT
PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL, GENERAL EDUCATION
DIVISION IN NAKHONPHANOM PROVINCE

พระครูปลัดจันทังค์ ทนฺตจิตฺโต (ต๋อน โสภกริ)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๔

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

พระครูปลัดจันทังค์ ทนฺตจิตฺโต (ต๋อน โสภกริ)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๔

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

**THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ACADEMIC
ADMINISTRATION ON TEACHING AND LEARNING AT
PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL, GENERAL EDUCATION
DIVISION IN NAKHONPHANOM PROVINCE**

Phrakhru palad Chomnong Thantachitto (Tonsokree)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of

The Requirement for The Degree of

Master of Arts

(Educational Administration)

Graduate School

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

C.E. 2011

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(พระสุธีธรรมานุวัตร, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(พระเอกภักทร อภินนุโท, ผศ.ดร.)

กรรมการ

(รศ.พิเศษ ดร.อำนาจ เดชชัยศรี)

กรรมการ

(ผศ.ดร.สิน งามประโคน)

กรรมการ

(พระมหาสหัส จิตตาสโร, ผศ)

กรรมการ

(ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.สิน งามประโคน

ประธานกรรมการ

พระมหาสหัส จิตตาสโร, ผศ

กรรมการ

ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์

กรรมการ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัย : พระครูปลัดจันทน์ ทนฺตจิตฺโต (ต๋อน โสภกริ)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผศ.ดร. สิ้น งามประโคน พช.บ.,M.A.,Ph.D.

: พระมหาสหัส ฐิตสาโร.ผศ ป.ช.๔, พช.บ., M.A.

: ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์ พช.บ.,M.Ed.,Ph.D.

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร
วิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม
และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน ปัญหา
อุปสรรคและข้อเสนอแนะของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม
ผู้วิจัยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ของครูจำนวน ๑๒๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่
แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่าที(test)และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
(One Way ANOVA)

ผลวิจัยพบว่า

ผลการวิจัย ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหา
น้อย ๓ อันดับ คือด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอนและ ด้าน
หลักสูตรและการนำไปใช้ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่าครูที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ต่างกัน มีความเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และรายด้านครูก็มีความเห็นไม่แตกต่าง

- Thesis Title** : The Poinion Of Teacher Toward Academic Administration Teaching At Phrapariyattidhamma School General Education Division In Nakhonphanom Province.
- Researcher** : Phrakhrupaladchomnong Thantachito
- Degree** : Master of Arts (Educational Administration)
- Thesis Supervisory Committee:**
- : Asst. Prof. Dr. Sin Ngamprakhon B.A.,M.A.,Ph.D.
 - : Phramaha Sahas Thitasaro, Asst. Prof., Pali IV, B.A. M.A.
 - : Asst. Prof. Dr. Chawan Siriwat B.A.,M.Ed.,Ph.D.
- Date of Graduation** : March 12, 2012

ABSTRACT

The objectives of the present study are to investigate and compare administrator opinion towards academic administration of General Education Departments Pariyadhidham Schools in NaKhorn Phanom Province. Also studied were obstacles and problems in administration, as well as suggestions for development. Research method used was survey research, using questionnaire with 125 respondents. Data were analyzed by SPSS computer program, using descriptive statistics such as percentage, and mean to provide descriptive data. Inferential statistics of One – Way ANOVA were also used to identify differences between variables.

Results show that opinions of administrations towards academic administration were at high level. Comparison also suggests high level of opinion towards evaluation, teaching instruments, curriculum and implementation.

However, no differences of opinions were identified among respondents with different genders, age groups, education background and experiences.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วย ผศ.ดร.สิน งามประโคน พระมหาหัส ฐิตสาโร, ผศ. ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแล เอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญประกอบไปด้วย ศาสตราจารย์ ดร.จ่านงค์ อธิวัฒน์สิทธิ์ รองศาสตราจารย์ พิเศษ ดร. อำนวย เดชชัยศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรืองชัย หมั่นชนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินตา ศิริวรรณ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ช่วยแนะนำแก้ไขให้สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั้ง ๕ แห่ง ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้ให้เข้าไปศึกษาและเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลส่งคืนผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๕ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณพระอาจารย์ทุกรูป และคณาจารย์คณะครุศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการ และประสบการณ์ รวมถึงให้ความเมตตาเอื้อเฟื้อ ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยมาตลอด คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันจะพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาเป็นกตเวทิตาคุณแด่มารดา บิดา ที่เป็นกำลังใจ สนับสนุนในทุกๆ เรื่องรวมทั้งคณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ร่วมกันสรรค์สร้างงานวิจัยชิ้นนี้ให้แก่ผู้วิจัยจนเป็นผลสำเร็จด้วยดียิ่ง

พระครูปลัดจ่านงค์ ทนฺตจิตฺโต (ต๋อน โสกรี)

๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ช
บทที่ ๑. บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๓ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๔ คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๕ ประโยชน์ที่ได้รับ	๖
บทที่ ๒. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	๗
๒.๒ แนวคิด และทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ	๑๗
๒.๓ การบริหารงานวิชาการและ การบริหารงานวิชาการ	๒๔
๒.๓.๑ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	๒๗
๒.๓.๒ ด้านการจัดการเรียนการสอน	๓๒
๒.๓.๓ ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน	๔๐
๒.๓.๔ ด้านนิเทศภายใน	๔๒
๒.๓.๕ ด้านประชุมอบรมทางวิชาการ	๔๘
๒.๓.๖ ด้านห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในโรงเรียน	๔๙
๒.๓.๗ ด้านวัดผลและประเมินผล	๕๔
๒.๔ ประวัติความเป็นมาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	๕๗

๒.๕	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๘
๒.๖	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๗๑
บทที่ ๓.	วิธีดำเนินการวิจัย	๗๒
๓.๑	ขั้นตอนการดำเนินวิจัย	๗๒
๓.๒	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๗๒
๓.๓	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๗๓
๓.๔	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๗๕
๓.๕	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	๗๕
บทที่ ๔.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๗
๔.๑	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน	๗๘
๔.๒	ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการ เรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	๘๑
๔.๓	ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการ ด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก สามัญศึกษา	๘๗
บทที่ ๕.	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๙๑
๕.๑	สรุปผลการวิจัย	๙๑
๕.๒	อภิปรายผลการวิจัย	๙๔
๕.๓	ข้อเสนอแนะ	๙๕
บรรณานุกรม		๑๐๐
ภาคผนวก		๑๐๖
ภาคผนวก ก	แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๐๗
ภาคผนวก ข	หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ	๑๑๖
ภาคผนวก ค	รายนามผู้เชี่ยวชาญ	๑๒๒
ภาคผนวก ฉ	หนังสือแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๒๔
ภาคผนวก ง	ผลการหาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม	๑๓๔
ประวัติผู้วิจัย		๑๔๑

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๔.๑	ตารางร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกเพศ	๗๘
๔.๑	ตารางร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกอายุ	๗๘
๔.๑	ตารางร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกระดับการศึกษา	๗๙
๔.๑	ตารางร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	๗๙
๔.๒	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร วิชาการด้านการเรียนการสอน ภาพรวม	๘๐
๔.๒	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร วิชาการด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	๘๑
๔.๓	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร วิชาการด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน	๘๒
๔.๔	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร วิชาการด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน	๘๓
๔.๕	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร วิชาการด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน	๘๔
๔.๖	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร วิชาการด้านการเรียนการสอน ด้านห้องสมุด	๘๕
๔.๗	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร วิชาการด้านการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล	๘๖
๔.๘	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการ ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามเพศ	๘๗
๔.๙	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการ จำแนกตามอายุ	๘๘
๔.๑๐	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๙
๔.๑๑	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	๙๐

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๗๑

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญของคนในชาติ ประเทศชาติจะพัฒนาก้าวหน้าไปได้ คนในชาติต้องได้รับการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพ เมื่อประชากรมีคุณภาพทางการศึกษา กล่าวคือ มีความรู้ ความสามารถ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น อันจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน ประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้น การศึกษาเปรียบเหมือนกุญแจที่จะไขเข้าไปสู่ประตูแห่ง ความสำเร็จในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง โลกในยุค ปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเรียกว่า “ยุคไร้พรมแดน และยุคแห่งข้อมูล ข่าวสาร” การแข่งขันในสังคมโลก จะทำให้แต่ละภูมิภาคมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้ง ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและเทคโนโลยี การศึกษาเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อวิถีชีวิต ของมนุษย์ในสังคมโลก และในสังคมไทยอย่างยั่งยืน การศึกษานับว่ามีบทบาทและมีความสำคัญ ยิ่ง ดังนั้น การศึกษาที่ดีจะต้องจัดให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้านของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นรากฐานอันสำคัญ ในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอด ชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพขีด ความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างเป็นสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีมุ่งพัฒนาบุคคลทั้ง ๔ ด้าน ให้มีความ สมดุลและกลมกลืนกัน คือ ด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสังคม ปัจจุบันการจัดระบบ การศึกษาของรัฐเปิด โอกาสให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยอาศัยรูปแบบต่างๆ ทั้งการศึกษาที่จัดตามแนวระบบ โรงเรียน คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา การศึกษาที่จัดนอกระบบโรงเรียน และการศึกษาที่เกิดจาก กระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิต^๑

^๑อาณันย์ มุทะธากุล,การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเจริญศึกษา อำเภอร่องแงะ จังหวัดนราธิวาส ,วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,(กรุงเทพมหานคร:๒๕๔๕), หน้า ๑.

ในอดีตประเทศไทยยังไม่มีรูปแบบหรือแบบแผนที่ชัดเจนในการจัดการศึกษา การศึกษาส่วนใหญ่เน้นที่วัด โดยมีพระสงฆ์เป็นหลักสำคัญในการสั่งสอน และฝึกอบรมตามหลัก ไตรสิกขาควบคู่ไปด้วยการศึกษาด้านศิลปวิทยาในสาขาต่างๆ

ปัจจุบันการศึกษาไทยมีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่ชัดเจน กล่าวคือ มีโรงเรียน เป็นสถานจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนทั่วไป ในขณะที่เดียวกัน โรงเรียนพระปริยัติธรรมได้มีบทบาท สำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อรองรับกุลบุตรผู้เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาจึงได้มีการจัด การศึกษาแบบพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น เป็นการศึกษาในรูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะ สงฆ์เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้การศึกษา ในโรงเรียนดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่พระพุทธศาสนาและฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่าย พระพุทธศาสนาก็ได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่าง แท้จริง เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะ สามารถธำรงและสืบต่อ พระพุทธศาสนาให้เจริญยิ่งสถาพรต่อไป และถ้าหากพระภิกษุ-สามเณร เหล่านี้ลาสิกขาบทไปแล้ว ก็ยังสามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้ หรือเข้ารับราชการสร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าแก่ ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไป

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ปัจจุบันสังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่พระภิกษุ- สามเณร เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้มีคุณธรรม ความรู้ ประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัย เป็น ศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนา²

ส่วนหลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้น กำหนดให้เรียน ๕ หมวด คือ บาลี ธรรมวินัย ศาสนปฏิบัติ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสุขศึกษา วิชาเหล่านี้ได้พิจารณาเห็นว่า จะเป็นประโยชน์แก่การเผยแผ่พุทธศาสนา และสามารถมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับของ โรงเรียนชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและ มัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการ

การดำเนินการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีลักษณะการบริหาร โดยมีสภาการศึกษาของคณะสงฆ์เป็นองค์กรหลักที่ควบคุมส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยตรง ส่วน การบริหารโรงเรียนเพื่อให้การบริหารให้อยู่ในการปกครองของคณะสงฆ์ และได้กำหนดให้มีกลุ่ม วิทยาลัย เพื่อให้การบริหารโรงเรียนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ มีทั้งหมด

² กองสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, แนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๐), หน้า ๓.

๑๔ กลุ่ม โดยการแบ่งกลุ่มโรงเรียนนั้นอิงตามเขตการศึกษาของกรมสามัญศึกษา และเพิ่มเข้ามาอีก ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ดำเนินการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์จันทบุรีและคณะสงฆ์อนัมนิกาย

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ ปัจจุบันได้รับการยอมรับว่า เป็นส่วนหนึ่ง ของการจัดการศึกษาของชาติที่ช่วยขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชนให้ทั่วถึง เพื่อยกระดับคุณภาพของประชาชนให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่ผ่านมายังคงประสบปัญหาหลายประการ กล่าวคือขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสารหลักสูตรเพื่อบริการครู-อาจารย์ ครู-อาจารย์ขาดความรู้ความสามารถในการนำนวัตกรรมเทคโนโลยี ไม่มีบุคลากรประจำ ครูผู้สอนเป็นเพียงแต่ครูจ้างสอนชั่วคราว ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด หนังสือ วัสดุ ครุภัณฑ์ สำหรับนักเรียนยังไม่เพียงพอ วัสดุและสื่อการเรียนการสอนยังขาดแคลน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อให้คำปรึกษาหรือนิเทศการสอน และไม่มีเครื่องมือที่มีคุณภาพในด้านการวัดผลประเมินผลซึ่งส่วนใหญ่พระภิกษุ-สามเณรที่มาศึกษาจะเป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา หากจนจึงต้องมาบวชเรียนซึ่งขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษาต่างๆ ด้าน ในด้านการเรียนการสอนนั้นในภาคเช้าเรียนธรรม-บาลี ส่วนภาคบ่ายจะเรียนวิชาสามัญ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวข้างต้น นับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องหาทางแก้ไข เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดประสิทธิภาพ

ดังนั้นงานบริหารวิชาการนับเป็นงานสำคัญยิ่งของสถานศึกษา อันเนื่องจากการกิจหลักของสถานศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอนและให้บริการทางวิชาการ ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะเกิดประสิทธิผลเพียงใด ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการเพื่ออำนวยความสะดวกและนักเรียนสามารถสอนและเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการและการเรียนการสอนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีประเด็นดังนี้ ๑.ด้านการใช้หลักสูตร ๒.ด้านการจัดการเรียนการสอน ๓. ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน ๔. ด้านการนิเทศภายใน ๕. ด้านห้องสมุด ๖. ด้านวัดผลและประเมินผล

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดนครพนม มีจำนวน ๕ โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน ๑๒๕ รูป/คน ดังที่ปรากฏในตารางที่ ๑.๑

ตารางที่ ๑.๑ แสดงประชากรการศึกษา

รายชื่อโรงเรียน	จำนวนครูทั้งหมด
๑.โรงเรียนวัดธาตุพนม	๒๕ รูป / คน
๒.โรงเรียนวัดศรีชมพู	๑๕ รูป / คน
๓.โรงเรียนวัดธาตุเรณู	๑๕ รูป / คน
๔.โรงเรียนวัดศรีสงคราม	๑๕ รูป / คน
๕.โรงเรียนวัดศรีหนาด	๑๕ รูป / คน
๖.โรงเรียนวัดมหาธาตุ	๑๐ รูป / คน
๗.โรงเรียนวัดพระซอง	๑๐ รูป / คน
๘.โรงเรียนวัดศรีสว่าง	๑๐ รูป / คน
๙.โรงเรียนวัดธาตุประสิทธิ์	๑๐ รูป / คน
รวม	๑๒๕ รูป / คน

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ๑. ด้านการใช้หลักสูตร ๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน

๓. ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน ๔. ด้านการนิเทศภายใน ๕. ด้านห้องสมุด

๖. ด้านวัดผลประเมินผล

๑.๓.๔ ขอบเขตพื้นที่ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้แก่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

๑.๓.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

เริ่มตั้งแต่ เดือนมิถุนายน ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ รวมเป็นเวลา ๖ เดือน

๑.๔ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๔.๑ ความคิดเห็น หมายถึง ความคิด ความเข้าใจเฉพาะบุคคล ที่แสดงออกโดยการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และข้อมูลข่าวสารที่ตนมีอยู่

๑.๔.๒ การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารตามภาระหน้าที่ ภารกิจและความรับผิดชอบที่กำหนด

๑.๔.๓ การใช้หลักสูตร หมายถึง การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้จริงตามที่กำหนดไว้

๑.๔.๔ การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยวิธีต่างๆ อย่างหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงเกิดการพัฒนาตนเองและตั้งสมมุติฐานที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติต่อไป

๑.๔.๕ วัสดุและสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การจัดวัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และเพียงพอต่อการเรียนการสอนของนักเรียนในสถานศึกษานั้นๆ

๑.๔.๖ การนิเทศภายใน หมายถึง ความพยายามทุกอย่างของเจ้าหน้าที่ผู้จัดการศึกษาในการแนะนำครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยในการปรับปรุงวัสดุและเนื้อหาการสอน ปรับปรุงวิธีสอนและช่วยปรับปรุงการประเมินผลการสอน

๑.๔.๗ ห้องสมุด หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

๑.๔.๘ วัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการจัดการวัดผลและประเมินผลที่อย่างมีระบบเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถของแต่ละบุคคล โดยใช้ข้อสอบหรือคำถามหรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา

๑.๔.๙ การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หมายถึง การศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๔

๑.๔.๑๐ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งขึ้นในชั้นสงฆ์หรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๑.๔.๑๑ ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง พระภิกษุผู้จัดการโรงเรียนและครูใหญ่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครพนม

๑.๔.๑๒ ครู หมายถึง พระภิกษุและคฤหัสถ์ที่ทำการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครพนม

๑.๘ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ทำให้ทราบระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

๒. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน ของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

๓. นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบและเป็นแนวทางในการศึกษาดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

๒.๒ แนวคิด และทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ

๒.๓ การบริหารงานวิชาการและหลักการบริหารงานวิชาการ

๒.๓.๑ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

๒.๓.๒ ด้านการจัดการเรียนการสอน

๒.๓.๓ ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน

๒.๓.๔ ด้านนิเทศภายใน

๒.๓.๕ ด้านประจุมอบรมทางวิชาการ

๒.๓.๖ ด้านห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในโรงเรียน

๒.๓.๗ ด้านวัดผลและประเมินผล

๒.๔ ประวัติความเป็นมาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน ถือเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะการเรียนรู้ของเด็กจะเกิดผลมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญ และผู้ที่มีบทบาทที่สุดในการจัดการเรียนการสอนคือครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคคลที่จัดประสบการณ์ให้เด็ก และการจัดประสบการณ์นั้นครูควรคำนึงถึงบรรยากาศ ความเหมาะสมและวุฒิภาวะของเด็กแต่ละคนด้วยในการจัดการเรียนการสอน มีผู้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้หลายท่าน

กรมวิชาการ ได้กล่าวถึง แนวทางในการจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาไว้ คือ การจัดกระบวนการเรียนให้สำคัญพอกับเนื้อหา ซึ่งแนะแนวทางให้โดยเน้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ

ควบคู่ไปกับทฤษฎีและครูควรใช้วิธีการสอนแบบหลากหลาย เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อฝึกนักเรียนร่วมคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหาและเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน^๑

บุญชม ศรีสะอาด กล่าวว่า การเรียนการสอนต้องอาศัยการสอน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่วนการเรียน หมายถึง การจัดดำเนินการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยที่ผู้เรียนจะต้องทำกิจกรรมด้วยตนเอง^๒

กรมวิชาการ ได้เน้นการจัดการเรียนการสอน โดยการฝึกนักเรียนให้มีนิสัยในการใช้ทักษะกระบวนการในการแสดงออกทุกๆด้าน ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น
๒. คิดวิเคราะห์วิจารณ์
๓. สร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย
๔. ประเมินและเลือกทางเลือก
๕. กำหนดและลำดับขั้นตอนปฏิบัติ
๖. ปฏิบัติด้วยความชื่นชม
๗. ประเมินผลระหว่างปฏิบัติ
๘. ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
๙. ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ให้ความหมายของการสอนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนที่ดีต่อไปนี้^๓

๑. การสอน หมายถึง กระบวนการที่ใช้ชักนำหรือทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่างๆ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เพื่อจะได้บรรลุปรัชญาการศึกษา การสอนจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติต่อผู้เรียนโดยตรง โดยมีครูผู้สอนเป็นตัวจักรสำคัญ ความสำเร็จในการจัดการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพการสอน และมีปัจจัยหลัก ๔ ประการ คือ จุดมุ่งหมายของการสอน วิธีสอนและสื่อการเรียน วิโรจน์ ศรีโกศา ได้

^๑กรมวิชาการ, **หลักสูตรประถมศึกษา** , (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๔), หน้า ๑๑ – ๑๒.

^๒บุญชม ศรีสะอาด, **วิธีการสอนทั่วไป และทักษะการสอน**, (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช , ๒๕๔๖), หน้า ๑-๒.

^๓การศึกษากรุงเทพมหานคร, **รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร**, (กรุงเทพมหานคร : งานผลิตสื่อการเรียนการสอน, ๒๕๔๖), หน้า ๒.

กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กร่วมกันทำ ถ้าจะแยกออกเป็น ๒ ส่วนคือการเรียน หมายถึง กิจกรรมที่เด็กทำและการสอน หมายถึง กิจกรรมที่ครูทำแต่ในทางปฏิบัติแล้วทั้งสองอย่างต้องทำไปพร้อม ๆ กัน จึงจะเรียกว่าการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์ อินทรามะ ที่กล่าวไว้ว่า การสอนคือ กระบวนการจัดให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนเป็นพฤติกรรมของผู้สอน การเรียนเป็นพฤติกรรมของผู้เรียน การเรียนอาจเกิดขึ้นโดยไม่มีการสอนก็ได้ และการสอนอาจเกิดขึ้นโดยไม่มีการเรียนก็ได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนจัดเพื่อให้นักเรียนมีผลการเรียนบรรลุ จุดมุ่งหมายของการเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๒. การเตรียมการสอน

วิเชียร นพพลกรัง กล่าวว่า การเตรียมการสอนของครูทำให้ครูทราบล่วงหน้าว่าจะให้เด็กเรียนรู้อะไร มากน้อยเพียงใด และให้เขาเรียนรู้สิ่งต้องการโดยวิธีการใดบ้าง ซึ่งการเตรียมการสอนแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ^๔

เตรียมการสอนแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ

๑) การเตรียมการสอนระยะสั้น ประกอบด้วยเตรียมจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลและตัวผู้เรียน

๒) การเตรียมการสอนระยะยาว สิ่งที่ต้องเตรียม คือ ศึกษาหลักสูตร ศึกษาเอกสารอื่น ๆ ที่ประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอน ฯลฯ และศึกษาวิธีการวัดผลและประเมินผล

๓. แผนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวถึงแผนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.๒๕๓๖ ว่า แผนการสอนในที่นี้รวมถึงบันทึกการสอนด้วยซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหาสาระสำคัญ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ซึ่งทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย ด้านประสบการณ์ ด้านความสนใจ ความเอาใจใส่ความมานะอดทนและความขยันในการเรียน ด้านความสามารถในการเรียนรู้หรือเข้าใจและด้านความต้องการของนักเรียน^๕

^๔วิเชียร นพพลกรัง, “การบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑). หน้า ๑๒.

^๕คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร :การศาสนา, ๒๕๔๖), หน้า ๑๒.

๔. บันทึกการสอน

กิติมา ปรีดีดิถ กล่าวว่า บันทึกการสอนเป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบ ของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยวางแผนไว้ล่วงหน้าและยึดโครงการสอนเป็นหลัก ซึ่งผู้สอนจะทำบันทึกไว้เป็นวันหรือสัปดาห์ก็ได้ จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นคู่มือในการสอนแต่ละวัน แต่ละสัปดาห์ให้เป็นไปในแนวทางที่กำหนด ส่วนรายละเอียดของบันทึกการสอนประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรม วัสดุอุปกรณ์และการวัดผลประเมินผล^๖

๕. การจัดการการสอน

กิติมา ปรีดีดิถ กล่าวว่า การจัดการสอนเป็นตารางกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระยะหนึ่งสัปดาห์ ซึ่งจะต้องสัมพันธ์กับเวลา หลักสูตรและหลักการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์^๗ ซึ่งกล่าวว่า ตารางสอนเป็นการกำหนดวิชาและเวลาที่จะเรียนโดยละเอียดประจำวัน ตลอดสัปดาห์ ซึ่งหลักในการจัดการสอนคือ จัดให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร พิจารณาการจัดการสอนตามธรรมชาติของแต่ละรายวิชา จัดให้มีเวลาที่นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จัดวิชาที่เป็นทฤษฎีและมีการคำนวณไว้ในภาคเช้ามากกว่าภาคบ่ายและควรพิจารณาถึงครู อาจารย์ เช่น ความสะดวกที่จะเข้าสอนกรณีเวลาว่างตรงกัน เพื่อการประชุมหารือ

โดยสรุปแล้ว การจัดการเรียนการสอนนั้นนับว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะการจัดการเรียนการสอนที่ดีนั้นจะต้องมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี การนำเทคนิคต่าง ๆ เข้ามาเป็นส่วนประกอบ เช่น การจัดกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ มีสื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนยังสามารถให้เด็กออกไปศึกษาหาความรู้นอกห้องเรียน เพื่อลดความจำเจหรือความเบื่อหน่ายของการเรียนได้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นหาในสิ่งที่ตนเองสนใจและต้องการจะหาความรู้เพิ่มเติมได้อีกด้วย

ก. แนวคิด หลักการและทฤษฎีการบริหารองค์กร

การบริหารองค์กร ไม่ว่าจะเป็นองค์กรประเภทใด มีขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็ตาม ต่างก็มีความเชื่อว่า ทฤษฎีหรือหลักการทางการบริหารมีความจำเป็นที่ผู้บริหารองค์กรหรือหัวหน้าหน่วยงานจะต้องศึกษาเรียนรู้ เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเภทขององค์กรนั้น ๆ

^๖กิติมา ปรีดีดิถ, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต, ๒๕๔๒), หน้า ๖๑.

ถึงแม้ว่าองค์กรทุกประเภทจะมีองค์ประกอบที่เหมือนๆ กันก็จริง แต่ก็มีความแตกต่างกันในส่วน
ของทรัพยากร บุคลากร และเป้าหมายขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การทางการศึกษา ซึ่งเป็น
องค์การที่มีความแตกต่างไปจากองค์กรธุรกิจอื่น และมีเป้าหมายเพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้
มาตรฐานตามที่กำหนด ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนว
ปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการบริหารองค์การมากขึ้น

วิบูลย์ ไทฉะบุตร และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ^๑ ได้สรุปว่า การบริหารการศึกษานั้น
จะต้องดำเนินการไปตามกระบวนการบริหาร ๕ ขั้นตอน ซึ่งเรียกย่อๆ ว่า PODCC โดยมีกระบวนการ
บริหาร ดังนี้

๑. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดแผนงานและโครงการไว้ล่วงหน้า
๒. การจัดองค์กร (Organizing) เป็นการกำหนดตำแหน่งและหน้าที่ในหน่วยงานให้
ชัดเจน
๓. การอำนวยการ (Directing) เป็นการพิจารณาสั่งการและมอบหมายงาน
๔. การประสานงาน (Coordinating) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานและ
ตำแหน่งต่างๆ ในหน่วยงาน

๕. การควบคุมงาน (Controlling) เป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

วิบูลย์ ไทฉะบุตร และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ ได้เสนอว่า การบริหารงานนั้น ผู้บริหาร
จะต้องดำเนินการในกระบวนการที่เรียกว่ากระบวนการบริหาร ซึ่งมี ๘ ขั้นตอน คือ

๑. กำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานให้ชัดเจน
๒. จัดทำแผนงาน
๓. กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ระดับบริหารฝ่ายต่างๆ ทุกคน
๔. มอบงานและมอบอำนาจหน้าที่แก่ผู้ร่วมงานให้เป็นสัดส่วนชัดเจน
๕. ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน
๖. ปฏิบัติการตามความจำเป็นเพื่อปริมาณและคุณภาพของงาน
๗. จัดให้มีการประสานงานกันทุกหน่วยงาน
๘. ดำเนินการบำรุงขวัญให้กำลังใจ กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างมี
ประสิทธิภาพ
๙. เตรียมวางแผนงานในอนาคต

^๑วิบูลย์ ไทฉะบุตร และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**,
(กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคาแหง, ๒๕๔๔), หน้า ๑๕.

จันทร์ธานี สงวนนาม^๕ ได้เสนอกระบวนการบริหารไว้ ๗ ประการ ซึ่งเรียกย่อๆ ว่า PoSDCoRB โดยมีกระบวนการบริหาร ดังนี้

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือวางโครงการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าว่าจะต้องทำอะไร และทำอย่างไรเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

๒. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงานการจัดสายงานบังคับบัญชา และการกำหนดตำแหน่งหน้าที่

๓. การบริหารงานบุคคล (Staffing) หมายถึง การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การพัฒนาบุคลากร การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน การประเมินผลการทำงานเพื่อพิจารณาความดีความชอบ การให้สวัสดิการ และการให้พ้นจากงาน

๔. การอำนวยการ (Direction) หมายถึง การอำนวยการ การตัดสินใจ การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชา และการควบคุมการปฏิบัติการ

๕. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานด้านต่างๆ ขององค์การ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และดำเนินการไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

๖. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานขององค์การ เพื่อให้ผู้บริหารและสมาชิกขององค์การทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน

๗. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงบประมาณ การใช้เงินการควบคุมและตรวจสอบด้านการเงิน

จันทร์ธานี สงวนนาม ได้สรุปว่ากระบวนการบริหารการศึกษา มี ๗ ชั้น ดังนี้

๑. Decision Making คือ การตัดสินใจเพื่อดำเนินการ

๒. Planning คือ การวางแผนปฏิบัติการตามแนวทางเลือกที่ตัดสินใจเลือกแล้ว

๓. Organizing คือ การจัดองค์การ

๔. Communicating คือ การติดต่อสื่อสาร ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการทั้งภายในและภายนอกองค์การ

๕. Influencing คือ การจูงใจให้ทุกคนในองค์การปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ

๖. Coordinating คือ การประสานงาน

๗. Evaluating คือ การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน

^๕จันทร์ธานี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: บั๊กพอยท์, ๒๕๕๑), หน้า ๖๐-๖๑.

สรุปได้ว่า แนวคิด หลักการและทฤษฎีการบริหารองค์การ หมายถึง แนวความคิดหรือความเชื่อที่เกิดขึ้น อย่างมีหลักเกณฑ์ มีการทดสอบและการสังเกตจนเป็นที่แน่ใจ มีเหตุผลและสามารถนำไปประยุกต์และปฏิบัติได้ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานในองค์การให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อหน่วยงานในองค์การนั้นๆ

ข. หลักการบริหารสถานศึกษา

การบริหารนั้นเป็นทั้งศาสตร์ที่ต้องศึกษาเรียนรู้และเป็นทั้งศิลปะที่ผู้บริหารจะต้องนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ในเชิงของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งหลักการบริหารสถานศึกษา มีดังนี้

๑. การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management)

ในการบริหารองค์การนั้น นอกจากผู้บริหารซึ่ง มีบทบาทสำคัญในองค์การแล้ว สมาชิกหรือบุคคลในองค์การก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์การก้าวหน้าไปได้ด้วยดี การบริหารในปัจจุบันจึงพยายามหาวิธีการที่จะให้มีการยอมรับและความเข้าใจระหว่างผู้บริหารและผู้ที่อยู่ในองค์การแนวความคิดหนึ่งของการบริหารก็คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม

จันทร์ธานี สงวนนาม กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์การที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งประกอบได้ด้วย ๓ ประการ คือ^๕

๑. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์การย่อมมีความผูกพันกับองค์การที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การ แม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การแล้ว

๒. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิก ทำให้สมาชิกในองค์การมีเป้าหมายเดียวกัน

๓. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์การ

^๕อ้างอิงแล้ว, หน้า ๑๓.

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจและการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล

๒. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM)

กระทรวงศึกษาธิการได้นำแนวคิดด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งถือเป็นนโยบายสำคัญที่มุ่งหวังให้การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดเป็นกรอบภารกิจในด้านการบริหารจัดการ ๔ ด้าน คือ การบริหารวิชาการ งบประมาณ บุคคล และการบริหารทั่วไปซึ่งมีหลักการดังต่อไปนี้

๑. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นรูปแบบของการมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจ การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร และการจัดการศึกษาไปให้สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติ

๒. หลักการบริหารตนเอง (Self Management) สถานศึกษามีความเป็นอิสระคล่องตัวมีอำนาจตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น ภายใต้การบริหารในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา

๓. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และร่วมคิดร่วมทำ โดยเชื่อว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้คุณภาพของผลผลิตเพิ่มขึ้น และผู้ปฏิบัติมีความพึงพอใจ

๔. หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน (Supporting Leader) โดยผู้บริหารเป็นผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ปฏิบัติงาน

๕. หลักการพัฒนาทั้งระบบ (Whole-School Approach) เป็นการยึดรูปแบบของการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการบริหาร การจัดการสอนของครู และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางแห่งการเปลี่ยนแปลง

๖. หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เพื่อความโปร่งใสและให้การบริหารจัดการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการจัดการที่เป็นไปตามความต้องการของโรงเรียนเอง โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาในการใช้อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบในการตัดสินใจ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดำเนินการ แก้ปัญหาและจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อคุณภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน

ค. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารทางการศึกษา

เนื่องจากสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นการบริหาร การจัดหลักสูตร โปรแกรมการเรียนการสอน การร่วมกับสมาคมวิชาชีพ ความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ทางการศึกษา

ทรัสต์ (Trusty, จันทรานี สวงวนนาม แห่งภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำทางวิชาการไว้ ๑๗ ประการ คือ

๑. ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษา
๒. ส่งเสริมให้ครูนำเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษาไปปฏิบัติ
๓. สร้างความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมของสถานศึกษาและของห้องเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา
๔. สร้างความเชื่อมั่นว่าโครงการทางวิชาการของสถานศึกษาเป็นผลมาจากผลการวิจัยและการปฏิบัติทางการศึกษา
๕. มีการวางแผนร่วมกับคณะครูเกี่ยวกับ โครงการต่างๆ ทางวิชาการเพื่อให้บรรลุความต้องการของนักเรียน
๖. ส่งเสริมให้ครูนำโครงการทางวิชาการไปปฏิบัติ
๗. ปฏิบัติงานร่วมกับคณะครูในการประเมินผลโครงการทางวิชาการของโรงเรียน
๘. ติดต่อสื่อสารกับครูและนักเรียนด้วยความคาดหวังที่สูงในด้านมาตรฐานทางวิชาการ
๙. ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมทางสังคมของนักเรียน
๑๐. ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างชาวปัญญาของนักเรียน
๑๑. มีการจัดสรรเวลาเพื่องานวิชาการร่วมกับครูไว้อย่างชัดเจน
๑๒. ให้ความร่วมมือกับนักเรียนในการกำหนดระเบียบเพื่อแก้ปัญหาด้านวินัยของนักเรียน
๑๓. ร่วมมือกับนักเรียนให้มีการนำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมากำกับปัญหาด้านวินัย
๑๔. ร่วมมือกับคณะครูให้มีการนำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมากำกับปัญหาด้านวินัยของนักเรียน
๑๕. มีการปฐมนิเทศคณะครูเกี่ยวกับโครงการของสถานศึกษา

๑๖. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างยุติธรรม

๑๗. ช่วยเหลือครูในการพัฒนาระบบงาน เพื่อให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญในการดำเนินงานทางวิชาการของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีบทบาทดังต่อไปนี้^{๑๑}

๑. กำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และวางแผนงาน โรงเรียน

๒. จัดบุคลากรให้เหมาะกับงานวิชาการ

๓. กำกับ ติดตาม นิเทศงานวิชาการอย่างมีระบบ

๔. จัดหาหลักสูตรและเอกสารสูตรให้เพียงพอตามสภาพของสถานศึกษา

๕. จัดให้ครูผลิต จัดหาสื่อ และนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน

๖. จัดให้มีมุมหนังสือห้องสมุดที่เหมาะสมตามสภาพของสถานศึกษา

๗. ให้สถานศึกษามีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามระเบียบว่าด้วยการ

วัดผล

๘. ส่งเสริมและนำเทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่เหมาะสมมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการของ

สถานศึกษา

๙. อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น จัดสรรงบประมาณโครงการด้วยความเหมาะสม เป็นต้น

๑๐. ให้คำแนะนำปรึกษาในการดำเนินงานวิชาการทุกด้าน

๑๑. จัดให้มีการประเมินผลงานวิชาการทุกระยะ เมื่อพบปัญหาต้องดำเนินการแก้ไข

สรุปได้ว่า การเป็นผู้นำทางวิชาการศึกษา หมายถึง การนำเอาความรู้ ความสามารถ แนวความคิด เทคนิควิธี ที่มีประสิทธิภาพต่อการศึกษามาใช้ในการบริหารสถานศึกษา การเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาชีพ

^{๑๑}สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๔๖), หน้า ๑๒๓.

๒.๒ แนวคิด และทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ

เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องศึกษาขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการในทุกๆด้าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในขอบข่ายของงานวิชาการ อันจะนำมาซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้น จึงมีนักวิชาการ ได้ให้ทัศนะไว้หลายท่าน ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้^{๑๑}

๑. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ แบ่งออกเป็นการจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษา ความรับผิดชอบตามภาระหน้าที่การจัดชั้นตอนและระยะเวลาในการทำงาน การจัดทำโครงการสอน และการจัดทำบันทึกการสอน

๒. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น การจัดการเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกงาน

๓. การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด และการนิเทศการสอน

๔. การวัดและประเมินผลการเรียน

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบดำเนินการ ไว้ดังนี้^{๑๒}

๑. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

๒. งานด้านการเรียนการสอน

๓. งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

๔. งานด้านการวัดผลและประเมินผล

๕. งานห้องสมุด

๖. งานด้านการนิเทศการศึกษา

๗. งานวางแผน และกำหนดวิธีดำเนินงาน

๘. งานส่งเสริมการสอน

^{๑๑}ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์,การบริหารงานวิชาการ,(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหมิตรออฟเซต,๒๕๔๕),หน้า ๑๗-๑๘.

^{๑๒}สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร,คู่มือการนิเทศงานบริหารในสถานศึกษา,(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานการศึกษา,๒๕๔๗),หน้า ๑๖-๑๗.

๕. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ ได้จำแนกขอบข่ายงานวิชาการเป็น ๓ ลักษณะ คือ ลักษณะการจัดกระบวนการบริหารวิชาการ เช่น การวางแผนงานวิชาการ การติดตามผลการปฏิบัติงานและประเมินผลลักษณะการจัดและพัฒนางานวิชาการที่โรงเรียนควรจัดขึ้น เช่น การจัดทำแผนการสอน การสอนซ่อมเสริม การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตรและแนวการศึกษาต่อและอาชีพ จัดห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน เอกสารการสอน คู่มือการสอน การนิเทศการสอนและลักษณะการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ เช่น จัดโรงเรียน จัดครูประจำชั้นเรียน จัดหาวิธีการสอนใหม่ๆ ส่งเสริมกำลังใจ การเก็บสถิติข้อมูล ตรวจสอบการทำงานของครูและการจัดบริการช่วยเหลืองานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ^{๑๑}

อุทัย บุญประเสริฐ ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้^{๑๔}

๑. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
๒. การสอนและการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
๓. กิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมทางวิชาการ)
๔. สื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมห้องสมุด
๕. การวัดผลและประเมินผล และมาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียน
๖. การนิเทศและการพัฒนาวิชาชีพครู

กิติมา ปรีดีดิถก ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ ๖ ด้าน ดังนี้^{๑๕}

๑. แผนปฏิบัติด้านวิชาการ
๒. หลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย
 - ๑) หลักสูตร
 - ๒) โครงการสอน
 - ๓) ประมวลการสอน
๓. การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

^{๑๑}อนุศักดิ์ สมิตสันต์, การบริหารวิชาการ, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน (กรุงเทพมหานคร: ๒๕๔๐), หน้า ๑๗.

^{๑๔}อุทัย บุญประเสริฐ, หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เอสดีเพรส, ๒๕๔๐), หน้า ๘๒.

^{๑๕}กิติมา ปรีดีดิถก, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรภาพพัฒนา, ๒๕๔๒), หน้า ๑๕.

- ๑) การจัดตารางเรียน
 - ๒) การจัดชั้นเรียน
 - ๓) การจัดครูเข้าสอน
 - ๔) การจัดแบบเรียน
 - ๕) การจัดห้องสมุด
 - ๖) การจัดทำคู่มือครู
๔. สื่อการสอน
๕. การปรับปรุงการเรียนการสอน ประกอบด้วย
- ๑) การนิเทศการสอน
 - ๒) การฝึกอบรม
๖. การวัดผลและประเมินผล

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติตามรูปแบบงานวิชาการที่วางไว้ โดยมุ่งเน้นไปที่การจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน อันเป็นขอบข่ายหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินการ

จากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า งานวิชาการมักมีขอบข่ายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันอาจแตกต่างกันที่รายละเอียดเท่านั้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้นำเสนอไว้แล้วบทที่ ๑ มาเป็นของข่ายในการศึกษา คือ

๑. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ต่างๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้เด็กนักเรียนมีการพัฒนาไปตามลักษณะที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้

จากการทบทวนวรรณกรรมที่นักศึกษาค้นคว้าได้ให้ความหมายของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีความสอดคล้องกัน ดังนี้

การใช้หลักสูตรเป็นบรรทัดฐานในการจัดมวลประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน โดยผู้บริหารและครูในโรงเรียนร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรและสภาพท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับปัจจัยความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการในการการจัดมวลประสบการณ์ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในด้านเนื้อหาและการจัด

กิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับวุฒิภาวะ สติปัญญา ของผู้เรียนในแต่ละระดับ และมีการประมวล และวัดผลของการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ส่วนการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปสู่วิธีการปฏิบัติจริง ในการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยเน้นที่การจัดกิจกรรม และกระบวนการต่างๆที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และมีความสุขในการเรียน

๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน ถือเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะการเรียนรู้จะเกิดผลมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญ และผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการจัดการเรียนการสอนคือครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคคลที่จัดประสบการณ์ให้นักเรียน และการจัดประสบการณ์นั้นควรคำนึงถึงบรรยากาศ ความเหมาะสมและวุฒิภาวะของเด็กแต่ละคนในการจัดการเรียนการสอน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกัน ดังนี้

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดรูปแบบวิธีการสอน โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในบทเรียน บุญชม ศรีสะอาด ได้ให้ทัศนะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระและหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนว่าจะต้องประกอบไปด้วย การจัดประมวลการสอน การจัดแผนการเรียน การจัดตารางเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดครูอาจารย์เข้าสอน การสอนซ่อมเสริม การเลือกตำราเรียน กลุ่มมือครูในงานวิชาการ การจัดทำคู่มือให้นักเรียน นักศึกษา การจัดห้องศูนย์ควบคุมการเรียนการสอนทางวิชาการ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะ โดยครูและนักเรียนมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่วางไว้

๓. ด้านการนิเทศภายใน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานที่จะช่วยพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ โดยผู้บริหารจะต้องทำให้บุคลากรภายในโรงเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการนิเทศ ซึ่งทุกคนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศภายใน มีความสอดคล้องกัน ดังนี้

การนิเทศ หมายถึง กระบวนการ แนะนำช่วยเหลือและปรับปรุงแก้ไข ในการพัฒนารูปแบบวิธีการเรียนการสอนให้มีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน ในการเสนอแนะ ให้คำปรึกษา และแก้ไข ในข้อบกพร่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนของครู เพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔. ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล เป็นวิธีการขั้นสุดท้ายของการเรียนการสอน เพื่อวัดกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนว่ามีประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ซึ่งกำหนดเป็นตัวเลขและนำผลของการวัดกระบวนการเรียนรู้นั้นมาประเมินผล เพื่อปรับปรุงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

จากการทบทวนวรรณกรรมที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลแบ่งออกเป็น ๒ คำ คือ การวัดผล (Measurement) และการประเมินผล (Evaluation) ดังนั้น การวัดผล หมายถึง กระบวนการในการใช้ข้อมูล โดยอาศัยตัวเลขเป็นเกณฑ์ เพื่อชี้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่วัดว่ามีจำนวนหรือปริมาณเท่าใด

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการนำเอาค่าที่ได้จากการวัดผลมาตีค่าเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานแล้วจึงตัดสินตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผล เป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะชี้วัดว่านักเรียนแต่ละคนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถในด้านใดบ้าง บกพร่องในด้านใดบ้าง โดยนำผลจากการวัดเป็นจำนวน (คะแนน) มาตัดสินตามเกณฑ์ที่วางไว้

๕. ด้านสื่อการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ถือว่าสื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอน มีความสอดคล้องกัน ดังนี้

สื่อการเรียนการสอนนั้นเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกให้แก่ทั้ง ครูและนักเรียน กล่าวคือ ครูผู้สอนลดการบรรยายและมีเครื่องมือช่วยเพิ่มคุณภาพในการสอน ประโยชน์สำหรับนักเรียนก็ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเข้าใจในบทเรียนได้เร็วขึ้น และจดจำได้นาน ซึ่งโดยประเภทของสื่อไม่ได้บ่งชี้เฉพาะตัวผู้สอนในโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมวิทยากร ผู้ชำนาญการ วัสดุสิ่งของและเครื่องมือต่างๆ สิ่งพิมพ์ แผ่นป้ายต่างๆ วัสดุกราฟฟิกส์ เทปบันทึกเสียงทั้งม้วนและตลับ แผ่นเสียง วิทยุ โทรทัศน์ สไลด์ แผ่นใส ภาพยนตร์ วิดีโอ คอมพิวเตอร์และอื่นๆ

สรุปได้ว่า วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนหมายถึงตัวบุคคล วิธีการ และเทคนิค ที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียน เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในบทเรียนง่ายยิ่งขึ้น

๖. ด้านห้องสมุด

ห้องสมุดถือว่าเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลและวิทยาการต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อสถานศึกษา สถานศึกษาต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีห้องสมุดเพื่อใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้และข่าวสาร ใช้เป็นที่ค้นคว้า และพักผ่อนหย่อนใจของผู้ใช้ห้องสมุด

จากการทบทวนวรรณกรรมที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายของห้องสมุด มีความสอดคล้องกัน ดังนี้

ห้องสมุดเป็นศูนย์รวมวิทยาการ เอกสารที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจ โดยวัตถุประสงค์ ๕ ประการ คือ

๑. เพื่อให้การศึกษา เป็นแหล่งที่ให้การศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ครู อาจารย์และนักเรียน

๒. เพื่อความรู้และข่าวสาร ห้องสมุดที่ทันสมัยนอกจากจะเป็นที่รวบรวมตำราหนังสือ และวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ แล้ว ยังเป็นแหล่งที่จะให้บริการในด้านข่าวสาร ความรู้ทั่วไป เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดป้ายแผ่นกระดาน เพื่อปิดประกาศข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ รวมทั้งการเชิญวิทยากร การประชุมเพื่อเผยแพร่ความรู้ และข่าวสาร

๓. เพื่อการศึกษาค้นคว้า ห้องสมุดจะเป็นแหล่งหนังสืออ้างอิง ที่ใช้เป็นการค้นคว้าการทำวิจัย เป็นต้น

๔. เพื่อความจรรโลงใจ เป็นแหล่งที่มีหนังสือที่เป็นหนังสือบันเทิง หรือการจัดกิจกรรม การฉายภาพยนตร์ วิดีทัศน์ เพื่อความจรรโลงใจ

๕. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ มีมุมจะจัดกิจกรรมต่างๆ และเป็นที่ผ่อนคลายจากการเรียนในห้องเรียน

สรุปได้ว่า ห้องสมุด เป็นแหล่งรวบรวมวิทยาต่างๆ เพื่อสนองต่อความต้องการด้านเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป โดยห้องสมุดนั้น ผู้บริหารจะต้องจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์หนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์เข้าห้องสมุดอย่างเพียงพอ มีหนังสือที่หลากหลายและมีสภาพบรรยากาศถ่ายเทสะดวกที่ดี มีการจัดครูบรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบห้องสมุด จัดระบบการเก็บรักษาหนังสือตามหลักการจัดห้องสมุด มีระบบการสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย

๒.๓ การบริหารงานวิชาการและหลักการบริหารงานวิชาการ

๑. ความหมายของการบริหารวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นสิ่งสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะอยู่ระดับใดก็ตาม การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นประการแรกเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง ภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถ สามารถประกอบอาชีพและดำรงตนเป็นพลเมืองที่ดีได้

กมล ชิโสภา กล่าวว่า การบริหารวิชาการ เป็นการบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบและเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ^{๑๖}

กมล ภูประเสริฐ กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของโรงเรียน^{๑๗}

กิตติมา ปรีดีดิลก กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึงการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อันได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ ตำราเรียนและอาคารสถานที่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน^{๑๘}

อุทัย ธรรมเดโช ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึงการบริหารกิจกรรมวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด หรือการบริหารงานวิชาการที่ให้พลเมืองมีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบสัมมาชีพ ดำรงตนเป็น พลเมืองดี และช่วยกันพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป^{๑๙}

^{๑๖} กมล ชิโสภา, การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไทยในปัจจุบัน, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, ๒๕๔๖), หน้า ๕.

^{๑๗} กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: ทิปส์พับบลิเคชั่น, ๒๕๔๔), หน้า ๗.

^{๑๘} กิตติมา ปรีดีดิลก, การบริการและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: อักษรพิพัฒน์, ๒๕๓๒), หน้า ๕.

^{๑๙} อุทัย ธรรมเดโช, หลักการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๑.

สรุป ความหมายการบริหารวิชาการ คือ การบริหารจัดการทุกอย่างในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียน โรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติหน้าที่และภารกิจโดยตรงในการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญและสนใจการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก

๒. ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการมีความสำคัญและเป็นภารกิจหลักในการบริหารงานวิชาการที่จะต้องวางระบบงานอย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนและมีความเกี่ยวเนื่องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยตรง อันเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกของโรงเรียนที่มีบทบาทสำคัญต่อผู้บริหารในการนำไปบริหารจัดการในการเรียนการสอน ให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ สมิทธ์ และคณะ ในด้านการใช้เวลาในการบริหารงานและการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกงานออกเป็น ๘ ประเภท พบว่า การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ ๔๐ งานบริหารบุคลากร คิดเป็นร้อยละ ๒๐ งานบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๒๐ งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ ๕ งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ ๕ งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๕ และงานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ ๕^{๒๐}

จากการศึกษาครั้งนี้จะเห็นว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญถึงร้อยละ ๔๐ ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมากที่สุดในการบริหารงานโรงเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญที่ถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีส่วนในการผลักดันกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีรูปแบบที่สมบูรณ์ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม ทั้งยังช่วยพัฒนาประเทศชาติและสังคมให้เจริญก้าวหน้าอีกด้วย

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

ภารกิจหลักของโรงเรียน คือ งานวิชาการ ดังนั้นผู้บริหารต้องเข้าใจขอบข่ายงานวิชาการ เพื่อที่จะบริหารงานวิชาการได้ครอบคลุม นักวิชาการได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการไว้ดังนี้

^{๒๐}ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์ดี, ๒๕๔๕), หน้า ๑-๒.

กิติมา ปรีดีติลล กำหนดขอบข่ายงานด้านวิชาการไว้ ๖ ประการคือ^{๒๐}

๑. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
๒. หลักสูตรการเรียนการสอน
๓. การจัดการเรียนการสอน
๔. สื่อการสอน
๕. การปรับปรุงการเรียนการสอน
๖. วัดและประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ ๗ ด้าน คือ^{๒๑}

๑. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
๒. ด้านการเรียนการสอน
๓. ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
๔. ด้านวัดผลและประเมินผล
๕. ด้านห้องสมุด
๖. ด้านนิเทศภายใน
๗. ด้านประชุมอบรมทางวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า ขอบข่ายงานวิชาการจะครอบคลุมงานดังนี้ คือ^{๒๒}

๑. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน แผนปฏิบัติงานวิชาการ โครงการสอนและบันทึกการสอน

๒. จัดดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอน คือ การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอนและการฝึกงาน

^{๒๐}กิติมา ปรีดีติลล,การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรภาพพัฒนา,๒๕๔๓),หน้า ๕๘.

^{๒๑}กระทรวงศึกษาธิการ,การบริหารโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,๒๕๔๓), หน้า ๔.

^{๒๒}ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหมิตรออฟเซต,๒๕๔๕), หน้า ๑๗-๑๘.

๓. การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการส่งเสริมการจัดหลักสูตรและโปรแกรมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่งาน การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุดและการนิเทศการสอน

๔. การวัดผลและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

หวน พันธุพันธ์ ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง ครอบคลุมการดำเนินงาน ๘ ด้านด้วยกันคือ^{๒๔}

๑. หลักสูตร ได้แก่ การศึกษาความมุ่งหมายของหลักสูตร ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร การนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผล การประเมินหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

๒. แผนการสอน

๓. การจัดตารางสอน

๔. การปรับปรุงการเรียนการสอน ได้แก่ การสอนที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลางและการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

๕. การใช้เทคโนโลยีทางการสอนและสื่อการสอน

๖. การจัดแบบเรียน

๗. ห้องสมุดโรงเรียน

๘. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการออกเป็น การจัดทำแผนงานและโครงการงานวิชาการ เอกสารการปฏิบัติงานวิชาการ การจัดครูปฏิบัติการสอน การเตรียมการสอน สื่อการเรียนการสอน การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ

จากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า งานวิชาการมักมีขอบข่ายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันอาจแตกต่างกันที่รายละเอียดเท่านั้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำขอบข่ายการ

^{๒๔} หวน พันธุพันธ์, การบริหารโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๔๕- ๔๖.

บริหารงานวิชาการจากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้นำเสนอไว้แล้วในบทที่ 1 มาเป็นขอบข่ายในการศึกษา คือ

๑. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน
๓. ด้านนิเทศภายใน
๔. ด้านวัดผลและประเมินผล
๕. ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน
๖. ด้านประมุขอบรมทางวิชาการ
๗. ด้านห้องสมุด เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในโรงเรียน

๒.๓.๑ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้เด็กนักเรียนมีการพัฒนาไปตามลักษณะที่จัดมุ่งหมายไว้ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

อำนาจ จันทรแป้น ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้^{๒๕}

๑. หลักสูตรในฐานะที่เป็นวิชาและเนื้อหาเป็นการมองหลักสูตรว่า เป็นวิชาและเนื้อหาวิชาที่ครูจะต้องสอนนักเรียนและนักเรียนจะต้องเรียน
๒. หลักสูตรในฐานะที่เป็นประสบการณ์ ซึ่งหมายถึงประสบการณ์ทั้งมวลที่ผู้เรียนได้รับภายใต้การแนะนำของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
๓. หลักสูตรในฐานะที่เป็นโอกาสของการเรียนรู้ (แผนประสบการณ์) หลักสูตรที่สมบูรณ์ควรประกอบด้วยแผนการหรือเจตนารมณ์ ซึ่งจุดเน้นจะไม่จำกัดอยู่เฉพาะที่จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์แต่ยังรวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ของหลักสูตร อันได้แก่ การนำหลักสูตรไปใช้หรือการสอนและการประเมินผล
๔. หลักสูตรเป็นศาสตร์สาขาหนึ่ง ซึ่งการนำหลักสูตรไปใช้ต้องดำเนินเป็นกระบวนการโดยตระหนักในความสำคัญของผู้เรียนและให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นให้มากที่สุด

^{๒๕}อำนาจ จันทรแป้น,การพัฒนาหลักสูตรทฤษฎีสู่การปฏิบัติระดับโรงเรียน,(กรุงเทพมหานคร: ส.ทรัพย์การพิมพ์, ๒๕๔๔),หน้า ๓.

ธำรง บัวศรี กล่าวว่า หลักสูตรคือแผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงจุดหมายการจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้^{๒๖}

มนัส สายโกสุม ได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ ว่า หมายถึง การจัดประสบการณ์ต่างๆ ขึ้นในโรงเรียน โดยครูและผู้บริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้สูงขึ้น โดยใช้เอกสารหลักสูตรเป็นแม่บท การนำหลักสูตรไปใช้จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของโรงเรียน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องทราบและให้ความสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อที่จะนำหลักสูตรไปแปลงเป็นการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล^{๒๗}

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า หลักสูตรหมายถึงมวลประสบการณ์ที่โรงเรียนได้จัดขึ้นในโรงเรียน ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม รวมทั้งการวัดผลประเมินผล ซึ่งการจัดประสบการณ์เหล่านี้จะจัดให้แตกต่างกันตามระดับชั้น ตามความสนใจของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้สูงขึ้น

นอกจากนี้ กรมวิชาการ ได้คาดหวังผู้เรียนตามหลักสูตรให้คิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น และทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน และเน้นให้เกิดคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. การพัฒนาคน ให้มีความรู้พื้นฐาน มีสุขภาพกายและใจสมบูรณ์ แก้ปัญหาเป็น เสียดสละและมุ่งพัฒนา

๒. การพัฒนาอาชีพ ได้แก่ การทำงานร่วมกับผู้อื่น รักการทำงานและทำงานเป็น

๓. การพัฒนาสังคม ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ของตนต่อบ้าน ชุมชน ประเทศและโลก

ในส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้ สัจด์ อุทรานันท์ กล่าวไว้ว่า เป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ หรือนำไปสู่การเรียนการสอนในโรงเรียน การนำหลักสูตรไปใช้อย่างมี

^{๒๖}ธำรง บัวศรี, **ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เอราวัณการพิมพ์.๒๕๔๖), หน้า ๖.

^{๒๗}มนัส สายโกสุม, **ผลกระทบของการปฏิรูปการศึกษาที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองพะเยา.**(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.๒๕๔๑), หน้า ๑๒.

ประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยกิจกรรมและกระบวนการต่าง ๆ หลายประเภท ได้แก่ การจัดทำเอกสาร แผนการสอน โครงการสอน การเตรียมบุคลากร การบริหารหลักสูตร การดำเนินการสอนตาม หลักสูตร การนิเทศและติดตามประเมินผล เพื่อให้การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ การจัดการ เรียนการสอน การจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมี ประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้ไว้ดังนี้ หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาที่เป็นเครื่องชี้บ่งว่าเยาวชน ไทยในอนาคตควรจะเป็นพลเมืองอย่างไรที่สังคมไทยต้องการ และสามารถดำเนินชีวิตของตนได้ อย่างมีความสุข ถึงแม้ว่าหลักสูตรนั้นไม่มีการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพก็ยากที่การใช้หลักสูตร จะบรรลุเป้าหมาย การบริหารหลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกระดับจะต้องช่วยกันดำเนินการตามขั้นตอนสำคัญในการบริหารหลักสูตรที่กรมวิชาการกำหนด ไว้คือ กำหนดปรัชญาและอุดมการณ์ วัตถุประสงค์ นโยบายของโรงเรียน ดำรงปัญหาความ ต้องการและสภาพท้องถิ่น ปัญหาความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง ความถนัดและ ความสามารถเฉพาะของนักเรียน การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความต้องการ ความถนัดและ ความสามารถเลือกสรร พัฒนา จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรหรือรายวิชาที่สอดคล้องกับ สภาพชีวิต อาชีพเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่น แนวทางการศึกษา ให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จัก สภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคม และสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครู ใช้ ทรัพยากรภายใน จัดแผนการสอน เนื้อหาสาระ รายละเอียด เทคนิคการสอน อุปกรณ์ สื่อ ทำความ เข้าใจและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา การจัดกิจกรรม เสริม เช่น การประกวดแข่งขัน การจัดนิทรรศการ การสาธิต เป็นต้น^{๒๔}

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไป ใช้ว่าในปัจจุบัน ได้มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๓๓) และได้ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นซึ่ง ได้กำหนดหลักการที่สำคัญของหลักสูตร คือ

๑. เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประชาชน

^{๒๔} คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การบริหารโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๔๑), หน้า ๑๑๓ – ๑๑๔.

๒. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ ในการดำรงชีวิต

๓. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติโดยมีเป้าหมายหลักรวมกัน แต่ต้องให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ ที่มีความคาดหวังว่าให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและทำงานเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งจะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ คือ การพัฒนาตน การพัฒนาอาชีพและการพัฒนาสังคม

จากแนวคิดดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้นั้นเป็นการนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติจริงในโรงเรียน ซึ่งก่อนจะนำไปใช้นั้นครูผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เข้าใจก่อนว่า มีจุดประสงค์อย่างไร เพื่อที่จะได้จัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การสอน การวัดผลประเมินผลให้ถูกต้อง และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้การนำหลักสูตรไปใช้จะต้องคำนึงถึงตัวผู้เรียนว่าเมื่อเรียน ไปแล้วจะต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นำความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้

ส่วนการนำหลักสูตรไปใช้จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น อานาจ จันทรเป็น กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญมากต่อการบริหารหลักสูตรและได้เสนอว่าผู้บริหารควรมิบทบาท คือ ศึกษาวิเคราะห์เจตนารมณ์ (นโยบาย) การจัดการศึกษาของชาติและท้องถิ่น กำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ส่งเสริม สนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นในการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเป็นผู้นำทางความคิดในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดโครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดโครงการพัฒนาบุคลากรและส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการและประเมินการใช้หลักสูตร

นอกจากนี้ อาภา บุญช่วย กล่าวไว้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้จะให้บังเกิดผลที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องดำเนินการคือ การกำหนดปรัชญาและอุดมการณ์ วัตถุประสงค์ นโยบาย โรงเรียน สรรวจปัญหาความต้องการและสภาพของท้องถิ่น สรรวจปัญหาความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง สรรวจความสามารถเฉพาะนักเรียน แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความต้องการตามความถนัด จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรรายวิชา บริการแนะแนวทางการศึกษา พัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูอาจารย์ ให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา ใช้ทรัพยากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอน เนื้อหาสาระ เทคนิคการสอน

อุปกรณ์การสอน สื่อโดยให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรง การเตรียมสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ ทำความเข้าใจและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบวัตถุประสงค์ของการศึกษา การจัด กิจกรรมเสริม เช่นการประกวดแข่งขัน จัดนิทรรศการและสาธิต การติดตามช่วยและให้ขวัญ กำลังใจในการดำเนินงานตามหลักสูตร วัตถุประสงค์และประเมินผลเพื่อการพัฒนา การพัฒนาผู้บริหาร โรงเรียน ครู อาจารย์

กล่าวโดยสรุปแล้ว การนำหลักสูตรไปใช้จะทำให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรเป็นอย่างดี สามารถ ถ่ายทอด อธิบายหรือแนะนำให้ครูในโรงเรียนเข้าใจได้ เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานด้านหลักสูตร ได้เป็นอย่างดีและส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณภาพตามความต้องการของหลักสูตร

๒.๓.๒ ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน ถือเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะการ เรียนรู้ของเด็กจะเกิดผลมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญ และผู้ ที่มีบทบาทมากที่สุดคือผู้เรียนเรียน มีผู้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้หลาย ท่าน

ดร. ทิศนา ขัมมณี ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูจะต้องให้โอกาสผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่มากมาย ซึ่งกิจกรรมนั้นจะต้อง มีลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่าง active คือช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ตื่นใจ มีความจดจ่อ ผูกพันกับสิ่งที่ทำ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสำหรับการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางได้เสนอไว้ดังต่อไปนี้^{๒๕}

๑. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางร่างกาย
๒. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญา
๓. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านสังคม
๔. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านอารมณ์

^{๒๕} ดร. ทิศนา ขัมมณี. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง., (กรุงเทพมหานคร: CIPPA MODE วารสารวิชาการ, ๒๕๔๕), หน้า ๒-๓๐.

จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านดังกล่าว รวมทั้ง การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และการถ่ายโอนการเรียนรู้ที่ได้เพิ่มขึ้นมานั้น มาใช้เป็นแนวการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบซิปปา (CIPPA)

ก. หลักซิปปา (CIPPA)

หลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบซิปปาหรือหลักซิปปา (CIPPA) เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้น โดยรองศาสตราจารย์ ดร.ทิสนา แคมมณี ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักการดังกล่าวพัฒนาขึ้นจาก แนวคิดหลัก ๕ แนวคิด ได้แก่

แนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism)

แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่ม และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning)

แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness)

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)

แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

โดยพื้นฐานของแนวคิดหลักทั้ง ๕ ข้างต้น คือ ทฤษฎีสำคัญ ๒ ทฤษฎี ได้แก่

ทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์ (Human Development)

ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)

จากแนวคิดข้างต้น สรุปเป็นหลักซิปปา (CIPPA) ได้ดังนี้

C มาจากคำว่า Construction of knowledge

หลักการ สร้างความรู้ หมายถึง การให้ผู้เรียนสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้เป็นประสบการณ์เฉพาะตนในการสร้างความหมายของสิ่งที่ เรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้าง ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง ซึ่งการที่ ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความรู้ด้วยตนเองนี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

I มาจากคำว่า Interaction

หลักการปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม รอบตัว ซึ่งตามทฤษฎี Constructivism และ Cooperative Learning เชื่อว่าการเรียนรู้เป็น กระบวนการทางสังคมที่บุคคลจะต้องอาศัยและพึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็น

ประโยชน์ต่อการอยู่31ร่วมกัน กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

P มาจากคำว่า Process Learning

หลักการเรียนรู้กระบวนการ หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่างๆ เพราะทักษะกระบวนการเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสาระ (Content) ของการเรียนรู้ กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการคิด กระบวนการทำงาน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม ฯลฯ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ตลอดชีวิต รวมทั้งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญาอีกทางหนึ่ง

P มาจากคำว่า Physical participation / Involvement

หลักการมีส่วนร่วมทางร่างกาย หมายถึง การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการท ากิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย กล่าวคือ การเรียนรู้ต้องอาศัยการเรียนรู้การเคลื่อนไหวทางกายจะช่วยทำให้ประสาทการรับรู้ "active" และรับรู้ได้ดี ดังนั้นในการสอนจึงจำเป็นต้องมีกิจกรรมให้ผู้เรียนต้องเคลื่อนไหวที่หลากหลาย และเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการรับรู้และเรียนรู้

A มาจากคำว่า Application

หลักการประยุกต์ใช้ความรู้ หมายถึง การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ กล่าวคือ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงหรือการปฏิบัติจริง จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ และเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียงการสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จะทำให้ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้นี้ เท่ากับเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆ ด้านแล้วแต่ลักษณะของสาระและกิจกรรมที่จัด นอกจากนี้ การนำความรู้ไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต เป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน

กรมวิชาการ ได้กล่าวถึง แนวทางในการจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาไว้คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สำคัญพอกับเนื้อหา โดยให้นักเรียนเป็นผู้แสดง รู้จักคิดหาคำตอบด้วย

ตนเอง โดยครูเป็นผู้กำกับการเรียนการสอน ซึ่งเน้นแนวทางให้โดยเน้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติควบคู่ไปกับทฤษฎีและครูควรใช้วิธีการสอนแบบหลากหลาย เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อฝึกนักเรียนร่วมคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหาและเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน^{๓๐}

บุญชม ศรีสะอาด กล่าวว่า การเรียนการสอนต้องอาศัยการสอน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่วนการเรียนหมายถึง การจัดดำเนินการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยที่ผู้เรียนจะต้องทำกิจกรรมด้วยตนเอง^{๓๑}

ในขณะเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (๒๕๓๔) ได้ชี้จุดเน้นในการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การสอน ค้นคว้า วิธีการใหม่ ๆ มาใช้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นสิ่งที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัย และสามารถนำไปเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ต่อไป

กรมวิชาการ ได้เน้นการจัดการเรียนการสอนโดยการฝึกนักเรียนให้มีนิสัยในการใช้ทักษะกระบวนการในการแสดงออกทุก ๆ ด้าน ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น
๒. คิดวิเคราะห์วิจารณ์
๓. สร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย
๔. ประเมินและเลือกทางเลือก
๕. กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ
๖. ปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์
๗. ประเมินผลระหว่างปฏิบัติ
๘. ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
๙. ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ให้ความหมายของการสอนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนที่ดีดังต่อไปนี้^{๓๒}

^{๓๐}กรมวิชาการ, **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การฯ, ๒๕๔๕), หน้า ๑๑ - ๑๒.

^{๓๑}บุญชม ศรีสะอาด, **การวิจัยสำหรับครู**, (มหาสารคาม : โรงพิมพ์อักษรพิมพ์, ๒๕๔๖), หน้า ๑ - ๒.

^{๓๒}สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, **เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : กองวิชาการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๕), หน้า ๒.

๑. การสอน หมายถึง กระบวนการที่ใช้ชักนำหรือทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เพื่อจะได้บรรลุปรัชญาการศึกษา การสอนจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติต่อผู้เรียนโดยตรง โดยมีครูผู้สอนเป็นตัวจักรสำคัญ ความสำเร็จในการจัดการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพการสอน และมีปัจจัยหลัก ๔ ประการ คือ จุดมุ่งหมายของการสอน วิธีสอนและสื่อการเรียน ซึ่ง วิโรจน์ ศรีโกศา ได้กล่าวว่าการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กร่วมกันทำ ถ้าจะแยกออกเป็น ๒ ส่วนคือการเรียน หมายถึง กิจกรรมที่เด็กทำและการสอน หมายถึง กิจกรรมที่ครูทำแต่ในทางปฏิบัติแล้วทั้งสองอย่างต้องทำไปพร้อม ๆ กัน จึงจะเรียกว่าการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์อินทราเม ที่กล่าวไว้ว่า การสอนคือ กระบวนการจัดให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนเป็นพฤติกรรมของผู้สอน การเรียนเป็นพฤติกรรมของผู้เรียนการเรียนอาจจะเกิดขึ้นโดยไม่มีการสอนก็ได้ และการสอนอาจเกิดขึ้นโดยไม่มีการเรียนก็ได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนจัดเพื่อให้นักเรียนมีผลการเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๒. การเตรียมการสอน

วิเชียร นพพลกรัง กล่าวว่า การเตรียมการสอนของครูทำให้ครูทราบล่วงหน้าว่าจะให้เด็กเรียนรู้อะไร มากน้อยเพียงใด และให้เขาเรียนรู้สิ่งต้องการโดยวิธีการใดบ้าง ซึ่งการเตรียมการสอนแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ

๑) การเตรียมการสอนระยะสั้น ประกอบด้วยเตรียมจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลและตัวผู้เรียน

๒) การเตรียมการสอนระยะยาว สิ่งที่ต้องเตรียม คือ ศึกษาหลักสูตร ศึกษาเอกสารอื่น ๆ ที่ประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอน ฯลฯ และศึกษาวิธีการวัดผลและประเมินผล

๓. แผนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวถึงแผนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๖ ว่า แผนการสอนในที่นี้รวมถึงบันทึกการสอนด้วยซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหาสาระสำคัญ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ซึ่งทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย ด้านประสบการณ์ ด้านความสนใจ ความเอาใจใส่ความมานะอดทนและความขยันในการเรียน ด้านความสามารถในการเรียนรู้หรือเข้าใจและด้านความต้องการของนักเรียน

๔. บันทึกการสอน

กิติมา ปรีดีดิลก กล่าวว่า บันทึกการสอนเป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบ ของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยวางแผนไว้ล่วงหน้าและยึดโครงการสอนเป็นหลัก ซึ่งผู้สอนจะทำบันทึกไว้เป็นวันหรือสัปดาห์ก็ได้ จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นคู่มือในการสอนแต่ละวัน แต่ละสัปดาห์ให้เป็นไปในแนวทางที่กำหนด ส่วนรายละเอียดของบันทึกการสอนประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรม วัสดุอุปกรณ์และการวัดผลประเมินผล

๕. การจัดตารางสอน

กิติมา ปรีดีดิลก กล่าวว่า การจัดตารางสอนเป็นตารางกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระยะหนึ่งสัปดาห์ ซึ่งจะต้องสัมพันธ์กับเวลา หลักสูตรและหลักการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน ซึ่งกล่าวว่า ตารางสอนเป็นการกำหนดวิชาและเวลาที่จะเรียนโดยละเอียดประจำวัน ตลอดสัปดาห์ ซึ่งหลักในการจัดตารางสอนคือ จัดให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร พิจารณาการจัดตารางสอนตามธรรมชาติของแต่ละรายวิชา จัดให้มีเวลาที่นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จัดวิชาที่เป็นทฤษฎีและมีการคำนวณไว้ในภาคเช้ามากกว่าภาคบ่ายและควรพิจารณาถึงครู อาจารย์ เช่น ความสะดวกที่จะเข้าสอนการมีเวลาว่างตรงกัน เพื่อการประชุมหารือ

๖. การจัดครูเข้าสอน

กิติมา ปรีดีดิลก กล่าวว่า การจัดครูเข้าสอน เป็นหน้าที่อันสำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารที่จะคัดเลือกครูผู้สอนให้เหมาะสมกับวิชาที่สอน ระดับชั้น และความสามารถของผู้เรียนนอกจากครูผู้สอนจะมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนแล้ว เทคนิควิธีการสอนก็จำเป็นอย่างยิ่ง

การจัดครูเข้าสอนผู้บริหารควรใช้หลักการดังต่อไปนี้

๑. หลักการเลือกครูเข้าสอน

วิเชียร นพพลกรัง ได้เสนอแนะให้ผู้บริหารยึดหลักการพิจารณาการจัดครูเข้าสอนโดยยึดหลัก ๔ ถึง ดังต่อไปนี้

๑) ต้องเป็นผู้ใจถึง คือ สมควรใจสอน เชื่อมมั่นว่าสอนได้ดี รักเด็กอย่างทั่วถึง ให้ยุติธรรมกับนักเรียนโดยเท่าเทียมกัน อดทนต่อความยากลำบาก เสียสละและมีความรับผิดชอบสูง

๒) ต้องเป็นผู้มีฝีมือถึง กล่าวคือ ต้องเป็นผู้มีความรู้ดี มีความสามารถในการสอนดี สามารถปรับตัวเองได้และมีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยาเด็ก มีความสามารถในการปกครองนักเรียน เป็นต้น

๓) ต้องเป็นผู้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง (สุขภาพถึง) คือต้องเป็นผู้ที่มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงไม่เจ็บป่วยบ่อย สุขภาพจิตใจดี มีอารมณ์ขันอยู่เสมอ ไม่โกรธง่าย มีอารมณ์เยือกเย็นยิ้มเสมอ บุคลิกลักษณะดี และมีมนุษยสัมพันธ์ดี

๔) ถึงหลักสูตร คือ ต้องเป็นผู้ที่เข้าใจจุดมุ่งหมาย หลักการและโครงสร้างของหลักสูตรเข้าใจแผนการสอน กำหนดการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ ประเมินผล และพร้อมจะปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

๒. วิธีจัดครูเข้าสอน

สันต์ ธรรมบำรุง กล่าวว่า การจัดครูเข้าชั้นเป็นการจัดเพื่อการเรียนการสอน รับผิดชอบในการสอน ซึ่งแบ่งเป็น ๓ แบบใหญ่ ๆ คือ การจัดแบบครูประจำชั้น ครูประจำวิชาและสอนแบบเป็นคณะ

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (เสนอวิธีการจัดครูเข้าสอน คือ สอบถามความสมัครใจ คณะกรรมการหรือโรงเรียนใช้วิธีการขอร้อง ขอความร่วมมือโดยตรง วิธีขอร้องแกมบังคับ จัดสอนโดยไม่ถามความสมัครใจและการจับฉลาก

๓. วิธีการสอน

คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๓๓) กรมวิชาการ ระบุว่า เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามความคาดหวังของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน ต้องคำนึงจุดเน้นดังต่อไปนี้

- ๑) จัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการ
- ๒) การส่งเสริมให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร
- ๓) จัดการเรียนการสอนตามแนวดำเนินการ

ส่วนคู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๓๓) กรมวิชาการ ระบุว่า พฤติกรรมของครูในชั้นเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการเรียนการสอนและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาโดยตรง ครูต้องเลือกใช้วิธีสอนต่าง ๆ อย่างตรงจุดมุ่งหมายและเหมาะสมกับสภาพการเรียน ยุทธศาสตร์สำคัญในการปฏิบัติงานของครู คือ ค้นหาข้อบกพร่องของผู้เรียน หาวิธีใหม่ ๆ ในการพัฒนาและใช้วิธีการนั้น ๆ จนเกิดผลดี

นอกจากนี้ สุมิตร คุณานุกร ระบุว่า การสอนของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ได้มีคุณสมบัติและทัศนคติตามที่ผู้สร้างหลักสูตรมุ่งหวังไว้ โดยที่ครูต้องรู้จักนำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอน โดยเสนอวิธีการสอน ที่นำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในชั้นเรียนคือ การบรรยาย การอภิปรายและซักถาม การฝึกปฏิบัติ การสอนโดยใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ การแก้ปัญหาและการค้นพบด้วยตนเอง การ

ใช้ห้องทดลองและวิธีสืบสวน วิธีการสอนเพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสอนโดยใช้บทบาทและสถานการณ์จำลอง

๘. การสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริม หมายถึง การสอนพิเศษ นอกเหนือจากการสอนตามแบบแผนการสอนเพื่อแก้ไขส่วนบกพร่องที่พบในตัวนักเรียน ช่วยให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ไม่ดีเรียนดีขึ้น ส่วนนักเรียนที่เรียนดีอยู่แล้ว มีความเฉลียวฉลาด มีโอกาสเสริมความรู้เพิ่มมากขึ้น

ก.วิธีการจัดสอนซ่อมเสริม

วิเชียร นพพลกรัง ได้ระบุวิธีการสอนไว้คือ การสอนแบบตัวต่อตัว การสอนแบบเป็นกลุ่มย่อย นักเรียนสอนกันเอง ใช้บทเรียนสำเร็จรูป ใช้สมุดแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ให้ทำกิจกรรมเพิ่มและการเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ

ดังนั้น การที่จะให้นักเรียนประสบผลสำเร็จทางการเรียนแบบซ่อมเสริม ครูควรจะยึดหลักและหาวิธีสอนที่เหมาะสมห้องเรียนแต่ละห้องย่อมมีลักษณะเฉพาะตัวตามสภาพของแต่ละห้อง ถึงแม้จะมีการกำหนดรูปแบบแต่ละห้องแต่ละโรงเรียนจะไม่ค่อยเหมือนกันนัก ห้องเรียนที่คาดว่าจะเอื้อต่อหลักสูตรนั้น กลุ่มือหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๓๓) (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๓๔)ระบุว่าควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

๑) การจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อหลักสูตร สภาพแวดล้อมในห้องเรียนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนการสอนของครู สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยจะช่วยให้การเรียนรู้มีผลดี

๒) การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ได้แก่การจัดและตกแต่งห้องเรียน การจัดที่นั่งวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ การจัดมุมเสริมความรู้และอื่น ๆ

โดยสรุปแล้ว การจัดการเรียนการสอนนั้นนับว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะการจัดการเรียนการสอนที่ดีนั้นจะต้องมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี การนำเทคนิคต่าง ๆ เข้ามาเป็นส่วนประกอบ เช่น การจัดกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ มีสื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนยังสามารถให้เด็กออกไปศึกษาหาความรู้นอกห้องเรียน เพื่อลดความจำเจหรือความเบื่อหน่ายของการเรียนได้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นหาในสิ่งที่ตนเองสนใจและต้องการจะหาความรู้เพิ่มเติมได้อีกด้วย

๒.๓.๓ ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งเพราะไม่มีใครคนใดประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยไม่มีสื่อประกอบ เพราะการใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ มีเจตคติและเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้สื่อยังเป็นเครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจ ได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งสื่อการสอนได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

กิดานันท์ มลิทอง ได้สรุปสื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่ช่วยนำและถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนหรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้^{๓๓}

ธำรง บัวศรี ให้ความหมายว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหะหรือสื่อที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ ตามจุดประสงค์การเรียนการสอนและตามจุดหมายของหลักสูตร

ส่วน **กิติมา ปรีดีติลล** กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์^{๓๔} สิ่งของภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนหมายถึงตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี

จากความหมายดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้ง่าย รวดเร็ว เกิดทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน

ก. ประเภทของสื่อการสอน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้จำแนกลักษณะของสื่อไว้ดังนี้ ภาพนิ่งเสียง ภาพยนตร์ โทรทัศน์ ของจริง ของจำลอง สถานการณ์จำลอง การสอนแบบโปรแกรมโดยใช้คอมพิวเตอร์^{๓๕}

ธำรง บัวศรี ได้แบ่งสื่อการเรียนการสอนออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ประเภทวัสดุ ได้แก่ ซอล์ค ดี แผ่นภาพ แผนภูมิ ภาพถ่าย สไลด์ ฯลฯ

^{๓๓}กิดานันท์ มลิทอง, เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย,(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์., ๒๕๔๗),หน้า ๗๖.

^{๓๔}สุโขทัยธรรมมาธิราช,มหาวิทยาลัย,เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการระบบการสอนงานและอาชีพ. หน่วยที่ ๑-๕. (กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.,๒๕๔๘), หน้า ๑๕๕.

๒. ประเภทอุปกรณ์ ได้แก่ กล้องถ่ายรูป เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (Overhead) ฯลฯ

๓. ประเภทระบบ กระบวนการและวิธีการ ได้แก่ ระบบการสอนแบบโปรแกรม การสอนเป็นคณะ การสอนแบบจุดภาค เป็นต้น

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ ได้แบ่งประเภทตามลักษณะของสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้^{๓๕}

๑. ของจริง เช่น วิทยากร ผู้ชำนาญการ วัตถุสิ่งของและเครื่องมือต่าง ๆ เป็นต้น

๒. สื่อประเภทไม่ต้องฉาย เช่น สิ่งพิมพ์ แผ่นป้ายต่าง วัสดุกราฟิกส์ เป็นต้น

๓. สื่อประเภทเสียง เช่น เทปบันทึกเสียงทั้งม้วนและตลับ แผ่นเสียง และวิทยุ เป็นต้น

๔. สื่อภาพนิ่งประเภทฉาย เช่น สไลด์ फिल्मสตริปและแผ่นใส

๕. สื่อภาพเคลื่อนไหว เช่น ภาพยนตร์ วีดิทัศน์และโทรทัศน์

๖. สื่อประสม เช่น สิ่งพิมพ์ เทปเสียง สไลด์หรือฟิล์มสตริป เทปเสียง บทเรียนหรือสื่อโปรแกรม

๗. คอมพิวเตอร์ เกมและการจำลองสถานการณ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

๑) คอมพิวเตอร์ เป็นสื่อที่นำมาใช้เพื่อการศึกษาและการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษา 2 ลักษณะ คือ เป็นการใช้เพื่อช่วยจัดการหรือบริหารการเรียนการสอน(Computer Managed Intruction : CMI) และเป็นการใช้เพื่อช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI)

๒) เกมและการจำลองสถานการณ์

๘. สื่อกิจกรรม เช่น การจัดแสดงและนิทรรศการ การสาธิต การศึกษานอกสถานที่และนาฏการ

ข. การเลือกสื่อการเรียนการสอน

พงษ์ศักดิ์ อินทรามะ ระบุว่าหลักการเลือกพิจารณาลักษณะเนื้อหา จุดประสงค์ของบทเรียน ลักษณะประเภทของสื่อโดยมีการเลือก คือต้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่จะสอน เหมาะสมกับความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียน วัย ระดับชั้นของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม^{๓๖}

^{๓๕}ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, เทคโนโลยีการสอน:การออกแบบพัฒนา,(กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.,๒๕๔๔),หน้า ๔๐ - ๔๑.

^{๓๖}พงษ์ศักดิ์ อินทรามะ,การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ,(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖),หน้า ๔๑.

ส่วน กิดานันท์ มลิทอง ได้เสนอหลักการเพื่อประกอบการพิจารณาเลือกสื่อ คือสื่อ นั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน ทันสมัย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน สะดวกในการใช้ วิธีใช้ไม่ซับซ้อน มีคุณภาพเทคนิค การ ราคาไม่แพงจนเกินไปและควรเป็นสื่อที่ผลิตเอง

จากหลักการเลือกสื่อการเรียนการสอนดังกล่าว จะเห็นได้ว่าสื่อการสอนนั้นจะต้องมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เหมาะสมกับวัย ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป น่าสนใจ ทันสมัย เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม หาง่าย สะดวกต่อการใช้และไม่ควรมีราคาแพงจนเกินไป ซึ่งสื่อที่นั้น ผู้สอนอาจจะผลิตขึ้นมาใช้เองได้

ค. การเก็บรักษาและบริการสื่อการเรียนการสอน

พงษ์ศักดิ์ อินทรามะ เสนอวิธีการเก็บรักษาและบริการสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

๑. การเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน จะต้องเก็บรักษาตามประเภทของสื่อที่นั้น เมื่อใช้แล้วต้องเก็บรักษาให้พร้อมที่จะใช้ได้ในครั้งต่อไป

๒. การจัดและให้บริการสื่อการเรียนการสอน จะต้องจัดสื่อแต่ละประเภทให้เป็นระเบียบ ทำสัญลักษณ์ของสื่อแต่ละประเภท วางระเบียบเรื่องการใช้สื่อ ทำคู่มือการใช้สื่อแต่ละประเภท ทำบัตรรายการสื่อทุกชิ้น สื่อประเภทอุปกรณ์ควรให้บริการประจำที่และจัดตารางบริการ

โดยสรุปแล้ว สื่อการเรียนการสอนนั้นนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของครูที่จะช่วย ส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน และเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นประหยัดเวลาในการสอนของครู และสามารถดำเนินไปด้วยดี ดังนั้นผู้สอนจึงพยายามจัดหาสื่อที่แปลก ๆ ใหม่ ทันสมัยเพื่อดึงดูดความ สนใจของนักเรียน ให้หันเข้ามาร่วมกิจกรรมของครูให้มากที่สุด

๒.๓.๔ ด้านนิเทศภายใน

ก่อนที่จะกล่าวถึงการนิเทศภายใน จะขอกล่าวถึงการนิเทศการศึกษา ซึ่งการนิเทศ การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยทำงาน ร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นกระบวนการกระตุ้นความก้าวหน้าของครู มุ่งช่วยเหลือครูเพื่อให้ครู ช่วยเหลือตนเองได้

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้สอง เครือ มาก และวิสิฐ วงศ์จิตราทร ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง การร่วมมือกับ ของบุคลากรในโรงเรียน ในอันที่จะปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการสอนของครู เพื่อให้การเรียน การสอนมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 527) ให้ความหมายของการนิเทศภายในว่าหมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับ

บุคลากรในโรงเรียน ในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

สัทน์ มีสัจธรรม^{๓๖} ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน โดยผ่านตัวกลางคือครูและบุคลากรทางการศึกษา

กู๊ด (Good)^{๓๗} ให้เหตุผลว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ในการแนะนำครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านวิชาชีพ และช่วยพัฒนาความสามารถของครู

คลิกแมน, กอร์ดอนและโรส กอร์ดอน^{๓๘} (Clickman, Gordon and Ross Gordon) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง หน้าที่ของทางโรงเรียนที่จะต้องปรับปรุงการสอน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การพัฒนาหลักสูตร การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จากความหมายดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาหมายถึง การดำเนินงานและการช่วยเหลือกันระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการสร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพทางการเรียนการสอนโดยยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลัก และเป็นการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องในการจัดการเรียนการสอนของครู และปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้แก่นักเรียนมีการพัฒนาและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

การนิเทศภายในซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในไว้หลายท่าน คือ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในไว้ว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ ซึ่งเป็นบุคลากรภายในโรงเรียนให้พัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้แก่นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการ

^{๓๖} สัทน์ มีสัจธรรม, ทางสายใหม่ของการปฏิบัติราชการ, พิมพ์ครั้งที่ ๒(กภาพสินธุ์ :๒๕๔๘), หน้า ๑๕๘.

^{๓๗} Good, Cartet V. 1973. **Dictionary of Education**. 3 rd ed. New York : Mcgraw Hill.

^{๓๘} Clickman, Carl D, Stephen P.Gordon and Jovita m.Ross-Gordon. 1998. **Supervision of instruction**.

ประภาพรธรรม เสงี่ยมวงศ์ กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียน ในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ให้ความหมายของการนิเทศว่า หมายถึง ความพยายามทุกชนิดที่ผู้อาศัยอยู่ในโรงเรียน ตั้งแต่ผู้บริหารลงมาในการที่จะปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล^{๔๑}

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนว่า หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารและอาจารย์ในโรงเรียน ร่วมมือกันจัดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนในทางที่จะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

จุลมาศ จำปา ได้ให้ความหมายการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครูทุกคนในโรงเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน^{๔๒}

จากความหมายดังกล่าว สรุป ได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างผู้บริหารและครูในโรงเรียนเพื่อหาข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของแต่ละคน เพื่อจะหาทางแก้ไขปรับปรุงให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่นักเรียนมากที่สุด

๑. หลักการและความจำเป็นในการนิเทศภายใน

บันลือ พฤกษวัน ชี้ว่าหลักการนิเทศกับแผนการบริหารงานวิชาการ เพื่อวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการคือ การนิเทศเพื่อการป้องกัน การนิเทศเพื่อก่อ การนิเทศเพื่อสร้างสรรค์และการนิเทศเพื่อแก้ไข^{๔๓}

^{๔๑}ประภาพรธรรม เสงี่ยมวงศ์,คู่มือการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ,(สมุทรปราการ : ๒๕๔๔),หน้า ๕.

^{๔๒}จุลมาศ จำปา, ศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม,(วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ,๒๕๔๒),หน้า ๑๖.

^{๔๓}บันลือ พฤกษวัน, การนิเทศภายในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,๒๕๔๖), หน้า ๖๑.

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่า การนิเทศภายในมีหลักเกณฑ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จดังนี้

๑. การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องดำเนินไปอย่างมีระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอนการนิเทศ

๒. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือผู้บริหารต้องดำเนินการ โดยเปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

๓. การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูของโรงเรียนและสอดคล้องกับระดับพัฒนาการของครู

๔. เป็นหมายสำคัญในการนิเทศ ส่งเสริมพัฒนาครูเพื่อให้เป็นครูระดับมืออาชีพ

กิติมา ปรีดีดิถก กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น และต้องจัดให้มีขึ้นภายในโรงเรียน จะช่วยให้เกิดผลดีในการดำเนินงานหลายประการคือ

๑. เป็นการช่วยเหลือส่งเสริมกำลังของศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร

๒. การนิเทศโดยบุคลากรในโรงเรียน ทำให้บรรยากาศในการนิเทศเป็นไปแบบกันเอง

๓. สามารถรับรู้ปัญหา และแก้ไขปัญหาคได้ตรงจุดกว่าคนภายนอกมานิเทศ

๔. สามารถติดตามการปฏิบัติงานหรือผลการนิเทศได้ตลอดเวลาอีกด้วย

๕. สภาพปัจจุบัน ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และเจตคติหรือท่าทีต่อการนิเทศของบุคคลต่าง ๆ อยู่ในระดับดีขึ้น

๒. หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

ชรัตน์ สินธุสอาด^{๔๓} ได้เสนอแนะหลักการนิเทศภายในโรงเรียนว่าต้องเน้นหลักประชาธิปไตย ๓ ประการ

๑. การเคารพและการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

๒. การกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน

๓. การแบ่งงานควรคำนึงถึงความสามารถและความพอใจของแต่ละบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาามีหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

^{๔๓}ชรัตน์ สินธุสอาด, สมรรถภาพของผู้บริหารในการจัดดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ, (ปริญญาานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖), หน้า ๒๑.

๑. การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอน กระบวนการนิเทศ

๒. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหาร

๓. การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ของครูและของโรงเรียนและสอดคล้องกับการพัฒนาของครู

๔. เป้าหมายสำคัญในการนิเทศ คือการส่งเสริม สนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือครู ในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจหลัก คือการสอนหรือการเสริมสร้าง พัฒนาการของนักเรียนในทุกด้านให้เต็มตามวัยและเต็มตามศักยภาพ

ไฉน ยังละออ ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีหลักการ คือต้องยึดหลักความ ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีหลักการวางแผนในการดำเนินงานอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มุ่งบรรยากาศ ที่เป็นกันเองตามหลักประชาธิปไตย ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยส่งเสริมบำรุงขวัญ ให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในอาชีพและเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน^{๔๔}

นัฐกร แก่นดี กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนภายในโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการดำเนินการของผู้ที่อยู่ใน โรงเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นตัวดำเนินการนิเทศผู้สอน เพื่อให้สามารถปรับปรุงหรือ พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดติดกันกับครูต้อง ร่วมมือกันทำงาน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งการ ดำเนินการดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีขั้นตอนหรือกระบวนการ^{๔๕}

^{๔๔} ไฉน ยังละออ ,การศึกษาดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (วิทยานพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย., ๒๕๔๐),หน้า ๑๘.

^{๔๕} นัฐกร แก่นดี,ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. (วิทยานพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการ บริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.,๒๕๔๕),หน้า ๑๖.

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ กล่าวว่า ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มีดังนี้^{๔๖}

๑. การนิเทศเป็นการส่งเสริมคุณภาพด้านการเรียนการสอนภายในโรงเรียน
๒. ครูควรได้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนาความเจริญด้านการสอนและทางวิชาการ
๓. โรงเรียนต้องมีการนิเทศ เพราะ โครงการนิเทศประกอบด้วยข้อมูลจากการนิเทศจะ ช่วยในการจำแนกคุณภาพของครูและยังสามารถช่วยในการตัดสินใจปัญหาบางอย่างในโรงเรียนได้
๔. การนิเทศสามารถกระตุ้นนำทางความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับครูภายในโรงเรียน โดยนำเอาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ตลอดจนการวิจัยมาใช้ในการเก็บข้อมูลในการนิเทศการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ
๕. โรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องให้ครูทำต่อเนื่องกัน
๖. เพื่อเป็นการให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยทั่ว ๆ ไปปรัชญาของ โรงเรียนวัตถุประสงค์ของโรงเรียน
๗. เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของคณะครูและก่อให้เกิดความรู้สึก ปลอดภัยในการทำงาน

จากหลักการและความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาพอจะสรุปได้ว่าการนิเทศ การศึกษาจะต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร และครูรวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ส่วนความจำเป็นของการนิเทศนั้นจะเห็นได้ว่าระบบการศึกษา ได้มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร เนื้อหาหรือวิธีการสอน ดังนั้นจึงควรให้ครู ได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเองให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา โดยมีผู้คอยชี้แนะหรือบอกส่วนที่ยังบกพร่องของแต่ละคน

โดยสรุปแล้วการนิเทศการภายในนั้น เป็นการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่าง ผู้บริหารกับครู ครูกับครูด้วยกันเอง โดยจะเป็นไปในรูปแบบของการให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ ท้วงติง ในจุดที่ยังเห็นว่ายังบกพร่องอยู่ นอกจากนี้การนิเทศการศึกษาจะต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมกัน เพื่อจะให้ได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

^{๔๖} วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, หลักการนิเทศการศึกษา., (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พรศิวกาการพิมพ์., ๒๕๔๖), หน้า ๗๒-๗๓.

๒.๓.๕ ด้านประชุมอบรมทางวิชาการ

การประชุมอบรมทางวิชาการมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน คือ

รุ่ง แก้วแดง และคณะ กล่าวว่า การประชุมเป็นการพบปะกับระหว่างครูในโรงเรียน กับผู้บริหาร เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การประชุมอาจเป็นไปได้ในลักษณะตัวต่อตัว เช่น ผู้บริหารพบปะครู เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือการประชุมระหว่างผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับวิชาการของโรงเรียน เพื่อหาทางปรับปรุงการสอน ส่วนการอบรมทางวิชาการ เป็นกระบวนการให้การศึกษา ให้ความรู้แก่ผู้บังคับบัญชา เพื่อจะให้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานให้ได้ดีที่สุด หรือเพื่อที่จะให้เขามีความรู้ ความสามารถที่จะทำงานในตำแหน่งที่มีความรับผิดชอบสูงขึ้น และมีความยุ่งยากเพิ่มขึ้นได้^{๔๗}

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของการประชุมไว้ว่า หมายถึง การที่บุคคลกลุ่มหนึ่งนัดหมายพบปะเพื่อปรึกษาหารือหรือถ่ายทอดเรื่องราวข่าวสาร พิจารณาคำตอบร่วมกัน ค้นหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกันหรือปรับความคิดเห็นของบุคคลหลายๆ คน ให้เข้ากัน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายด้วยความเรียบร้อยถูกต้องรัดกุม

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การประชุมอบรมทางวิชาการ หมายถึง การพบปะของบุคคลกลุ่มหนึ่ง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การปรับปรุงการเรียนการสอนของบุคคลร่วมกัน เพื่อให้มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อสะดวกและง่ายต่อการปฏิบัติงาน

ส่วนแนวทางในการประชุมอบรมทางวิชาการนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้แนวทางไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการวางแผนประชุม จัดสถานที่และอำนวยความสะดวก เตรียมเอกสารให้พร้อมและเตรียมบุคลากรให้พร้อมในการประชุม

จากความหมายและแนวทางของการประชุมอบรมทางวิชาการดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการประชุมอบรมทางวิชาการมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียน ดังนั้นจึงควรจัดให้มีการประชุมอบรมทางวิชาการอยู่เสมอ เพื่อจะเป็นการช่วยกันปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาคณาจารย์และแก้ไขปัญหาอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจจะเกิดขึ้น สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

^{๔๗} รุ่ง แก้วแดง และคณะ, “การประชุม” การฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา หน่วยที่ ๑ - ๔. (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช., ๒๕๔๕), หน้า ๒๐๐.

๑. เป็นการถ่ายทอดความรู้และความเข้าใจระหว่างผู้เข้าร่วมประชุมด้วยกัน
๒. เป็นการให้ข่าวสารและแจ้งข้อราชการแก่ผู้ร่วมงาน
๓. เป็นการตัดสินใจปัญหา แก้ปัญหาและกำหนดนโยบายในการทำงานร่วมกัน
๔. ทำให้ผู้ร่วมงานและผู้บริหาร โรงเรียน ได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ได้รู้จักและเข้าใจกัน
๕. การประชุมเป็นการบริหารงานตามหลักประชาธิปไตย เป็นลักษณะของการทำงานเป็นคณะ

จากขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีหลายอย่าง ซึ่งแต่ละอย่างมีความสำคัญเท่า ๆ กัน เพราะถ้าภายในโรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการได้ดีและประสบผลสำเร็จแล้ว งานด้านวิชาการไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลก็ย่อมจะประสบผลสำเร็จไปด้วย

๒.๓.๖ ด้านห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้

๑. ห้องสมุด

ห้องสมุดนับว่าเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของห้องสมุดไว้หลายท่านดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ^๑ กล่าวถึงห้องสมุด ว่าห้องสมุดคือสถานที่เก็บรวบรวมหนังสือประเภทต่าง ๆ รวมทั้งวัสดุทัศนวัสดุ เช่น แผนที่ แผนภูมิ วัสดุที่ คั้น แอ็บเสียงวิทยุไว้อย่างมีระบบเพื่อให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวก

อมรา นิสะโสกะ ^๒ ได้ให้ความหมายของห้องสมุด คือ การจัดศูนย์วิชาการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมด้วยตนเอง ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุน ส่งเสริมให้คณะครูมองเห็นความสำคัญของห้องสมุด และสะดวกในการใช้บริการห้องสมุด ตลอดจนการให้บริการต่าง ๆ อีกด้วย^๓

อาคม จันทสุนทร กล่าวว่าห้องสมุดเป็นแหล่งวิชาการที่รวมหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้ผู้ศึกษาได้ใช้ค้นคว้าเพิ่มเติม^๔

^๑อมรา นิสะโสกะ, บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตการศึกษา ๖., (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์., ๒๕๔๖), หน้า ๒๕.

^๒อาคม จันทสุนทร, การนิเทศภายในโรงเรียน. เอกสารการสัมมนาเรื่องการส่งเสริมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของประเทศไทย. (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๔), หน้า ๑๘.

สนอง เครือมาก กล่าวว่า ห้องสมุด หมายถึง ห้องสมุดของสถาบันทางการศึกษาทุกระดับ มีเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา โดยใช้ห้องสมุดเป็นศูนย์กลาง^{๕๐}

จากความหมายดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า ห้องสมุด หมายถึง สถานที่เก็บรวบรวมหนังสือเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และวัสดุอุปกรณ์ เช่น แผนที่ ลูกโลก สไลด์ แผนภูมิวิดิทัศน์สำหรับให้นักเรียน ครู และผู้ที่สนใจเข้ามาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง โดยมีบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและความช่วยเหลือ

๒. วัตถุประสงค์ของการจัดห้องสมุด

ในการจัดห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาชั้นนั้น แต่ละโรงเรียนควรจะจัดให้มีบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดอย่างน้อย 1 คน และควรมีเวลาให้กับห้องสมุดเพราะบรรณารักษ์จะเป็นผู้ที่มีส่วนการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก คอยแนะนำ กระตุ้น ช่วยเหลือให้นักเรียนสนใจ เข้าใจและเข้าร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ คือ เพื่อให้บริการทางการศึกษา ให้ความรู้และข่าวสาร เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า พักผ่อนหย่อนใจและความรื่นรมย์

วาณี ฐานปนวงศ์สานติ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดห้องสมุดไว้ดังนี้^{๕๑}

๑. บริการแก่นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะมีสติปัญญาระดับใด
๒. บริการวัสดุประกอบการเรียนการสอนทุกสาขาวิชาตามหลักสูตร
๓. ส่งเสริมให้นักเรียนมีประสิทธิภาพการอ่านสูงขึ้น
๔. จัดหาหนังสืออ่านประกอบให้กว้างขวางเป็นการสนับสนุนการอ่าน
๕. สอนให้นักเรียนเกิดทักษะในการใช้ห้องสมุด เพื่อสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วย

ตนเอง

^{๕๐}สนอง เครือมาก,คู่มือสอบปฏิบัติการ,(นครสวรรค์:เรียนดี,๒๕๔๖),หน้า ๑๑-๒๕.

^{๕๑}วาณี ฐานปนวงศ์สานติ ,กิจกรรมห้องสมุด,(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์., ๒๕๔๓),หน้า ๑๑๕.

ประทีป จรัสรุ่งเรือง ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดห้องสมุดไว้คือ^{๕๒}

๑. เพื่อการศึกษา (Education) เป็นสถานที่สำหรับศึกษาค้นคว้า เปิดโอกาสให้ทุกคนค้นคว้าอย่างเต็มที่ตามความสนใจ

๒. เพื่อให้ความรู้และข่าวสาร (Information) เพื่อให้เป็นบุคคลที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ มีความเฉลียวฉลาด มีความริเริ่มสร้างสรรค์

๓. เพื่อการค้นคว้าวิจัย (Research) เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ โดยเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่ผู้ค้นคว้า สร้างความรู้ใหม่ให้กับสังคม

๔. เพื่อความจรรโลงใจ (Inspiration) เพราะการอ่านหนังสือก่อให้เกิดความสุขทางจิตใจซาบซึ้งในความคิดดีงามของผู้อื่น ความงดงามในศิลปะ การเขียน

๕. เพื่อความพักผ่อนหย่อนใจ (Recreation) ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน คลายความเครียด รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

ดังนั้น พอจะสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ในการจัดห้องสมุด เพื่อให้บริการทางการศึกษา สำหรับนักเรียนทุกคนไม่ว่าจะมีสติปัญญาระดับใด เข้าไปหาความรู้ ข่าวสารเพื่อนำความรู้ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และเพื่อความรื่นรมย์และพักผ่อนหย่อนใจ

๓. ขอบข่ายงานห้องสมุด

๑. งานด้านการจัดหาและบริการ เป็นงานที่จัดหาหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ วัสดุ อุปกรณ์ไว้ให้บริการแก่ผู้สนใจ ทั้งในและนอกเวลา

๒. งานด้านบริการ ครอบคลุมารักษ์ที่มีความรู้ในเรื่องการใช้ การให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุดจะต้องบริหารงานห้องสมุดให้ถูกต้องเป็นระบบสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง

๓. งานด้านเทคนิค ได้แก่ การนำเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้เพื่อแบ่งเบาภาระการทำงาน และช่วยในด้านห้องสมุด เช่น วัสดุ อุปกรณ์ ทางด้านคอมพิวเตอร์ มาช่วยบริหารงานให้สะดวกและเร็วขึ้น

๔. งานด้านการประชาสัมพันธ์ เป็นการเผยแพร่ผลงานและกิจกรรมที่โรงเรียนได้ดำเนินการให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง หรือผู้สนใจได้ทราบและเข้าใจความก้าวหน้าของงานให้บริการห้องสมุด

^{๕๒} ประทีป จรัสรุ่งเรือง, ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า., (กรุงเทพมหานคร : แสงศิลป์การพิมพ์, ๒๕๔๕), หน้า ๑๑.

ดังนั้น เพื่อการดำเนินกิจกรรมห้องสมุดให้เป็นไปด้วยดี ควรให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุดซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นใครให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ได้แก่

๑. กิจกรรมที่จัดในห้องสมุด เช่น ป้ายนิเทศ การแนะนำ การอ่าน การเล่านิทาน การตอบคำถาม ควรจัดเป็นมุมเฉพาะ และจัดอย่างสม่ำเสมอ

๒. กิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาในหลักสูตร เช่น ปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด การวาดภาพประกอบการเล่าเรื่อง และการประดิษฐ์วัสดุจากการอ่าน

๓. กิจกรรมที่จัดบนเวที เช่นการเล่านิทานประกอบหุ่น การเล่านิทานประเภทต่าง ๆ การแสดงละคร การโต้วาทิ การเล่าเรื่องจากภาพและจากหนังสือ

๔. กิจกรรมประเภทแข่งขันหรือประกวดต่าง ๆ เช่น การตอบปัญหา การประกวดเล่านิทานวาดภาพ ประกวดเรียงความ

๕. กิจกรรมที่จัดในรูปชุมนุม เช่น ชุมนุมนักอ่าน ชุมนุมห้องสมุด

๖. การแสดงหุ่น

๗. การแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับหนังสือ

๘. เกมการศึกษา

จากที่กล่าวมาแล้ว พอจะสรุปได้ว่า ห้องสมุดเป็นแหล่งรวมเอกสาร ตำรา วารสารและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่จะช่วยพัฒนาเด็ก เยาวชนและผู้ที่มีสนใจเข้ามาศึกษาค้นคว้า หากความรู้เพิ่มเติม หรือหาความรู้ในสิ่งที่ตนเองยังไม่เข้าใจ หรือค้นหาความรู้ในสิ่งที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โรงเรียนควรจัดห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนสำคัญและเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้วิธีสอนต่าง ๆ หลากหลายวิธี โดยมีบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะและแนะนำเอกสาร หนังสือ ตำราต่างๆ ให้กับผู้ที่สนใจ

๒. ห้องสมุดสมัยใหม่

นับตั้งแต่ห้องสมุดโรงเรียน ได้มีความเจริญก้าวหน้า โดยดำเนินการให้มีการจัดทำบัตรรายการ เพื่อความสะดวกในการค้นหา หนังสือและเอกสารต่าง ๆ ได้ง่ายและรวดเร็วจากสภาพการณ์ในปัจจุบันกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง และความทันสมัยของเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์เข้ามามีบทบาท ทำให้สภาพการของสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปด้วย รวมถึงการเรียนรู้ของข้อมูลข่าวสารก็มีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยการนำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ ทำให้สามารถสืบค้นหาข้อมูลหรือเรื่องที่สนใจในระบบคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้

ดังนั้นในสถานศึกษาจึงส่งเสริมให้ห้องสมุดต่าง ๆ ได้มีการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้งานห้องสมุด ซึ่งจะพัฒนาได้ดีมาก โดยต้องใช้งบประมาณในการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์

และระบบอัตโนมัติสูง แต่ระบบดังกล่าวจะสามารถทำงานของห้องสมุดได้ทุกระบบ นับแต่การจัดหาทรัพยากรห้องสมุด การวิเคราะห์สารสนเทศ การให้บริการยืม เมื่อมีการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติก็จะลดการทำบัตรรายการได้อย่างมาก เพราะเพียงแค่พิมพ์ข้อมูลรายการของหนังสือตามรูปแบบที่ถูกต้องเข้าเครื่องเพียงครั้งเดียวก็สามารถใช้เป็นแหล่งสืบค้นหาหนังสือเล่มนั้นในรูปแบบต่าง ๆ ได้หมดแต่ระบบห้องสมุดอัตโนมัตินั้นเหมาะสำหรับห้องสมุดขนาดใหญ่ เช่นห้องสมุดระดับอุดมศึกษา

ส่วนห้องสมุดขนาดเล็ก เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งยังไม่มียงบประมาณมากพอที่จะซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่มาใช้ทำเป็นห้องสมุดอัตโนมัติหรือห้องสมุดที่ทันสมัยได้ ก็อาจจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Personal Computer - PC) มาใช้ และเลือกใช้โปรแกรมที่สามารถทำฐานข้อมูลได้ คือนำคอมพิวเตอร์มาเก็บข้อมูลของหนังสือ เพื่อทำหน้าที่แทนบัตรรายการนั่นเอง และผู้ใช้ก็สามารถสืบค้นหาหนังสือนั้นได้อย่างรวดเร็วและประหยัดเวลาของผู้ใช้ด้วย^{๕๓}

๑. แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในโรงเรียน

ในสถานศึกษามีข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ข้อมูลหลักสูตร ข้อมูลวิชาการ ตลอดจนห้องสมุด ความรู้ต่าง ๆ การจัดการความรู้จึงมิได้กำหนดเฉพาะการเป็นห้องสมุดแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นแหล่งความรู้จากทุกรูปแบบ โรงเรียนและสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ แหล่งความรู้ในโรงเรียนมาจากหลากหลายแห่ง ทั้งจากหนังสือ บทความ รูปภาพ วิดิทัศน์ สื่อ ข้อมูลข่าวสารจากผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งอาจประกอบด้วยคำแนะนำ ประสบการณ์จากผู้รู้ จากหน่วยงานภายนอก จากตำรา จากการค้นคว้าวิจัยทั้งจากที่โรงเรียนหรือสถานศึกษา หรือจากภายนอก จากการเข้าถึงแหล่งความรู้ เช่น อินเทอร์เน็ตเว็บไซต์ต่าง ๆ การดูงาน การประชุม ฯลฯ การทำงานของสถานศึกษาแนวใหม่จึงเกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อว่าจะเป็นเครื่องมือในการใช้ การจัดการความรู้ การเข้าถึง การเรียกค้นและการใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้เหล่านั้น^{๕๔}

นอกจากห้องสมุดที่ใช้เป็นแหล่งในการเรียนรู้แล้ว ยังมีห้องเรียนและพื้นที่อื่น ๆ ที่เป็นส่วนประกอบของการจัดการเรียนการสอน และใช้ร่วมกับห้องสมุด ได้แก่ ห้องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องดนตรี ห้องปฏิบัติการทางภาษา (Language Laboratory) สถานที่

^{๕๓}พวา พันธุ์เมฆมา, การลงรายการหลัก รายการพรรณนาสำหรับหนังสือภาษาไทยตามกฎเกณฑ์เอเอซีอาร์ (๑๙๙๘), (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงเทพมหานคร.,๒๕๔๐),หน้า ๑ – ๒.

^{๕๔}ยีน กุ์วรวรรณ และสมชาย นำประเสริฐชัย, ไอซีทีเพื่อการศึกษาไทย, (กรุงเทพมหานคร : หจก. เม็ดทรายพริ้นติ้ง.,๒๕๔๖),หน้า ๑๕.

ฝึกพลศึกษา ห้องกิจกรรม โรงฝึกงาน แปลงหรือโรงเรียนเกษตรกรรม ห้องปฏิบัติการทาง วัฒนธรรมและจริยศึกษา ห้องศิลปะและนาฏศิลป์ และลานเอนกประสงค์ เป็นต้น

๒.๓.๗ ด้านวัดผลและประเมินผล

การวัดผลประเมินผลเป็นกระบวนการและปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการเรียน การสอน เพราะในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละครั้งผู้สอนไม่สามารถทราบได้ว่าผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ในเรื่องใดบ้าง มากน้อยเพียงใด และไม่สามารถเรียนรู้ในหัวข้อใดบ้าง เพราะเหตุใด ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องนำสาเหตุดังกล่าวนี้มาวิเคราะห์หาเหตุผล เพื่อปรับปรุงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตาม จุดประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งนักการศึกษาได้กำหนดคำที่ใช้ในการวัดผลประเมินผล ไว้ ๒ คำ คือ การวัดผล (Measurement) และการประเมินผล (Evaluation) และได้ให้ความหมายไว้ แตกต่างกันดังนี้

ไพศาล หวังพานิช ให้ความหมายว่า การวัดผล ว่าเป็นกระบวนการสืบค้นหา รายละเอียดหรือจำนวน ปริมาณ เกี่ยวกับสมบัติหรือคุณลักษณะ ของสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจเป็นวัตถุ สิ่งของสภาพต่าง ๆ หรือของบุคคลโดยอาศัยวิธีการหรือเครื่องมือเป็นหลักในการวัด ส่วนการ ประเมินผลเป็นกระบวนการพิจารณาตัดสิน ลงสรุปเกี่ยวกับสมบัติหรือคุณลักษณะของสิ่งต่าง ๆ หรือของบุคคลโดยใช้ผลที่ได้จากการวัดและอาศัยเกณฑ์ในการตัดสินพิจารณา^{๕๕}

สมนึก ภัททิยธนี ให้ความหมายของการวัดผลว่า หมายถึง กระบวนการหาปริมาณ ความสามารถเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการอันสืบเนื่องจากการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือทาง การศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่งมาวัด ผลจากการวัดจะออกมาเป็นจำนวน (คะแนน) หรือสัญลักษณ์หรือ ข้อมูล ส่วนการประเมินผล หมายถึงการตัดสินหรือวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลโดยอาศัย เกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง^{๕๖}

ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ ได้ให้ความหมายของการวัดผล ว่าหมายถึง กระบวนการใน การกำหนดตัวเลขแทนปริมาณของสิ่งที่ต้องการวัด หรือคุณลักษณะที่ต้องการวัดอย่างมีกฎเกณฑ์ โดยต้องมีเครื่องมือประกอบการวัดและผลการวัดจะต้องตอบคำถามได้ว่ามีจำนวนมากน้อยเท่าไร (How Much) ส่วนการประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการตัดสินคุณค่าของสิ่ง ต่าง ๆ ว่ามี

^{๕๕} ไพศาล หวังพานิช, การวัดผลและประเมินผลการเรียน., เอกสารประกอบการสัมมนาทาง วิชาการ(กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ., ๒๕๔๕), หน้า ๓.

^{๕๖} สมนึก ภัททิยธนี, การวัดผลการศึกษา., (กรุงเทพมหานคร : ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๑), หน้า ๓.

ความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยนำผลที่ได้จากการวัดมาพิจารณาตัดสินหรือเทียบเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่ตั้งไว้^{๕๗}

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ให้ความหมายการวัดผลว่า หมายถึงกระบวนการที่ใช้ในการติดตาม ตรวจสอบผลการจัดการเรียนการสอน บรรลุผลตามวัตถุประสงค์เพียงใด กล่าวคือ ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ซึ่งการวัดผลนี้จะต้องยอมรับถึงความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละคนว่ามีการเรียนรู้ไม่เท่ากัน ซึ่งอาจแยกได้ ๒ ลักษณะ คือ เชื่อว่า คนเราเรียนรู้ได้ไม่เท่ากัน ในเวลาที่เท่ากันและ เชื่อว่า คนเราเรียนรู้ได้เท่ากัน ในเวลาที่ไม่ว่ากัน

ดังนั้น การวัดผลการศึกษามีบทบาทหรือต้องทำหน้าที่ ๒ ลักษณะด้วยกันคือ

๑. วัดผลเพื่อประเมินผลการเรียน เป็นการวัดผลเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบหรือพิจารณาผลการเรียน โดยสรุปว่าผู้เรียนแต่ละคน เก่งหรืออ่อน มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

๒. วัดผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการวัดผลเพื่อหาข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อจะได้หาทางแก้ไข หรือซ่อมเสริมข้อบกพร่องเหล่านั้น

ส่วนการประเมินผลนั้น สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง กระบวนการในการตัดสิน ตีราคา สรุป เพื่อพิจารณาความเหมาะสมหรือหาค่าของลักษณะ และพฤติกรรม เช่น ผลการเรียน ผลการปฏิบัติงานโดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้จากการวัดผลเป็นหลัก และใช้วิจารณญาณประกอบการพิจารณา การประเมินผลจะต้องมีองค์ประกอบหลัก ๓ ประการ ดังนี้

๑) ผลการวัด (measurement) ทำให้ทราบสภาพความจริงของสิ่งที่จะประเมินว่ามีปริมาณเท่าไร มีคุณสมบัติอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

๒) เกณฑ์ (criteria) เป็นหลักหรือบรรทัดฐานที่ต้องการหรือกำหนดไว้ เนื่องจากที่จะตัดสินว่าสิ่งใดดีแล้ว ใช้ได้หรือไม่ได้ ซึ่งจะต้องนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดจึงหมายถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษานั้นเอง

๓) การตัดสินใจ (decision) เป็นการชี้ขาดหรือสรุปการเปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติซึ่งได้จากการวัดผลกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าสูงหรือต่ำกว่ากันขนาดไหน ซึ่งต้องอาศัยการ

^{๕๗}ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ, การวัดผลประเมินผล.,(ครุศาสตร์สาร สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา,๒๕๔๔),หน้า ๑๘.

ตัดสินใจที่ดีและพิจารณาอย่างถี่ถ้วน ทุกแง่ทุกมุมและกระทำอย่างยุติธรรม โดยอาศัยสภาพและความเหมาะสมต่าง ๆ ประกอบด้วย

ดังนั้น การวัดผลประเมินผลการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการซึ่ง อาภา บุญช่วย ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องการมีการวัดและประเมินผลไว้ดังนี้

๑. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ซึ่งทำให้ครูผู้สอนได้ทราบว่า ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างไร จะได้หาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

๒. เพื่อผู้เรียนจะได้พัฒนา ปรับปรุงตนเอง

๓. เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานในสถานศึกษา ทำให้ทราบสภาพที่แท้จริงของหลักสูตร แผนการสอน แนวทางดำเนินงานว่าประสบปัญหาอะไร จะแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

๔. เพื่อเป็นข้อมูลทางการศึกษาทั่วไป เช่น ผลการศึกษา เมื่อสำเร็จตามหลักสูตร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและศึกษาต่อ

๕. เป็นหลักฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อจะได้วางแผนดำเนินงานต่อไป

๖. เพื่อ ได้ข้อมูลมาประชาสัมพันธ์ในด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน

จากความหมายดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการวัดผลประเมินผลการศึกษา เป็นงานที่สำคัญประการหนึ่งที่ครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญ และการวัดผลประเมินผลนี้มุ่งที่จะวัดผลประเมินผล การเรียนของผู้เรียน ว่าผ่านจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด และเป็นการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น โดยดูจากความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนเป็นสำคัญ

ก. การวัดผลประเมินผลการศึกษาควรมีจุดมุ่งหมายคือ

๑. วัดผลเพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียน หมายถึง การวัดผลเพื่อดูว่านักเรียนบกพร่องหรือไม่เข้าใจในเรื่องใด อย่างไร

๒. วัดผลเพื่อวินิจฉัย (Diagnosis) หมายถึงการวัดผลเพื่อค้นหาจุดบกพร่องของนักเรียนว่ามีปัญหาอย่างไรไม่เกิดการเรียนรู้ตรงจุดใด เพื่อหาทางช่วยเหลือ

๓. การวัดผลเพื่อจัดอันดับหรือจัดตำแหน่ง (Placement) หมายถึง การวัดผลเพื่อจัดอันดับความสามารถของนักเรียนในกลุ่มเดียวกันว่าใครเก่งกว่า ใครควรได้อันดับที่ ๑, ๒, ๓ หรือควรได้เกรด A, B, C ใครสอบได้-สอบตก หรือสอบผ่าน ไม่ผ่าน เป็นต้น

๔. วัดผลเพื่อเปรียบเทียบหรือเพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียน (Assessment) หมายถึง ผลการวัดเพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนว่าเจริญงอกงามขึ้นมากกว่าเดิมมากน้อยเพียงใด

๕. วัดผลเพื่อพยากรณ์ (Prediction) หมายถึงการวัดเพื่อนำผลที่ได้ไปคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ในอนาคต

๖. วัดผลเพื่อประเมิน (Evaluation) หมายถึง การวัดเพื่อนำผลที่ได้มาตัดสินหรือสรุปคุณภาพของการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำ หลักสูตรเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร รวมทั้งนำไปวิเคราะห์ผลบางอย่าง

ข. หลักการการวัดและประเมินผลการศึกษา

ในการดำเนินการวัดและประเมินผลให้เกิดคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้ตามหน้าที่อย่างมั่นใจต้องมีหลักการคือ

๑. วัดและประเมินผลสอดคล้องกับความเป็นจริง (Relevance) เพื่อป้องกันการวิพากษ์วิจารณ์ ผลการวัดและประเมินผลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ไม่เห็นจริงเลย ไม่น่าเชื่อเลย น่าสงสัย จึงควรยึดหลักการคือ

๑) ต้องสอดคล้องวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามวัตถุประสงค์ของการวัดและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้นจึงต้องเริ่มต้นด้วยความชัดเจนว่าต้องการวัดอะไร มีลักษณะอย่างไรและมีขอบข่ายอย่างไร เพื่อให้การวัดและประเมินผลสามารถดำเนินการได้ตรงจุด ตรงเป้าหมายอย่างครบถ้วน

๒) ต้องสอดคล้องกับหลักสูตร ไม่เกินวัยหรือระดับของผู้เรียนหรือออกนอกขอบข่ายเนื้อหาวิชา

๓) ต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ซึ่งวัดและประเมินในสิ่งที่ใกล้ตัว ทั้งนี้ควรมุ่งเน้นกับสภาพชีวิตในท้องถิ่นในสังคมให้มากที่สุด

๒. วัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นธรรมแก่ผู้เรียนมากที่สุด ผู้สอนต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัด กำหนดสิ่งที่จะวัด ประเภทของเครื่องมือและวิธีการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความยุติธรรมเสมอภาคกัน คือ ต้องดำเนินการวัดภายใต้สถานการณ์เดียวกันด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ เหมือนกัน

๓. วัดและประเมินผลด้วยเครื่องมือที่ดีมีคุณภาพซึ่งประกอบด้วย

๑) ความเที่ยงตรง (Validity) ก็จะต้องวัดคุณลักษณะหรือพฤติกรรมได้จริง (Construct Validity) วัดประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้จริง (Content Validity)

๒) ความเชื่อมั่น (Reliability) ต้องสะท้อนศักยภาพหรือความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้มากที่สุด

๓) มีความเป็นปรนัย (Objectivity) คือ มีความชัดเจน สื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกันไม่ว่าคนหรือคำถาม

๔) การจำแนก (Discriminations) ก็ต้องสามารถจำแนกหรือแยกผู้เรียนได้ถูกต้องตาม

๕) ระดับความยาก (Difficulty) คือจะต้องมีระดับความยากง่ายปานกลาง ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไประดับความสามารถและคะแนนที่ได้ก็จะแตกต่างกันตามระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน

ค. ประโยชน์ของการวัดผลประเมินผล

กระบวนการวัดผลประเมินผลต้องอาศัยงบประมาณ เวลา แรงกาย และพลังความคิด ทั้งในส่วนของครูผู้สอนและนักเรียนในฐานะผู้ถูกวัดแล้ว ประโยชน์ที่พึงได้จากการดำเนินงานจะคุ้มค่าเพียงใด ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงประโยชน์ คือ

๑. ประโยชน์ต่อนักเรียน ทำให้นักเรียนทราบว่าตนเองถนัดด้านใด ความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใด และช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนและเข้าใจบทเรียนเพิ่มขึ้น

๒. ประโยชน์ต่อครู ทำให้ครูทราบข้อมูลเพื่อเตรียมการเรียนการสอน รู้จักนักเรียนในด้านต่าง ๆ และรายงานผลการศึกษาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

๓. ประโยชน์ต่อฝ่ายแนะแนว เพื่อจะนำผลไปประกอบการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน และแนะแนวทางในการเรียนต่อนักเรียนได้

๔. ประโยชน์ต่อฝ่ายบริหาร เพื่อนำผลไปใช้ในการวางแผนการเรียนการสอนและการบริหารงานโรงเรียน

โดยสรุปแล้ว การวัดผลประเมินผลจะเป็นสิ่งที่สำคัญมากต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะการวัดผลประเมินผลจะทำให้ครูผู้สอนทราบว่าเด็กนักเรียนแต่ละคนมีจุดเด่น จุดด้อยในด้านใด เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นและเหมาะสม นอกจากนี้ยังนำผลของการวัดผลประเมินผลยังเป็นส่วนประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนได้อีกด้วย

๒.๔ ประวัติความเป็นมาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้น เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้น ตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่ง คือ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้เกิดช่องว่างทางการศึกษาของคณะสงฆ์เนื่องจากการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยต้องอาศัยพื้นฐานวิชาการหลายสาขาประกอบกัน ขณะที่การศึกษาสงฆ์เป็นการศึกษาเฉพาะวิชาการพระพุทธศาสนา เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงได้จัดแผนกมัธยมขึ้นมา เรียกว่า โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษากำหนดให้มีการเรียนการสอนบาลีนักธรรม และความรู้ชั้นมัธยมโดยรับผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ต่อมาเมื่อโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษานี้ได้แพร่ขยายออกไปยังต่างจังหวัดมีพระภิกษุ-สามเณร เรียนกันมาก ทางคณะสงฆ์โดยองค์การศึกษาจึงได้กำหนดให้เรียกโรงเรียนประเภทนี้ว่า โรงเรียนบาลีวิสามันตศึกษา สำนักเรียนวัด โดยมีคณะสังฆมนตรีและกระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบกระทรวงให้โรงเรียนบาลีวิสามันตศึกษาลำดับนักเรียนวัดนี้ เปิดสอบสมทบในชั้นตัวประโยค คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นมา และเมื่อสอบได้แล้ว จะได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้พระภิกษุ-สามเณรนิยมเรียนกันมาก โรงเรียนประเภทนี้จึงแพร่หลายออกไปยังจังหวัดต่างๆ อย่างกว้างขวาง จนทำให้ทางการคณะสงฆ์เกรงว่าการศึกษารวมและบาลี จะเสื่อมลงเพราะพระภิกษุ-สามเณรต่างมุ่งศึกษาวิชาทางโลกมากเกินไปเป็นเหตุให้ต้องละทิ้งการศึกษารวมและบาลีเสีย ดังนั้น แม่กองบาลีสนามหลวง พระธรรมปัญญาคติ (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ปิ่น ชุตินฺธโร) จึงได้ตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีขึ้นใหม่ มีวิชาบาลี วิชาธรรม และวิชาการทางโลก เรียกว่า บาลีศึกษา สามัญศึกษา และปริทัศน์ศึกษา และได้ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ พร้อมกับได้ยกเลิกระเบียบสังฆมนตรีว่าด้วยการศึกษาของโรงเรียนบาลีวิสามันตศึกษาลำดับนักเรียนวัดเสีย และกำหนดให้พระภิกษุ-สามเณรเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นใหม่

การประกาศยกเลิกระเบียบว่าด้วย โรงเรียนวิสามันตศึกษา สำนักเรียนวัด เพื่อให้พระภิกษุสามเณรเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ตามแผนใหม่ของคณะสงฆ์ แต่ปรากฏว่าพระภิกษุ-สามเณรไม่นิยมเรียน เพราะไม่ได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้พากันเข้าชื่อเป็นนักเรียน โรงเรียนราษฎร์ของวัดซึ่งตั้งขึ้น ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการบ้าง สมัครสอบเทียบบ้าง เข้าเป็นนักเรียนผู้ใหญ่บ้าง ทำให้การศึกษาของคณะสงฆ์ ในช่วงนั้น เกิดความสับสนเป็นอันมาก ดังนั้น กรมการศาสนาร่วมกับกรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้พิจารณาลงความเห็นร่วมกันว่า ควรจะตั้งโรงเรียนขึ้น ประเภทหนึ่ง เพื่อสนองความต้องการของพระภิกษุ-สามเณร โดยให้เรียนทั้ง วิชาธรรมและวิชาสามัญศึกษาควบคู่กันไป และให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการสอบเอง กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๑๔ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ.๒๕๑๕ ที่ใช้ในปัจจุบันทั้งนี้เพื่อให้พระภิกษุ-สามเณร ได้มีโอกาสศึกษาสายสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย โดยเทียบชั้นมัธยมศึกษาสายสามัญ จัดหลักสูตรให้มีวิชาที่เหมาะสมแก่ภาวะของพระภิกษุ-สามเณร ที่จะศึกษาโดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย และเป็นวิชาที่จำเป็นต่อพระพุทธศาสนา เป็นหลักสูตรที่ทำให้การศึกษาวิชาพระปริยัติธรรมควบคู่กับวิชาสามัญ ได้แก่ ภาษาบาลี ธรรมวินัย

ศาสนปฏิบัติ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา หลักสูตรที่โรงเรียนจัดขึ้นและจบในตัวเองหรือเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ มุ่งให้พระภิกษุ-สามเณรมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมตามสมณเพศช่วยให้มีความรู้ทั้งทางธรรมและทางโลกปรับตัวเข้ากับสังคมได้และไม่ขัดต่อวินัยสงฆ์มุ่งให้พระภิกษุ-สามเณร ได้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้นทั้งในมหาวิทยาลัยสงฆ์และ/หรือในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป^{๕๔}

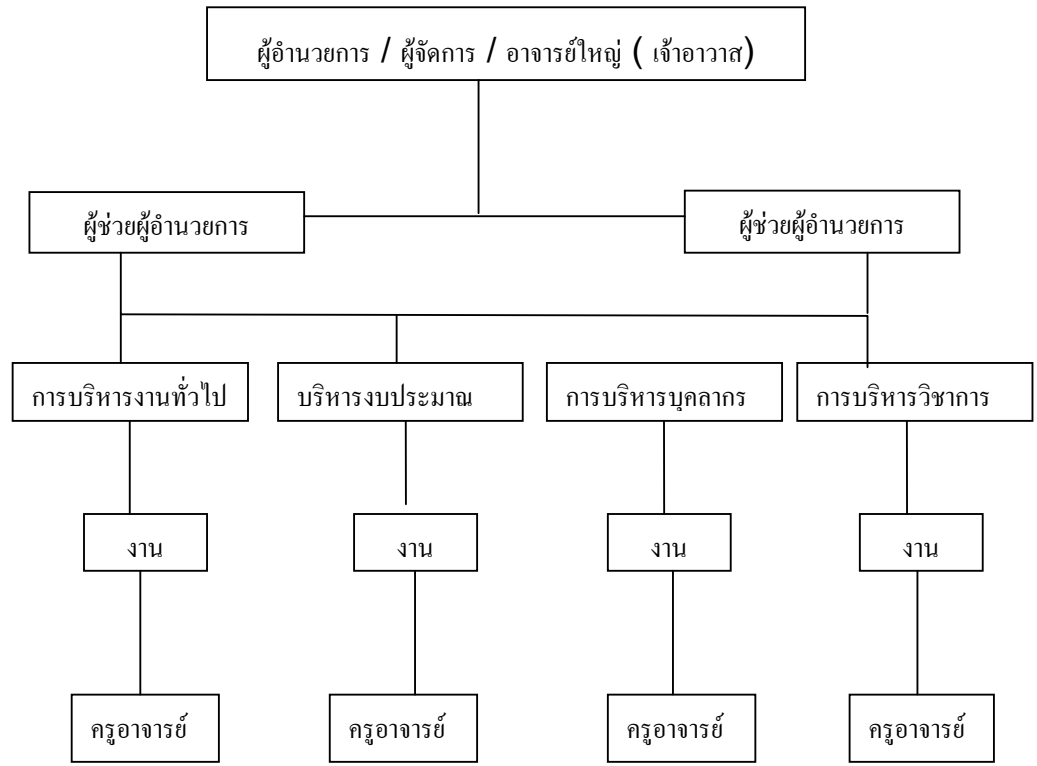
การจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นเรื่องของวัด จะจัดตั้งขึ้นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการและด้วยความเห็นชอบของประธานสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ เมื่อได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการแล้วสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้ออกใบอนุญาตการเปิดสอนระดับการศึกษาเพิ่มขึ้นต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ

๑. บริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเป็นเจ้าของโครงการเสนอขอจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบจากเจ้าคณะตำบลอำเภอ จังหวัด ภาค มหาเถรสมาคม และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติตามลำดับและโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับระเบียบขอกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีการกำหนดกรอบการบริหารงานต่างๆพร้อมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ การจัดระบบบริหารงาน การแบ่งหน่วยงาน การประสานงานและสายสัมพันธ์การบังคับบัญชาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาตลอดถึงระบบการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องมีวุฒिवิชาชีพครู มีความรู้ในเนื้อหาและศรัทธาความเป็นครู มีโครงสร้างการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ดังภาพประกอบนี้^{๕๕}

^{๕๔} กมล รอดคล้าย, สภาการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๔๖), หน้า ๒๗.

^{๕๕} สุภาพร มากแจ้ง, การศึกษาสภาการศึกษาของคณะสงฆ์, (กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา, ๒๕๔๖), หน้า ๓๔-๓๕.

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงผังการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ก. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม

๑. เพื่อเป็นการให้ประสบการณ์การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติที่ดีและเหมาะสมแก่พุทธเยาวชนในวัยศึกษาเล่าเรียน

๒. เพื่อเป็นการสร้างศาสนทายาทที่มีคุณภาพและความรู้ความสามารถแก่พระพุทธศาสนา

๓. เพื่อให้โอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนของชาติที่มาจากชนชั้น

๔. เพื่อเน้นการศึกษาและปฏิบัติของพระภิกษุสงฆ์และสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเรื่องการฝึกอบรมให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ รู้จักวิเคราะห์อย่างมีระเบียบวิธีการและมีความคิดสร้างสรรค์ มีวินัยในตนเอง เคารพเชื่อฟังข้อบังคับ ระเบียบของคณะสงฆ์ตลอดทั้งเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคม

๕. เพื่อให้ความรู้ทางคหิโลกและคหิธรรม รวมทั้งทักษะที่เป็นพื้นฐานเพียงพอแก่การนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิตส่วนตัวและเป็นที่พึ่งทางใจแก่สังคม

๖. เพื่อให้มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจให้รู้จักส่งเสริมการสาธารณสุขของชุมชน

๗. เพื่อให้รู้จักบำรุงรักษาสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญของงานของคุณธรรมและวัฒนธรรมไทย

๘. เพื่อปลูกฝังให้มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีความจงรักภักดีต่อชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ ให้มีความรู้ความเลื่อมใสในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ร่วมกันบำรุงรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศชาติ

๙. เมื่อลาสิกขาบทออกไปจะได้มีความรู้ควรแก่อาชีพ เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของสังคมและหากมุ่งหมายที่จะเรียนสูงขึ้นในระดับอุดมศึกษาก็สามารถเรียนได้

๒. หลักการ

๑. เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษาวินัยพระปริยัติธรรมควบคู่กับวิชาสามัญศึกษาที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยของสงฆ์ อันเป็นพื้นฐานการประพฤติปฏิบัติธรรมวินัยควรแก่ฐานะานุรูปและความสนใจ เป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสามารถจัดแผนการเรียนให้จบในตัวเองได้หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษา

๒. เป็นหลักสูตรมุ่งส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรมีบุคลิกภาพ อาจารย์วัดอันสมควรแก่สมณเพศ และเปิดโอกาสให้พระภิกษุสงฆ์ สามเณรค้นพบความสามารถ ความสนใจและความถนัดเฉพาะตน โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาพระปริยัติธรรมและวิชาสามัญอันควรแก่วัยความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล

๓. เป็นหลักสูตรซึ่งช่วยให้พระภิกษุสงฆ์ สามเณรมีความรู้ทางคติโลกและศีลธรรม สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมปัจจุบันได้ตามสมควรแก่สมณวิสัย

๔. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้พระภิกษุสงฆ์ สามเณรได้สามารถศึกษาหาความรู้และทักษะจากแหล่งวิทยาการทางพุทธศาสนา และวิชาสามัญศึกษาในสถานศึกษาต่าง ๆ โดยไม่ขัดต่อวินัยสงฆ์ได้

๓. หลักสูตร

การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษา เฉพาะพระภิกษุสงฆ์สามเณร ที่ต้องการเรียนวิชาสามัญควบคู่กับการเรียนธรรมะ วินัย ศาสนปฏิบัติและภาษาบาลี เมื่อผู้เรียนเรียนจบแล้วมีคุณวุฒิเท่ากับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนรัฐบาลทุกประการ โดยมีโครงสร้างหลักสูตรดังนี้

๑. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๒. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๑) วิชาบังคับ มี ๒ ส่วน คือ

(๑) วิชาพระปริยัติธรรมหรือวิชาพื้นฐานสำหรับพระภิกษุสงฆ์ สามเณร

บังคับ ๒๑ หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

ภาษาบาลี ๑๒ หน่วยการเรียนรู้

ธรรมะ - วินัย ๖ หน่วยการเรียนรู้

ศาสนปฏิบัติ ๓ หน่วยการเรียนรู้

(๒) วิชาสามัญ จำนวน ๒๑ หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

ภาษาไทย ๖ หน่วยการเรียนรู้

สังคมศึกษา ๖ หน่วยการเรียนรู้

สุขศึกษา ๓ หน่วยการเรียนรู้

วิทยาศาสตร์ ๖ หน่วยการเรียนรู้

(๓) วิชาเลือก ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า ๔๒ หน่วยการเรียนรู้จากหมวดวิชาต่าง ๆ ดังนี้

ภาษาบาลี ศาสนศิลป์ ภาษาต่างประเทศ

ธรรมะ-วินัย ภาษาไทย คณิตศาสตร์

ศาสนปฏิบัติ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ศาสนปฏิบัติ) เป็นวิชาทดแทน วิชาพลศึกษา ศิลปศึกษาและการงานเพื่อความเหมาะสมกับสมณเพศ (กิจกรรมตามหลักสูตรนี้ให้ใช้กิจกรรมหรือกิจวัตรของสงฆ์ที่พระภิกษุสามเณรปฏิบัติเป็นประจำอยู่ในวัด โดยให้เจ้าอาวาสเป็น

ผู้ควบคุมดูแลแล้วรายงานไปยังโรงเรียนพระปริยัติธรรม เวลาที่ปฏิบัติต้องไม่น้อยกว่า ๘๐ % ของ
กิจวัตรที่เจ้าอาวาสกำหนดให้)

๔. การเทียบโอนหลักสูตรมัธยมศึกษา

๑. โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากับหลักสูตรมัธยมศึกษาและหลักสูตร
เปรียญธรรม มีสาระสำคัญและรายวิชาสอดคล้องกันในหมวดวิชาบังคับเทียบโอนได้

๒. ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างหลักสูตรทั้ง 3 ในส่วนที่เป็นวิชา
บังคับได้จากความมุ่งหมายและหลักการดังกล่าว จึงทำให้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและ
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้รับการ
วิพากษ์วิจารณ์ในแง่ของผลดีและผลเสีย ผลดีผู้จัดการหรือครูใหญ่มากพอใจกับหลักสูตรนี้โดย
มีความพอใจที่ผู้เรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลกว่าหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรม-บาลีทั้งยังเป็น
เป็นผู้ที่รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ส่วนผลกระทบทางด้านลบของหลักสูตรมีประเด็นที่
น่าสนใจอยู่ คือพระภิกษุสงฆ์สามเณรมีพฤติกรรมเป็นไปในทางฆราวาสมากยิ่งขึ้น⁶⁰

๕. ตำแหน่งผู้บริหาร

ตำแหน่งผู้บริหารตามระเบียบของกรมศาสนา ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๔ กำหนดว่า ตำแหน่งผู้บริหาร ได้แก่ ตำแหน่งผู้จัดการและครูใหญ่ ซึ่งได้
กำหนดรายละเอียดและคุณสมบัติให้

๑. ผู้จัดการ ได้แก่ เจ้าสำนักเรียนหรือพระภิกษุในสถาบันศึกษาของคณะสงฆ์
มอบหมายเป็นผู้จัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๒. ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการ จะต้องเป็นพระภิกษุที่มีวุฒิทางเปรียญธรรม
ไม่ต่ำกว่าเปรียญธรรม ๔ ประโยค มีพรรษาพื้น ๕ ปีไปแล้ว และจะต้องอยู่ประจำตลอดเวลาที่
โรงเรียนเปิดทำการเรียนการสอน เว้นแต่มีเหตุจำเป็น

๖. ครูที่ทำการสอน

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามระเบียบกรมศาสนาว่าด้วยโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญ พ.ศ. ๒๕๑๔ กำหนดครูสอนไว้ดังนี้

๑. ครูสอน จะเป็นพระภิกษุสามเณรหรือคฤหัสถ์ก็ได้ สำหรับคฤหัสถ์จะต้องเป็นเพศ
ชาย และมีอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ และได้รับแต่งตั้งจากกรมการศาสนาโดยตรง ครูสอนทั้งคฤหัสถ์และ
บรรพชิต ต้องมีคุณลักษณะดังนี้

⁶⁰สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ,หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายโรงเรียน พระ
ปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา,(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์,๒๕๔๕),หน้า ๑๐-๑๑.

๑) ครูสอนพระปริยัติธรรมหมวดบาลีต้องมีวุฒิเปรียญธรรม ๔ ประโยคขึ้นไป

๒) ครูสอนพระปริยัติธรรมหมวดธรรมวินัย ศาสนปฏิบัติมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่านักธรรมชั้นโท และมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่านักธรรมชั้นเอก

๓) ครูคฤหัสถ์ต้องมีวุฒิทางครูไม่ต่ำกว่า ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๗. ปัญหาการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ผ่านมาประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและการบริหารหลายด้าน ทั้งนี้เพราะสภาพการศึกษาของคณะสงฆ์ อันเป็นองค์กรหลักที่ควบคุม ส่งเสริมการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์โดยตรง แล้วฝ่ายการบริหาร การศึกษาไว้กับการปกครองของคณะสงฆ์ เจ้าอาวาสจะมีอำนาจในการดำเนินงานทุกๆ อย่างทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ดังนี้

๑. ขาดการเอาใจใส่ดูแลจากทางราชการทั้งทางด้านการจัดการและวางแผนในการพัฒนา เช่น แผนพัฒนาการบริหาร แผนพัฒนาหลักสูตร แผนพัฒนาสถานศึกษา แผนพัฒนาบุคลากร และแผนพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

๒. ปัญหาการกระจายอำนาจจากส่วนกลางมายังส่วนภูมิภาค เช่น ศึกษาธิการจังหวัด ไม่ทราบเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนประเภทนี้เลย

๓. ขาดงบประมาณดำเนินงานด้านบุคลากร วิชาการ ห้องสมุด ฯลฯ และทางกระทรวงศึกษาธิการหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติต้องแก้ไขเร่งด่วน คือ ค่าจ้างและสวัสดิการแก่ครูอาจารย์ ผู้ร่วมงานที่เป็นฆราวาส

๔. งบประมาณด้านอัตราเงินเดือน ผู้บริหารในตำแหน่งต่าง ๆ ของโรงเรียนเช่น ผู้จัดการ ๓,๘๕๐ บาท ครูใหญ่ ๓,๓๐๐ บาท อาจารย์ใหญ่ ๕,๓๕๐ บาท ผู้อำนวยการ ๕,๓๖๐ บาท ส่วนผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง ทะเบียนและวัดผล วิชาการและธุรการจะต้องมีอัตราเงินเดือนอย่างน้อย เดือนละ ๓,๕๐๐ บาท / ๑ ตำแหน่ง

๕. งบประมาณอุดหนุนด้านอัตราเงินเดือนครูที่สอนประจำรายวิชาต่าง ๆ ทั้งบังคับและเลือก เดือนละอย่างน้อย ๓,๐๐๐ บาท / ๑ ตำแหน่ง

๖. เงินงบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่นกระดาษโรเนียวกระดาษไขหมึกโรเนียว ซอล์ก ฯลฯ เฉลี่ยนักเรียนรูปละ ๑๕๐ บาท / ปีการศึกษา

๗. งบประมาณสนับสนุนด้านจัดทำห้องสมุดโรงเรียนและงบประมาณจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์เครื่องใช้ในโรงเรียนทุก ๆ ฝ่าย เช่น โต๊ะครู โต๊ะนักเรียน ตู้ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องโรเนียว กระดาน ฯลฯ เฉลี่ยนักเรียนรูปละ ๖๐ บาท / ปีการศึกษา

๘. งบประมาณสำหรับผลิตสื่อการเรียนการสอนทุก ๆ วิชา เฉลี่ยรูปละ ๑๐๐ บาท / ปีการศึกษา

๙. งบประมาณสำหรับการประชุมสัมมนาอบรมผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ครูสอนทุก ๆ วิชา เฉลี่ยโรงเรียนละ ๕,๐๐๐ บาท / ปี^๖

๘. แผนพัฒนาการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

จากการประชุมสัมมนาผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศที่วังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระหว่างวันที่ ๕ - ๑๐ กันยายน ๒๕๔๕ มีมติร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาโรงเรียน ดังต่อไปนี้

๑.๘.๑ แผนพัฒนาระบบบริหารโรงเรียน พระปริยัติธรรม

๑) ให้ส่วนราชการที่มีหน้าที่โดยตรงจัดระบบบริหารโรงเรียน ให้การอุดหนุนงบประมาณไม่ต่ำกว่า ๖๐ % ของค่าใช้จ่ายการบริหารทุก ๆ ด้าน มีอาคารสถานที่ เป็นต้น

๒) ระบบการบริหารใหม่ให้โรงเรียนต่าง ๆ มีอัตราตำแหน่งผู้จัดการครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่และผู้อำนวยการ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยฝ่ายทะเบียน ผู้ช่วยฝ่ายปกครองและพัฒนาจริยธรรม ผู้ช่วยฝ่ายธุรการ หรือให้เป็นไปตามระบบของโรงเรียนรัฐบาลทุกประการ

๑.๘.๒ แผนพัฒนาหลักสูตร

๑) จัดให้มีโครงการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ในการขอเข้ากลุ่มวิชาการสายสามัญของโรงเรียนแต่ละเขตการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนสังกัดกรม ส่วนรายวิชาปริยัติธรรมยังคงอยู่ ๑๖ กลุ่มเหมือนเดิม

๒) จัดให้มีหน่วยศึกษานิเทศก์ดูแลงานวิชาการของโรงเรียนโดย

(๑) ทำโครงการข้อสอบกลุ่ม

(๒) ทำโครงการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู

(๓) ทำโครงการผลิตสื่อการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียน

(๔) ทำโครงการที่ติดตาม ประเมินผลนักเรียนที่จบหลักสูตร

๓) ให้ความร่วมมือกับกรมวิชาการในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามหลักสูตรที่กำหนดและประเมินผลกระบวนการจัดการศึกษาและปรับปรุงคุณภาพ ภายในกลุ่มโรงเรียนด้วยกัน

^๖มนัส ภาคภูมิและคณะ, รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๘), หน้า ๗๑-๗๕.

๔) ให้มีการติดตามการดำเนินการของกลุ่มโรงเรียนมีการประสานงานระหว่างกรมวิชาการ กรมต้นสังกัด เขตการศึกษาและจังหวัดนั้น ๆ

๕) ปรับปรุงหลักสูตรเฉพาะวิชาปรีชิตธรรม (ธรรม วินัย บาติ) ให้สอดคล้องกับหลักสูตรของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน

๑.๘.๓ แผนพัฒนาสถานศึกษา

๑) จัดให้มีคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาของแต่ละโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม

๒) ให้มีเงินงบประมาณพัฒนาสภาพอาคารเรียนและห้องปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนตามความเหมาะสมแก่โรงเรียนนั้น ๆ

๓) โรงเรียนควรมีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น สะอาดงามตา ปลูกต้นไม้ และดอกไม้ประดับ ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ห้องเรียน อาคารเรียน วัสดุการเรียนการสอนอยู่ในสภาพที่ดี ได้รับการบำรุงรักษาเป็นอย่างดี พร้อมทั้งจะใช้ได้ทันที

๑.๘.๔ แผนพัฒนาบุคลากร

๑) จะต้องมียศตราบรรจุครูประจำโรงเรียนของกรมต้นสังกัดทุก ๆ โรงเรียนทั่วประเทศ และอัตราเงินเดือนจากทางราชการอย่างเหมาะสม

๒) มีการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนปีละ ๒ ครั้งทั่วประเทศ และตามที่กลุ่มโรงเรียนกำหนดขึ้น

๓) มีการประชุมสัมมนานุคลากรด้านการจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างร่วมกัน การปรับปรุงและจัดทำแผนการสอนรายวิชาต่าง ๆ การสร้างเครื่องมือวัดผล (ปรับปรุงกระบวนการวิธีการ มากกว่าเน้นเนื้อหาวิชา) การแนะแนวการศึกษา การทำข้อสอบ และการผลิตสื่อการเรียนการสอน การประเมินผลด้านจิตพิสัย การอบรมเทคนิคการสอนรายวิชาการพัฒนาการเรียนสอน โดยใช้นวัตกรรม การจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน การอบรมผู้บริหารหัวหน้าหมวดวิชา ฯลฯ การวิเคราะห์ข้อสอบตามจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างวิชา

๑.๘.๕ แผนพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๑) จะต้องมียงบประมาณส่งเสริมวิชาการ เช่น มีห้องสมุดที่สะอาด นำเข้าไปใช้บริการ มีความสะดวกสบายเป็นกันเอง มีเอกสารหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนพอเพียงสำหรับครูและนักเรียน

๒) จะต้องมียงบประมาณจัดนิเทศ คู่มือการเรียนการสอน มีเครื่องมือวัดผลจัดโครงการเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่บุคลากรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและเสนอแนะแนวคิดใหม่ๆที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อการเรียนการสอน

๑.๘.๖ แผนพัฒนาส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน

- ๑) มีการอบรมนักเรียนและหัวหน้านักเรียน
- ๒) จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาและวันสามเณรขึ้น
- ๓) จัดให้มีกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและการออกค่ายอาสาพัฒนา
- ๕) ส่งเสริมให้มีกิจกรรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เอกถลักษณ์ไทย
- ๖) ส่งเสริมให้มีการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ
- ๗) จัดประกวดผลงานของนักเรียนด้านต่าง ๆ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน การแต่งหนังสือ การเทศนา การอบรม
- ๘) ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน
- ๙) ส่งเสริมการพัฒนาด้านสาธารณสุขและอนามัยของนักเรียน⁶²

สรุปได้ว่า การศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กำลังเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างมาก ทั้งในด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และตลอดถึงด้านอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อจะให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในอนาคตข้างหน้าสืบต่อไป

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการการเรียนการสอน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้มีนักวิชาการได้ทำวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

พงศ์ศักดิ์ อินทรา ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ได้มีการส่งเสริมให้ครูทำการศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรด้วยตนเอง มีการปรับปรุงแผนการสอนเพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ โดยใช้ข้อมูลปัญหาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการควบคุม กำกับ และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน และมีการสำรวจปัญหา

⁶²กิตติ ชีรศานต์,เทคนิคการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ม.ต้นและม.ปลาย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา,๒๕๔๖),หน้า๕๑-๕๔.

ความต้องการ จำเป็นในการจัดส่งครูเข้ารับการอบรมพร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมที่หน่วยงานอื่นจัด และประเมินผลเมื่อกลับมาปฏิบัติงานหลังจากการอบรมอีกด้วย⁶³

ศิริธร สุขโขใจ ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติงานวิชาการ ทั้งผู้บริหารและครูได้สรุปว่า เกิดจากขาดงบประมาณ บุคลากร แหล่งวิชา การวางแผน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การประสานงาน ความร่วมมือ และการติดตามประเมินผล⁶⁴

บุญมี ธิดุด ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดลำปาง พบว่า ครูไม่สนใจที่จะทำอุปกรณ์การสอน โรงเรียนขาดความพร้อมด้านทรัพยากร งบประมาณ โรงเรียนขาดการแนะนำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดและการให้บริการ ครูขาดความสามารถในการวางแผนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าจากห้องสมุด ไม่มีแผนกำหนดในการใช้ห้องสมุด อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดการศึกษาคูณจากแหล่งวิทยากรอื่นๆ ขาดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ไม่มีงบจัดส่งครูไปอบรมทางวิชาการ⁶⁵

เสาวคนธ์ โอภาสศิริกุล ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียนปริมังคลานุเคราะห์ตามความคิดเห็นของครูพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการทั้ง ๘ ด้าน คือ หลักสูตรและการใช้หลักสูตรการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล การนิเทศการเรียนการสอน ห้องสมุดการแนะแนว และบรรยากาศทางวิชาการยังประสบปัญหาบ้าง ซึ่งทำให้การบริหารงานวิชาการไม่ประสบผลสำเร็จ

⁶³ พงศ์ศักดิ์ อินทราชม, **ความคิดเห็นสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ**, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๖๖, หน้า บทคัดย่อ.

⁶⁴ ศิริธร สุขโขใจ, **การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา**, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๑), หน้า ๑.

⁶⁵ บุญมี ธิดุด, **ความคิดเห็นสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดลำปาง**, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๑), หน้า ๑๒๒.

เท่าที่ควร และเห็นควรต้องปรับปรุงวิชาการให้ดีขึ้น โดยเฉพาะเรื่องครูไม่เข้าใจหลักสูตร และครูไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน⁶⁶

ปัญญา ภูภัคคี ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๖ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๖ การปฏิบัติงานวิชาการ ๕ ด้าน คือ ๑.ด้านการบริหารหลักสูตร ๒.ด้านการเรียนการสอน ๓.ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ๔.ด้านการนิเทศการศึกษา ๕.ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ในภาพรวมสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า มีสภาพการปฏิบัติงานอันดับสูงสุด คือ ด้านการเรียนการสอน นอกนั้น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาที่พบในแต่ละด้าน คือ ขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสารหลักสูตรเพื่อบริการครู-อาจารย์ ครู-อาจารย์ขาดความรู้ความสามารถในการนำนวัตกรรมเทคโนโลยี ด้านคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม คอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อกำปรึกษาหรือนิเทศการสอน และไม่มีเครื่องมือที่มีคุณภาพในด้านการวัดผลและประเมินผล⁶⁷

ธวัช ดารารัตน์ ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มที่ ๑ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร และการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อการเรียนการสอน ในด้านการจัดการหลักสูตร การจัดทำตารางสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม และดำเนินการเรียนการสอนตามตารางที่กำหนด ในด้านการจัดการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดผลและ

⁶⁶เสาวคนธ์ โอภาสศิริกุล, สภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย ตามความคิดเห็นของครู, การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๖), หน้า. ๑๒๒.

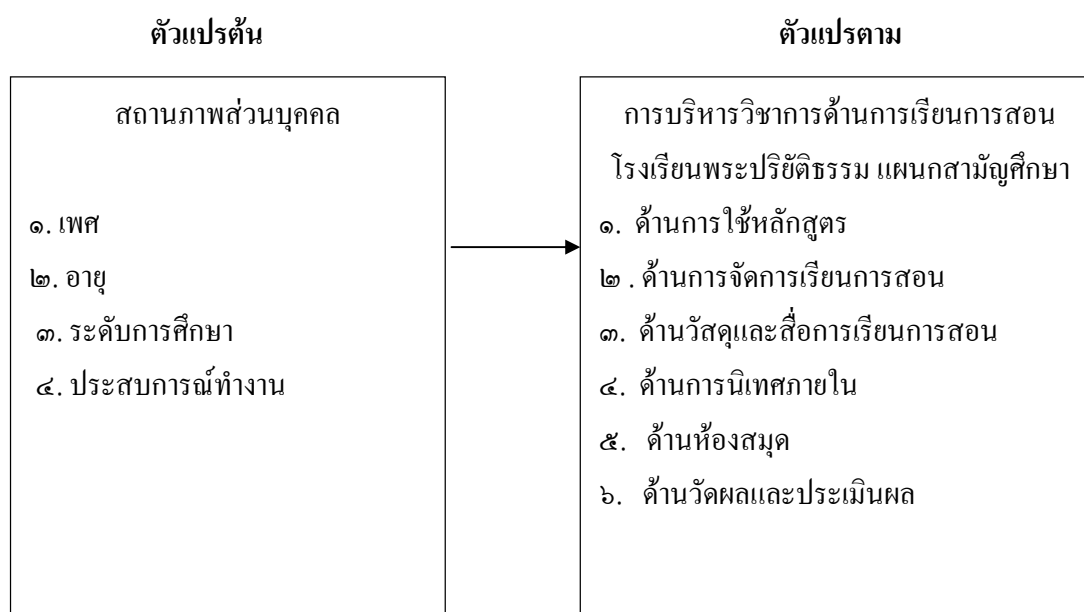
⁶⁷ปัญญา ภูภัคคี, การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเขตการศึกษา ๖, วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร:๒๕๔๕), หน้า๑๐๒ .

ประเมินผลการเรียน และการกำหนดให้บุคลากรทุกฝ่ายถือปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกัน ในด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก⁶⁸

สรุปแนวจากผลการวิจัยการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า ตัวแปรที่สำคัญ คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการวัดผลและประเมินผลส่วนมากอยู่ในระดับปานกลางและระดับมาก จึงให้เห็นว่า การศึกษาด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีประเด็นที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติมและค้นคว้าต่อไป

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้วิจัย ได้กำหนดกรอบแนวคิดวิจัยดังแผนภูมิที่ ๑

แผนภูมิ ๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย

⁶⁸ ธวัช ดารารัตน์, การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มที่ 1, วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, (กรุงเทพมหานคร: ๒๕๔๕), หน้า ๑๐๕.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมุ่งที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้วิจัยได้กำหนดและดำเนินการดังรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

๓.๑ ขั้นตอนการดำเนินวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ขั้นตอนการดำเนินวิจัย

๓.๑.๑ ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

๓.๑.๒ สร้างแบบสอบถามสำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูลขึ้น โดยเฉพาะทดสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ครู ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นหน่วยศึกษา
จำนวน ๑๒๕ รูป/คน ดังที่ปรากฏในตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓. ๑ แสดงประชากรศึกษา

รายชื่อโรงเรียน	จำนวนครู
๑.โรงเรียนวัดธาตุพนม	๒๕ รูป / คน
๒.โรงเรียนวัดศรีชมพู	๑๕ รูป / คน
๓.โรงเรียนวัดธาตุเรณู	๑๕ รูป / คน
๔.โรงเรียนวัดศรีสงคราม	๑๕ รูป / คน
๕.โรงเรียนวัดศรีหนาด	๑๕ รูป / คน
๖.โรงเรียนวัดมหาธาตุ	๑๐ รูป / คน
๗.โรงเรียนวัดพระซอง	๑๐ รูป / คน
๘.โรงเรียนวัดศรีสว่าง	๑๐ รูป / คน
๙.โรงเรียนวัดธาตุประสิทธิ์	๑๐ รูป / คน
รวม	๑๒๕ รูป / คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีรายละเอียดดังนี้

๑. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ได้แก่

ตอนที่ ๑ เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน

๒. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ที่มี ๕ ระดับ

แบบสอบถามที่มีความเห็นเป็นบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ค่าระดับเท่ากับ ๕

เห็นด้วย ให้ค่าระดับเท่ากับ ๔

ไม่แน่ใจ ให้ค่าระดับเท่ากับ ๓

ไม่เห็นด้วย ให้ค่าระดับเท่ากับ ๒

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ค่าระดับเท่ากับ ๑

การวิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ และหาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

๓.๔.๑ ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม จำนวน ๖ ด้าน คือ ๑) ด้านการใช้หลักสูตร ๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน ๓) ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน ๔) ด้านการนิเทศภายใน ๕) ด้านห้องสมุด ๖) ด้านวัดผลและประเมินผล เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำมาสร้างข้อคำถามครอบคลุมเป็นประเด็นที่ต้องการในแบบสอบถาม

๓.๔.๒ ศึกษาหลักเกณฑ์ในการสร้างคำถามตามแบบลิเคิร์ต (likert-type rating scale) แล้วนำมากำหนดเป็นเนื้อหาจำนวนข้อของเครื่องมือตามแนวคิดเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

๓.๔.๓ นำแบบสอบถามให้กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณา

๓.๔.๔ นำข้อเสนอที่จากคำแนะนำของคณะกรรมการมาปรับปรุงแก้ไข

๓.๔.๕ นำแบบสอบถามนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาพร้อมทั้งให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓.๔.๖ แบบสอบถามที่จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำมาใช้ทดลอง (try - out) กับโรงเรียนบาลีตรีมอุมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๓๐ คน ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค^๑ (cronbach) หาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น ๐.๗๘๕

๓.๔.๗ นำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาให้แบบสอบถามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

^๑ส่วน สายหยุด, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, ๒๕๓๘), หน้า ๒๐๐.

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

๑. นำแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการไปทดลองใช้กับครู จำนวน ๑๒๕ คน และจดบันทึกการประเมินค่าของแต่ละคน

๒. นำผลการประเมินค่าไปวิเคราะห์เพื่อหาผลสรุปและอภิปรายผลเป็นลำดับต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

๑. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

๒. จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวมคะแนนจากแบบสอบถาม

๓. นำข้อมูลดิบของแต่ละตอนมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปตามวัตถุประสงค์
ดังนี้ คือ

๑. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ ๑ หาค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

๒. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางแล้วแปลผลได้ตาราง

๔.๕๐ - ๕.๐๐ หมายความว่า มีความรู้ในหลักกรรมระดับมากที่สุด

๓.๕๐ - ๔.๔๕ หมายความว่า มีความรู้ในหลักกรรมระดับมาก

๒.๕๐ - ๓.๔๕ หมายความว่า มีความรู้ในหลักกรรมระดับปานกลาง

๑.๕๐ - ๒.๔๕ หมายความว่า มีความรู้ในหลักกรรมระดับน้อย

๑.๐๐ - ๑.๔๕ หมายความว่า มีความรู้ในหลักกรรมระดับน้อยที่สุด

๓. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยใช้ T-Test และ F-Test และการวิเคราะห์การแปรปรวน ทางเดียว (One Way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๑. เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละโดยใช้สูตร

การหาค่าร้อยละ (Percentages)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

เมื่อ	P แทน	ร้อยละ
	X แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

๒. เพื่อทราบระดับความรู้หลักกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคน

การคำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum (X - \mu)^2}{N - 1}}$$

S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน ผลรวมกำลังสอง ของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

X^2 แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนในกลุ่ม

N แทน จำนวนคน

\sum แทน ผลรวม

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

การวิเคราะห์ข้อมูล จะเสนอผลในรูปตารางประกอบความ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่และร้อยละ (Percent)

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิจารณาเป็น รายข้อ รายด้าน และภาพรวม

ตอนที่ ๓ ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๑ ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่และ ร้อยละ รายละเอียดดังแสดงใน ตาราง ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละของประชากรตัวอย่างจำแนกตามเพศ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
๑) ชาย	๘๖	๖๘.๘
๒) หญิง	๓๕	๓๑.๒
รวม	๑๒๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่าครูส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๘ เป็นเพศหญิง จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒

ตารางที่ ๔.๒ จำนวนและร้อยละของประชากรตัวอย่างจำแนกตามอายุ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
๒. อายุ		
๑. ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๔๔	๓๕.๒
๒. ๓๐-๔๐ ปี	๕๒	๔๑.๖
๓. ๔๑ ปีขึ้นไป	๒๙	๒๓.๒
รวม	๑๒๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าครูส่วนมากมีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒ มีอายุระหว่าง ๓๐ – ๔๐ ปี จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๖ มีอายุระหว่าง ๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๒

ตารางที่ ๔.๓ จำนวนและร้อยละของประชากรตัวอย่างจำแนกตาม ระดับการศึกษา

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
๓. ระดับการศึกษา		
๑. อาชีวศึกษา	๑๖	๑๒.๘
๒. ปริญญาตรี	๕๘	๓๘.๔
๓. ปริญญาโท	๑๑	๘.๘
๔. ปริญญาเอก		
รวม	๑๒๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ครูส่วนมากมีระดับการศึกษาที่จบอาชีวศึกษา จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘ จบปริญญาตรี จำนวน ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๔ จบปริญญาโท จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ จำนวนและร้อยละของประชากรตัวอย่างจำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การสอน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการสอน		
๑. ๑-๑๐ปี	๑๐๐	๘๐.๐
๒. ๑๑-๒๐ ปี	๑๕	๑๒.๐
๓. ๒๑ ปีขึ้นไป	๑๐	๘.๐
รวม	๑๒๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ครูส่วนมาก มีประสบการณ์ในการทำงาน ๑-๑๐ปี จำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐ ระหว่าง ๑๑-๒๐ ปี จำนวน ๑๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๑๒.๐ และ ๒๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๐ ปี

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยพิจารณาเป็นรายข้อ รายด้าน และ ภาพรวม

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการ ด้านการเรียนการสอน โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ภาพรวม

การบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน		\bar{x}	S.D.	ระดับ
๑.	ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	๓.๗๕	๐.๖๕	มาก
๒.	ด้านการจัดการเรียนการสอน	๔.๐๕	๐.๖๕	มาก
๓.	ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน	๔.๓๗	๐.๘๑	มาก
๔.	ด้านนิเทศภายใน	๔.๒๐	๐.๗๑	มาก
๕.	ด้านห้องสมุด	๔.๒๖	๐.๕๒	มาก
๖.	ด้านการวัดผลและประเมินผล	๔.๔๔	๐.๖๔	มาก
ภาพรวม		๔.๑๕	๐.๖๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียน การสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{x} = 4.44$) ด้านวัสดุ และสื่อการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.37$) และ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ($\bar{x} = 3.75$) ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวม

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้

ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้		\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑.	จัดประชุมชี้แจงเรื่องเอกสารประกอบหลักสูตร	๔.๓๓	๐.๓๐	มาก
๒.	ประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตร	๔.๒๔	๐.๕๓	มาก
๓.	จัดประชุมครูเพื่อวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้	๔.๒๘	๐.๕๐	มาก
๔.	จัดหาเอกสารต่าง ๆ ของหลักสูตรให้ครูทำความเข้าใจ	๔.๒๔	๐.๓๕	มาก
๕.	คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร	๔.๑๓	๐.๕๓	มาก
๖.	จัดให้มีการวิเคราะห์และประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้	๔.๒๓	๐.๘๑	มาก
๗.	ใช้หลักสูตรเป็นหลักในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน	๔.๑๓	๐.๕๘	มาก
๘.	ส่งเสริมให้ครูจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	๔.๒๐	๐.๘๘	มาก
๙.	ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างทั่วถึง	๓.๒๔	๐.๖๓	มาก
ภาพรวม		๓.๗๕	๐.๖๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๗๕$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือจัดประชุมชี้แจงเรื่องเอกสารประกอบหลักสูตร ($\bar{X}=๔.๓๓$) จัดประชุมครูเพื่อวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}=๔.๒๘$) คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรและ ($\bar{X}=๔.๑๓$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร วิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัด นครพนม ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน		\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑.	ประชุมครูเพื่อจัดตารางสอนและเตรียมงานก่อนเปิดภาคเรียน	๔.๐๑	๑.๐๕	มาก
๒.	จัดหากำหนดการสอน แผนการสอนให้ทุกกลุ่มประสบการณ์	๔.๔๑	๐.๗๔	มาก
๓.	จัดครูเข้าสอนในแต่ละชั้นเรียนโดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถที่ตรงสายงาน	๔.๐๔	๐.๘๖	มาก
๔.	เชิญวิทยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	๔.๐๑	๐.๘๒	มาก
๕.	จัดหากำหนดการสอน แผนการสอนให้ทุกกลุ่มประสบการณ์	๓.๘๘	๐.๘๒	มาก
๖.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน	๔.๑๐	๐.๘๐	มาก
๗.	จัดกิจกรรมเสริมให้ทุกกลุ่มประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรภายในเวลาที่กำหนด	๔.๐๘	๐.๘๘	มาก
๘.	จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนอย่างเพียงพอ	๔.๑๔	๐.๗๕	มาก
๙.	จัดทัศนศึกษาออกสถานที่เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง	๔.๑๒	๐.๘๐	มาก
ภาพรวม		๔.๐๕	๐.๖๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียน การสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การ ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๔.๐๕) เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือจัดหากำหนดการสอน แผนการสอนให้ทุกกลุ่มประสบการณ์ (\bar{X} = ๔.๔๑) จัดหาสื่อการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนอย่างเพียงพอ (\bar{X} = ๔.๑๔) และจัดหา กำหนดการสอน แผนการสอนให้ทุกกลุ่มประสบการณ์ (\bar{X} = ๓.๘๘) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน

ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน		\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑.	สำรวจความต้องการด้านสื่อและวัสดุประกอบการเรียนการสอนของครูในแต่ละกลุ่มประสบการณ์	๔.๒๐	๐.๘๑	มาก
๒.	สนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำสื่อให้เพียงพอับความต้องการ	๔.๔๔	๐.๗๑	มาก
๓.	ส่งเสริมให้มีการสร้างสื่อประกอบการเรียนการสอนและคู่มือการใช้ให้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์	๔.๖๖	๓.๖๓	มาก
๔.	จัดการอบรมการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และสาธิตการผลิตสื่อโดยนำวัสดุในท้องถิ่นมาดัดแปลงเป็นสื่อ	๔.๓๓	๐.๗๕	มาก
๕.	สำรวจสภาพความพร้อมของสื่อการเรียนการสอน	๔.๓๓	๐.๘๘	มาก
๖.	จัดทำคลังสื่อประกอบการเรียนการสอนและให้บริการอย่างเป็นระบบ	๔.๓๑	๐.๕๐	มาก
๗.	ส่งเสริมให้มีการนิเทศและติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอน	๔.๓๒	๐.๕๔	มาก
ภาพรวม		๔.๓๗	๐.๘๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน มีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๔.๓๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือ ส่งเสริมให้มีการสร้างสื่อประกอบการเรียนการสอนและคู่มือการใช้ให้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ (\bar{X} = ๔.๖๖) สนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำสื่อให้เพียงพอับความต้องการ (\bar{X} = ๔.๔๔) สำรวจความต้องการด้านสื่อและวัสดุประกอบการเรียนการสอนของครูในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ (\bar{X} = ๔.๒๐) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ด้านการนิเทศภายใน

ด้านนิเทศภายใน		\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑.	สำรวจข้อมูลด้านวิชาการก่อนวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน	๔.๒๑	๐.๕๓	มาก
๒.	สร้างความเข้าใจและชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน	๔.๑๖	๐.๘๒	มาก
๓.	เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศภายในโรงเรียน	๔.๑๔	๐.๘๕	มาก
๔.	ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการนิเทศภายในระหว่างครูด้วยกันและครูกับผู้บริหาร	๔.๑๕	๐.๘๐	มาก
๕.	ตรวจเยี่ยมชั้นเรียนขณะทำการสอนและคำแนะนำในส่วนของการจัดการเรียนการสอนจากผู้บริหาร	๔.๑๖	๐.๕๓	มาก
๖.	ชี้แจงผลการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนได้ทราบเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	๔.๑๕	๐.๘๒	มาก
๗.	ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ	๔.๓๖	๐.๘๑	มาก
ภาพรวม		๔.๒๐	๐.๗๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๔.๒๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกันเรียงอันจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือ ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ (\bar{X} = ๔.๓๖) สำรวจข้อมูลด้านวิชาการก่อนวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน (\bar{X} = ๔.๒๑) เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศภายในโรงเรียน (\bar{X} = ๔.๑๔) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร
วิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดนครพนม ด้านห้องสมุด

ด้านห้องสมุด		\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑.	มีบรรณารักษ์หรือครูที่รับผิดชอบโดยตรง	๔.๑๕	๐.๘๘	มาก
๒.	จัดงบประมาณที่เพียงพอในการซื้อหนังสือและเอกสาร	๔.๕๘	๓.๕๓	มาก
๓.	ส่งเสริมความร่วมมือในการวางแผนการใช้ห้องสมุด	๔.๒๘	๐.๕๑	มาก
๔.	จัดหาหนังสือ เอกสารและสิ่งพิมพ์ให้เพียงพอกับความต้องการ ของนักเรียน	๔.๐๘	๑.๐๒	มาก
๕.	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมห้องสมุดในรูปแบบต่างๆ	๔.๒๑	๑.๑๓	มาก
๖.	คำแนะนำและชี้แนะเทคนิคการบริหารห้องสมุด	๔.๒๖	๐.๘๕	มาก
๗.	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการใช้ห้องสมุดและ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ	๔.๒๐	๐.๘๘	มาก
ภาพรวม		๔.๒๖	๐.๕๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียน
การสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็น
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ
มากเช่นเดียวกันเรียงอันจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ จัดงบประมาณที่เพียงพอในการซื้อหนังสือ
และเอกสาร ($\bar{X} = ๔.๕๘$) คำแนะนำและชี้แนะเทคนิคการบริหารห้องสมุด ($\bar{X} = ๔.๒๖$)
จัดหาหนังสือ เอกสารและสิ่งพิมพ์ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ($\bar{X} = ๔.๐๘$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร
วิชาการด้านการเรียนการสอนของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดนครพนม ด้านการวัดผลและประเมินผล

ด้านการวัดผลและประเมินผล		\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑.	ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผล	๔.๓๔	๐.๓๕	มาก
๒.	ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือโครงการในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	๔.๒๖	๐.๘๓	มาก
๓.	แต่งตั้งบุคลากรในการรับผิดชอบการวัดผลและประเมินผล	๔.๔๕	๐.๘๔	มาก
๔.	กำหนดวัน เวลาในการวัดผลและประเมินผลระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนไว้ล่วงหน้า	๔.๔๖	๐.๘๑	มาก
๕.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย	๔.๖๖	๐.๖๐	มาก
๖.	ส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ	๔.๔๖	๐.๘๓	มาก
๗.	ใช้ผลจากการวัดและประเมินผลเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษา	๔.๔๖	๐.๓๓	มาก
ภาพรวม		๔.๔๔	๐.๖๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๔.๔๔$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันเรียงอันจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย ($\bar{X}=๔.๖๖$) กำหนดวัน เวลาในการวัดผลและประเมินผลระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนไว้ล่วงหน้า ($\bar{X}=๔.๔๖$) ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือโครงการในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{X}=๔.๒๖$) ตามลำดับ

๔.๓ การวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๘ – ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๑๒ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ตามความเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามเพศ คือ เพศชาย จำนวน ๘๖ คน และเพศหญิง ๓๕ คน

การบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน ๖ ด้าน		ชาย		หญิง		t	Sig.
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑.	ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	๓.๗๓	๐.๖๗	๓.๘๐	๐.๖๐	๐.๖๐๔	๐.๕๔๖
๒.	ด้านการจัดการเรียนการสอน	๔.๐๕	๐.๖๕	๔.๑๗	๐.๖๖	๐.๕๕๓	๐.๓๒๑
๓.	ด้านวัสดุและสื่อการเรียน	๔.๑๖	๐.๗๐	๔.๘๒	๐.๘๖	๐.๕๕๕	๐.๕๗๖
๔.	ด้านนิเทศภายใน	๔.๐๖	๐.๗๕	๔.๕๑	๐.๕๒	๑.๒๒๑	๐.๒๒๓
๕.	ด้านห้องสมุด	๔.๐๘	๑.๐๐	๔.๖๔	๐.๕๔	๐.๑๕๘	๐.๓๓๔
๖.	ด้านการวัดผลและประเมินผล	๔.๓๑	๐.๖๗	๔.๗๕	๐.๔๒	๐.๔๗๔	๐.๓๖๗
รวม		๓.๔๖	๐.๗๕	๓.๕๓	๐.๖๕	๑.๐๐๒	๐.๓๑๗

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศ ต่างกัน มีความเห็น โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ รายด้านพบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นและครู จำแนกตามอายุ คือ อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๔๔ คน อายุ ๓๐-๔๐ ปี จำนวน ๕๒ คน และอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๕ คน

ข้อ	การบริหาร วิชาการด้านการ เรียนการสอน ๖ ด้าน	อายุต่ำกว่า ๓๐ปี		๓๐-๔๐ ปี		๕๑ ปีขึ้นไป		F	Sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑.	ด้านหลักสูตรและ การนำไปใช้	๓.๖๓	๐.๕๕	๓.๘๔	๐.๕๕	๓.๗๘	๐.๖๕	๐.๘๒	๐.๔๑
๒.	ด้านการจัดการ เรียนการสอน	๓.๕๘	๐.๖๘	๔.๑๐	๐.๕๘	๔.๒๕	๐.๗๓	๐.๑๐	๐.๑๒
๓.	ด้านวัสดุและสื่อ การเรียน	๔.๓๐	๑.๐๖	๔.๔๕	๐.๖๕	๔.๓๓	๐.๖๓	๐.๓๑	๐.๒๔
๔.	ด้านนิเทศภายใน	๔.๑๒	๐.๖๑	๔.๓๔	๐.๗๖	๔.๐๖	๐.๗๖	๐.๓๘	๐.๒๔
๕.	ด้านห้องสมุด	๔.๒๕	๑.๐๕	๔.๕๐	๐.๗๒	๓.๘๔	๐.๕๐	๐.๓๘	๐.๒๔
๖.	ด้านการวัดผล และประเมินผล	๔.๓๐	๐.๕๗	๔.๖๖	๐.๕๕	๔.๒๖	๐.๗๐	๐.๘๒	๐.๔๑
รวม		๔.๒๖	๐.๔๐	๔.๑๘	๐.๗๖	๔.๓๘	๐.๗๗	๐.๒๘	๐.๐๔

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามอายุ พบว่าผู้บริหารและครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธที่สมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๔ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ตามความเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา คือ อาชีวศึกษา จำนวน ๑๖ คน ระดับปริญญาตรี จำนวน ๕๘ คน และระดับปริญญาโท จำนวน ๑๑ คน

ข้อ	การบริหาร วิชาการด้านการ เรียนการสอน ๖ ด้าน	อาชีวศึกษา		ปริญญาตรี		ปริญญาโท		F	Sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑.	ด้านหลักสูตรและ การนำไปใช้	๔.๐๒	๐.๖๒	๓.๗๑	๐.๖๗	๓.๗๐	๐.๓๘	๔.๐๘	๐.๖๖
๒.	ด้านการจัดการ เรียนการสอน	๔.๓๕	๐.๔๕	๔.๐๕	๐.๖๘	๓.๕๘	๐.๔๗	๓.๘๗	๐.๖๕
๓.	ด้านวัสดุและสื่อ การเรียน	๔.๕๔	๐.๖๗	๔.๓๗	๐.๘๔	๔.๑๔	๐.๗๐	๓.๕๓	๐.๖๗
๔.	ด้านนิเทศภายใน	๔.๕๘	๐.๖๘	๔.๑๖	๐.๗๒	๔.๐๕	๐.๕๖	๓.๕๖	๐.๗๗
๕.	ด้านห้องสมุด	๔.๕๕	๐.๕๘	๔.๑๕	๐.๕๗	๔.๓๒	๐.๗๗	๓.๗๖	๐.๗๕
๖.	ด้านการวัดผล และประเมินผล	๔.๗๔	๐.๔๗	๔.๓๗	๐.๖๕	๔.๖๘	๐.๖๑	๐.๓๘	๐.๒๔
	รวม	๓.๕๒	๐.๖๒	๔.๐๔	๐.๔๕	-๑.๒๕	๐.๒๑	๓.๕๒	๐.๖๒

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน บริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนโดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธที่สมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๕ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ตาม

ความเห็นของครูจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน คือ ๑-๑๐ ปี จำนวน ๑๐๐ คน ๑๑-๒๐ ปี จำนวน ๑๕ คน และ ๒๑ ปี ขึ้นไป จำนวน ๑๐ คน

ข้อ	การบริหาร วิชาการด้านการ เรียนการสอน ๖ ด้าน	๑-๑๐ ปี		๑๑-๒๐ ปี		๒๑ ปีขึ้นไป		F	Sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑.	ด้านหลักสูตรและ การนำไปใช้	๓.๘๑	๐.๖๑	๓.๘๓	๐.๕๓	๓.๐๒	๐.๓๘	๐.๘๒	๐.๓๒
๒.	ด้านการจัดการ เรียนการสอน	๔.๑๒	๐.๖๖	๔.๑๓	๐.๖๑	๓.๖๖	๐.๕๘	๐.๑๐	๐.๓๖
๓.	ด้านวัสดุและสื่อ การเรียน	๔.๔๒	๐.๘๔	๔.๓๖	๐.๓๓	๓.๕๒	๐.๓๓	๐.๓๑	๐.๓๕
๔.	ด้านนิเทศภายใน	๔.๒๓	๐.๓๐	๔.๒๕	๐.๖๘	๓.๔๔	๐.๓๓	๐.๓๘	๐.๕๒
๕.	ด้านห้องสมุด	๔.๓๒	๐.๓๖	๔.๕๓	๑.๕๔	๓.๒๐	๐.๓๓	๐.๖๐	๐.๓๒
๖.	ด้านการวัดผล และประเมินผล	๔.๕๒	๐.๖๐	๔.๕๔	๐.๔๔	๓.๕๒	๐.๔๓	๐.๕๕	๐.๕๒
รวม		๔.๔๔	๐.๖๔	๓.๓๕	๐.๖๕	๔.๓๓	๐.๘๑	๔.๒๖	๐.๕๒

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนมตามตามบทบาทภาระหน้าที่การบริหารวิชาการการเรียนการสอน ทั้ง ด้าน คือ ๖ ด้าน ๑.ด้านการใช้หลักสูตร ๒.ด้านการจัดการเรียนการสอน ๓. ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน ๔. ด้านการนิเทศภายใน ๕. ด้านห้องสมุด ๖. ด้านวัดผลและประเมินผล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม จากผลการศึกษาครูส่วนมากเป็น เพศชาย เพศชาย จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๘ เป็นเพศหญิง จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒ ผู้บริหารและครูมีอายุส่วนมากต่ำกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒ มีอายุระหว่าง ๓๐ – ๔๐ ปี จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๖ มีอายุระหว่าง ๕๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ ผู้บริหารและครูมีระดับการศึกษาส่วนมาก จบอาชีวศึกษา จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘ จบปริญญาตรี จำนวน ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔ จบปริญญาโท จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘ ผู้บริหารและครูส่วนมากมีประสบการณ์ในการทำงาน ๑-๑๐ปี จำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐ ระหว่าง ๑๑-๒๐ ปี จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐ และ ๒๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๐ ปี ตามลำดับ

ผลการวิจัย ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน และ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ตามลำดับหากจะพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละด้านทั้ง ๖ ด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือจัดประชุมชี้แจงเรื่องเอกสารประกอบหลักสูตรจัดประชุมครูเพื่อวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรและ ตามลำดับ

๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือจัดหากำหนดการสอน แผนการสอนให้ทุกกลุ่มประสบการณ์ จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนอย่างเพียงพอ และจัดหากำหนดการสอน แผนการสอนให้ทุกกลุ่มประสบการณ์ ตามลำดับ

๓. ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน มีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือ ส่งเสริมให้มีการสร้างสื่อประกอบการเรียนการสอน และคู่มือการใช้ให้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ สนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำสื่อให้เพียงพอ กับความต้องการ สำรวจความต้องการด้านสื่อและวัสดุประกอบการเรียนการสอนของครูในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ตามลำดับ

๔. ด้านการนิเทศภายใน

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือ ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ สำรวจข้อมูลด้านวิชาการก่อนวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศภายในโรงเรียน ตามลำดับ

๕. ด้านห้องสมุด

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันเรียงอันจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ จัดงบประมาณที่เพียงพอในการซื้อหนังสือและเอกสาร คำแนะนำและชี้แนะเทคนิคการบริหารห้องสมุด จัดหาหนังสือ เอกสารและสิ่งพิมพ์ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนตามลำดับ

๖. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันเรียงอันจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับแรก ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย กำหนดวัน เวลาในการวัดผลและประเมินผลระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนไว้ล่วงหน้า ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือโครงการในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ ต่างกัน มีความเห็น โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ราชด้านพบว่าไม่แตกต่างกันซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่าผู้บริหารและครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการ บริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบข้อมูลและสามารถอภิปรายผลถึงความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ทั้ง ๖ ด้าน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังที่กิตติมา ปรีดีดิลล ได้กล่าวไว้ว่า “การบริหารวิชาการ หมายถึงการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อันได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ ตำราเรียนและอาคารสถานที่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน” และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารและครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การจัดประชุมครูเพื่อวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยั้งที่ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรเป็นอย่างดี สามารถถ่ายทอด อธิบายหรือให้คำแนะนำให้ครูในโรงเรียนเข้าใจได้ เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานด้านหลักสูตรได้เป็นอย่างดีและส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณภาพตามความต้องการของหลักสูตร **มนัส สายโกสม** กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์ต่างๆ ขึ้นในโรงเรียน โดยครูและผู้บริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้สูงขึ้น โดยใช้เอกสารหลักสูตรเป็นแม่บท การนำหลักสูตรไปใช้จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของโรงเรียน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องทราบและให้ความสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อที่จะนำหลักสูตรไปแปลงเป็นการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย **สมเพียร ประจิมทิต** ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานวิชาการทั้ง โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ๔ ด้านโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้และสื่อสนับสนุนอื่นๆ และด้านการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าโดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารและครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า จัดหา กำหนดการสอน แผนการสอนให้ทุกกลุ่มประสบการณ์ จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนอย่างเพียงพอ และจัดหา กำหนดการสอน แผนการสอนให้ทุกกลุ่มประสบการณ์ การจัดครูเข้าสอนในแต่ละชั้นเรียน โดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถที่ตรงสายงานและการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอน ถือเป็นหัวใจสำคัญของการ

นำหลักสูตรไปใช้ เพราะการเรียนรู้ของเด็กจะเกิดผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียน การสอนเป็นส่วนสำคัญ และผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในจัดการเรียนการสอนคือครู ซึ่งเป็นบุคคล ที่จัดประสบการณ์ให้เด็ก และการจัดประสบการณ์นั้น ครูควรคำนึงถึงบรรยากาศ ความเหมาะสม และวุฒิภาวะของเด็กแต่ละคนด้วยในการจัดการเรียนการสอน **บุญชม ศรีสะอาด** กล่าวไว้ว่า กล่าวว่าการเรียนการสอนต้องอาศัยการสอน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่วนการ เรียนหมายถึง การจัดดำเนินการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยที่ผู้เรียนจะต้องทำ กิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัย **นิภา รักษา** ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อระดับทักษะการบริหารงาน พบว่าด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนรายชื่อพบว่า การเชิญวิทยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอนโดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าผู้บริหารและครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ส่งเสริม ให้มีการสร้างสื่อประกอบการเรียนการสอนและคู่มือการใช้ให้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ อยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า สื่อเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งเพราะไม่มีครูคนใดประสบ ผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยไม่มีสื่อประกอบการสอนเพราะการใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมี ความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ มีเจตคติและเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้สื่อยังเป็น เครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจได้รวดเร็วขึ้นดังนั้นผู้บริหารจึงต้องให้การสนับสนุนให้ ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอนเป็นสำคัญ **กระทรวงศึกษาธิการ** กล่าวว่า ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว และในระบบ สารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่าง เพียงพอ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่าง สร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้ และจากแหล่งเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่าย การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนและแหล่งอื่นๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหา ความรู้ด้วยตนเอง ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อ ธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่นๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการ แสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การใช้สื่อการ เรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ซึ่ง

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย บุญเลี้ยง ทุมคำ ที่ศึกษา สภาพการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกอบ กุญโพนธ์ ที่ศึกษา สภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่าด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายชื่อพบว่า การส่งเสริมให้มีการนิเทศและติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดเก็บและบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน การสำรวจความต้องการด้านสื่อและวัสดุประกอบการเรียนการสอนของครูในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ การส่งเสริมให้มีการสร้างสื่อประกอบการเรียนการสอนและคู่มือการใช้ให้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ การสำรวจสภาพความพร้อม จัดทำคลังสื่อประกอบการเรียนการสอนและการบริการ และการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดหาสื่อให้เพียงพอกับความต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการนิเทศภายใน พบว่า โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าผู้บริหารและครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า บุคลากรในโรงเรียน ให้ความร่วมมือในอันที่จะปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการสอนของครู เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้อง กับ ชารี มณีสรี ได้ให้ทัศนะไว้ว่า “การนิเทศ คือ การปรับปรุงแก้ไข ผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะต้องรู้จักปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสม โดยเฉพาะการทำงานร่วมกับคนอื่น ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา บทบาทที่มุ่งหวังของการนิเทศ ได้แก่ ผลสำเร็จของการทำงานในทุกสถานการณ์” ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา ภูภักดี ที่ศึกษา การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๖ พบว่าด้านการนิเทศภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายชื่อพบว่า การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศภายในโรงเรียน การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการนิเทศภายในระหว่างครูด้วยกัน และครูกับผู้บริหาร การติดตามและประเมินผลการเรียนการนิเทศภายในเป็นระยะและการตรวจเยี่ยมชั้น เรียนขณะทำการสอน และคำแนะนำในส่วนของการจัดการเรียนการสอนจากผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านห้องสมุดโดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าผู้บริหารและครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า จัดงบประมาณที่เพียงพอในการซื้อหนังสือและเอกสาร อยู่ในระดับมาก จัดหาหนังสือ เอกสารและสิ่งพิมพ์ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนคำแนะนำและชี้แนะเทคนิคการบริหารห้องสมุด ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า

ห้องสมุดมีความสำคัญต่อสถานศึกษาเพราะเป็นศูนย์รวมของหนังสือ และวัสดุอุปกรณ์ที่นักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาเป็นแหล่งความรู้และข่าวสาร ให้เป็นที่ค้นคว้า และพักผ่อนหย่อนใจของผู้ใช้ห้องสมุด ห้องสมุดสามารถจัดบริการได้ทั้งทางด้านยืมหนังสือการแนะนำหนังสือ และการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนการจัดนิทรรศการหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด การจัดและดำเนินงานห้องสมุดควรพิจารณาถึงงานด้านเทคนิคงานด้านบริการ การพัฒนาบุคลากรห้องสมุด ตลอดจนงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุด **ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์** กล่าวว่า วัตถุประสงค์หลักของห้องสมุดเพื่อให้เป็นแหล่งที่ให้การศึกษแก่บุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ครู อาจารย์และนักเรียน เพื่อความรู้และข่าวสาร ห้องสมุดที่ทันสมัยนอกจากจะเป็นที่รวบรวมตำราหนังสือและวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ แล้ว ยังเป็นแหล่งที่จะให้บริการในด้านข่าวสาร ความรู้ทั่วไป เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดป้ายแผ่นกระดานเพื่อปิดประกาศข่าวสารความรู้ใหม่ๆ รวมทั้งการเชิญวิทยากร การประชุมเพื่อเผยแพร่ความรู้ และข่าวสาร เพื่อการศึกษาค้นคว้า อีกทั้งห้องสมุดจะเป็นแหล่งหนังสืออ้างอิง ที่ใช้เป็นการค้นคว้าการทำวิจัย เป็นต้น และเป็นแหล่งที่มีหนังสือที่เป็นหนังสือบันเทิง หรือการจัดกิจกรรม การฉายภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ เพื่อความจรรโลงใจและเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ มีมุมจะจัดกิจกรรมต่างๆ และเป็นที่พักผ่อนคลายจากการเรียนในห้องเรียน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย **วันเพ็ญ คชนิล** ที่ศึกษาความต้องการด้านวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่าด้านห้องสมุด อยู่ในระดับมาก

ด้านการวัดผลและประเมินผลโดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารและครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย กำหนดวัน เวลาในการวัดผลและประเมินผลระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนไว้ล่วงหน้า ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือโครงการในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการและปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ของการจัดการเรียนการสอน เพราะในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละครั้งผู้สอนไม่สามารถทราบได้ว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดบ้าง มากน้อยเพียงใด ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องนำสาเหตุดังกล่าวมาวิเคราะห์หาเหตุผล เพื่อปรับปรุงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ **ไพศาล หวังพานิช** กล่าวว่า การวัดผล เป็นกระบวนการสืบค้นหารายละเอียดหรือจำนวน ปริมาณ เกี่ยวกับสมบัติหรือคุณลักษณะ ของสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจเป็นวัตถุประสงค์ของสภาพต่างๆ หรือของบุคคลโดยอาศัยวิธีการหรือ เครื่องมือเป็นหลักในการวัด ส่วนการประเมินผล หมายถึง

กระบวนการพิจารณาตัดสิน ลงสรุปเกี่ยวกับสมบัติหรือคุณลักษณะของสิ่งต่างๆ หรือของบุคคล โดยใช้ผลที่ได้จากการวัดและอาศัยเกณฑ์ในการตัดสินพิจารณา ซึ่งการวัดผลนี้จะต้องยอมรับถึงความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละคนว่ามีการเรียนรู้ไม่เท่ากัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการวัดผลและประเมินผลการศึกษา เป็นงานที่สำคัญประการหนึ่งที่ครูผู้สอนจะต้องเห็นความสำคัญ และการวัดผลและประเมินผลนี้มุ่งที่จะวัดผลและประเมินการเรียนของผู้เรียน ว่าผ่านจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด และเป็นการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น โดยดูจากความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนเป็นสำคัญ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย บุญเลี้ยง ทุมคำที่ศึกษา สภาพการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิวัช ดารารัตน์ ที่ศึกษา การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มที่ ๑ พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ส่วนรายชื่อพบว่า การใช้ผลจากการวัดและประเมินผลเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลายและการส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการศึกษาที่มีคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ที่ผู้บริหารและครูที่จะนำไปพัฒนาแก้ไขคือ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้และด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยความรู้เรื่องการนำหลักสูตรไปใช้และด้านการจัดการเรียนการสอน ต่ำกว่าด้านอื่นๆ โรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยเฉพาะผู้บริหารควรให้ความสนใจกับครูที่ไม่เข้าใจกลุ่มดังกล่าว ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูกลุ่มดังกล่าวมีความสนใจได้ศึกษาเพิ่มเติมหรือจัดกิจกรรมให้ครูได้รับประสบการณ์ตรงและนอกจากนั้นผู้บริหารจะต้องพาไปศึกษานอกสถานที่ เช่น โรงเรียนที่ได้มาตรฐานด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น นอกจากนี้ครูควรมีบทบาทสานสัมพันธ์กับโรงเรียนข้างนอกเพื่อที่จะได้เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานร่วมกันต่อไป

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการศึกษาเพื่อการวิจัยต่อไป

๑) ควรศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการต่อไป

๒) ควรศึกษาการบริหารงานให้ครบทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการงานบุคคล งบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป ควบคู่กัน เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรมต่อไป

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลวิทยุภูมิ

(๑) หนังสือ :

กมล ธิโสภา, การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไทยในปัจจุบันกรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๖.

กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, กรุงเทพมหานคร : ทิปส์พับบลิเคชั่น, ๒๕๔๔.

กมล รอดคล้าย, สภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, พ.ศ. ๒๕๔๖.

กรมวิชาการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์, พ.ศ. ๒๕๔๕.

-----หลักสูตรประถมศึกษา, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, พ.ศ. ๒๕๓๔.

กระทรวงศึกษาธิการ, การบริหารโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, พ.ศ. ๒๕๔๗.

กองสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, แนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, พ.ศ. ๒๕๕๐).

การศึกษากรุงเทพมหานคร, รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร, กรุงเทพมหานคร : งานผลิตสื่อการเรียนการสอน, พ.ศ. ๒๕๔๖.

กิดานันท์ มลิทอง, เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, พ.ศ. ๒๕๔๗.

กิติมา ปรีดีดิถก, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, พ.ศ. ๒๕๔๒).

-----การบริการและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : อักษรพัฒนา, ๒๕๓๒).

-----การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรพัฒนา, พ.ศ. ๒๕๔๓.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การประถมศึกษา, กรุงเทพมหานคร : การศาสนา,
พ.ศ. ๒๕๔๖.

-----การบริหารโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา,
พ.ศ. ๒๕๔๑.

จันทร์ธานี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา, กรุงเทพมหานคร:
บุ๊คพอยท์, พ.ศ. ๒๕๕๑.

จุลมาศ จำปา, ศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม., วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, พ.ศ. ๒๕๔๒.

ไฉน ยังละออ , การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย., พ.ศ. ๒๕๔๐.

ชรัตน์ สีนสะอาด, สมรรถภาพของผู้บริหารในการจัดดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ, ปริญญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, พ.ศ. ๒๕๓๖.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ, เทคโนโลยีการสอน: การออกแบบพัฒนา., กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
พ.ศ. ๒๕๔๔.

ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ, การวัดผลประเมินผล., ครุศาสตร์สาร สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
พ.ศ. ๒๕๔๔.

ธำรง บัวศรี, ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เอราวัณการพิมพ์.
พ.ศ. ๒๕๔๖.

นัฐกร แก่นดี, ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.,
พ.ศ. ๒๕๔๕.

บันลือ พุกขวัน, การนิเทศภายในโรงเรียน, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช. พ.ศ. ๒๕๔๖.

บุญชม ศรีสะอาด, วิธีการสอนทั่วไป และทักษะการสอน, กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, ๒๕๔๖.

-----การวิจัยสำหรับครู, มหาสารคาม : โรงพิมพ์อภิชาติการพิมพ์, พ.ศ. ๒๕๔๖.

ประทีป จรัสรุ่งเรือง, ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า., กรุงเทพมหานคร : แสงศิลป์การพิมพ์., พ.ศ.
๒๕๔๕.

ประภาพรณ เสงี่ยมวงศ์,คู่มือการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ,สมุทรปราการ :พ.ศ.
๒๕๔๔.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหมิตรออฟเซท.
พ.ศ.๒๕๔๘.

-----.การบริหารงานวิชาการ, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์ดี, พ.ศ. ๒๕๔๕.

-----.การบริหารงานวิชาการ, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหมิตรออฟเซท,
พ.ศ.๒๕๔๕.

พงษ์ศักดิ์ อินทรามะ,การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดศรีสะเกษ.,วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. ,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
พ.ศ. ๒๕๔๖.

พวา พันธุ์เมฆา, การลงรายการหลัก รายการพรรณนาสำหรับหนังสือภาษาไทยตามกฎเกณฑ์เอเอซี
อาร์ (๑๕๘๘), กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงเทพมหานคร.,พ.ศ. ๒๕๔๐.

ไพศาล หวังพานิช,การวัดผลและประเมินผลการเรียน., เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ., พ.ศ. ๒๕๔๕.

มนัส ภาคภูมิและคณะ,รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียน
พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา,
พ.ศ. ๒๕๔๑.

มนัส สายโกสุม,ผลกระทบของการปฏิรูปการศึกษาที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองพะเยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.พ.ศ. ๒๕๔๑.

ยีน ภู่วรรณ และสมชาย นำประเสริฐชัย,ไอซีทีเพื่อการศึกษาไทย. ,กรุงเทพมหานคร : หจก.เม็ค
ทรายพริ้นติ้ง.,พ.ศ. ๒๕๔๖.

ทิสนา แวมมณี.,การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.กรุงเทพมหานคร:CIPPA
MODE วารสารวิชาการ.พ.ศ.๒๕๔๕.

รุ่ง แก้วแดง และคณะ, “การประชุม” การฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา หน่วยที่
๑ – ๔. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.,พ.ศ.๒๕๔๕.

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์,หลักการนิเทศการศึกษา., กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พรสิวาการพิมพ์.,
พ.ศ. ๒๕๔๖.

วาณี ฐานปนวงศ์ศาสนติ ,กิจกรรมห้องสมุด., กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.,
พ.ศ. ๒๕๔๑.

- วิเชียร นพพลกรัง, “การบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๔๓.
- วิบูลย์ ไทวณะบุตร และภาวิดา ชาราศรีสุทธิ, **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคาแหง, พ.ศ. ๒๕๔๔.
- สนอง เครือมาก, **คู่มือสอบปฏิบัติการ**, นครสวรรค์: เรียนดี, พ.ศ. ๒๕๔๖.
- สนั่น มีสัจธรรม, **ทางสายใหม่ของการปฏิบัติราชการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๒ กภาพสินธุ์: พ.ศ. ๒๕๔๘.
- สมนึก ภัททิยธนี, **การวัดผลการศึกษา**, กรุงเทพมหานคร: ประสานการพิมพ์, พ.ศ. ๒๕๔๑.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, **คู่มือการนิเทศงานบริหารในสถานศึกษา**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักการศึกษา, พ.ศ. ๒๕๔๗.
- , **เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการศึกษา**, กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, พ.ศ. ๒๕๔๕.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, **เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, พ.ศ. ๒๕๔๖.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, พ.ศ. ๒๕๔๕.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย, **เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดระบบการสอนงานและอาชีพ**, หน่วยที่ ๑-๕. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, พ.ศ. ๒๕๔๘.
- สุภาพร มากแจ้ง, **การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์**, กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา, พ.ศ. ๒๕๔๖.
- หวน พันธุ์พันธ์, **การบริหารโรงเรียน**, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, พ.ศ. ๒๕๔๘.
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์, **การบริหารวิชาการ, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน**, กรุงเทพมหานคร: พ.ศ. ๒๕๔๐.
- อมรา นิสะโสทะ, **บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตการศึกษา ๖**, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, พ.ศ. ๒๕๔๕.

- อาคม จันทสุนทร, การนิเทศภายในโรงเรียน. เอกสารการสัมมนาเรื่องการส่งเสริมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.พ.ศ. ๒๕๔๔.
- อาฉันทย์ มุทะชากุล,การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเจริญศึกษา อำเภอร่องแงะ จังหวัดนราธิวาส ,วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,(กรุงเทพมหานคร: พ.ศ. ๒๕๔๕).
- อำนาจ จันทร์แป้น,การพัฒนาหลักสูตรทฤษฎีสู่การปฏิบัติระดับโรงเรียน,กรุงเทพมหานคร: ส.ทรัพย์การพิมพ์, พ.ศ. ๒๕๔๔.
- อุทัย ธรรมเตโช, หลักการบริหารการศึกษา,(กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์. ๒๕๔๗).
- อุทัย บุญประเสริฐ,หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เอสดีเพรส,พ.ศ. ๒๕๔๐.
- Clickman, Carl D, Stephen P.Gordon and Jovita m.Ross-Gordon. 1998. **Supervison of instruction.**
- Good, Cartet V. 1973. **Dictionary of Education.** 3 rd ed. New York : Mcgraw Hill.

(๒) วิทยานิพนธ์

- กิตติ ชีรศานต์,เทคนิคการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ม.ต้นและม.ปลาย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา,๒๕๔๖).
- ธวัช ดารารัตน์, การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มที่1, วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพมหานคร:พ.ศ. ๒๕๔๕.
- บุญมี ธิอุค, ความคิดเห็นสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดลำปาง., วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.
- ปัญญา ภู่งักดี, การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเขตการศึกษา ๖, วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร,พ.ศ. ๒๕๔๕.
- พงศ์ศักดิ์ อินทราม, ความคิดเห็นสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ., รวมบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,๒๕๓๖.

ศิริธร สุขโขใจ, การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี, วิทยาลัยครูศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.

เสาวคนธ์ โอภาสศิริกุล, สภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียนปรีณสร้อยแยลส์วิทยาลัย ตามความ
คิดเห็นของครู, การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๖.

๒. ภาษาอังกฤษ

American Association of School Administration. **Staff Relation in School Administration.** Washington D, C, 1955.

Campbell, Ronald F. and Others. **Introduction to Educational Administration.** 5th. ed. Boston :
Allyn and Bacon, London: Pitman, 1978.

_____ **The Art of Administration.** New York: McGraw-Hill Book Company,
1981. Dale, Ernest. **Management : Theory and Practice.** New York: McGraw-
Hill Book Company, 1986.

Fayol, Henri. **General and Industrial Management.** London : Pitman, 1949.

Gregg, Russell T. "The Administrative Process" **Administrative Behaviour in Education.** New
York: Harper, 1957.

Harris, Ben M. **Supervisory Behavior in Education.** Englewood Cliff, New Jersey :Prentice –
Hall, 1975.

Jarvis, Oscar T. **Organizing, Supervising, and Administering in the Elementary School.** New
York: Parker Publishing Company, 1989.

Kimbrough, Ralph B. and Michael Y. Nunnery. **Educational Administration,** New York: The
Macmillan Company, 1976.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร
วิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียน
การสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดนครพนมและเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ
ความคิดเห็นของการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

แบบสอบถามนี้มี ๒ ตอน

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู

ผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

กราบนมัสการ/เจริญพร

(พระครูปลัดจันทน์ ทนฺตจิตฺโต)

นิสิตปริญญาโท รุ่น ๕

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่ตรงกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศ

- ชาย
- หญิง

๒. อายุ

- ต่ำกว่า ๓๐ ปี
- ๓๐-๔๐ ปี
- ๔๑ ขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

- อาชีวศึกษา
- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก

๔. ประสบการณ์

- ๑-๑๐ ปี
- ๑๑-๒๐ ปี
- ๒๑ ปี ขึ้นไป

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างแต่ละข้อเพียงช่องเดียว ซึ่งแสดงระดับความคิดเห็นเรื่องการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม

ระดับความคิดเห็น ๕ หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง ๒ หมายถึง ไม่เห็นด้วย
 ๔ หมายถึง เห็นด้วย ๑ หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ๓ หมายถึง ไม่แน่ใจ

ข้อ	บริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้						
๑.	จัดประชุมชี้แจงเรื่องเอกสารประกอบหลักสูตร					
๒.	ประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตร					
๓.	จัดประชุมครูเพื่อวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้					
๔.	จัดหาเอกสารต่าง ๆ ของหลักสูตรให้ครูทำความเข้าใจ					
๕.	กำหนดยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร					
๖.	จัดให้มีการวิเคราะห์และประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้					
๗.	ใช้หลักสูตรเป็นหลักในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน					
๘.	ส่งเสริมให้ครูจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น					
๙.	ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างทั่วถึง					

ข้อ	บริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน						
๑๐.	ประชุมครูเพื่อจัดตารางสอนและเตรียมงานก่อนเปิดภาคเรียน					
๑๑.	จัดทำการสอน แผนการสอนให้ทุกกลุ่มประสบการณ์					
๑๒.	จัดครูเข้าสอนในแต่ละชั้นเรียนโดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถที่ตรงสายงาน					
๑๓.	เชิญวิทยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
๑๔.	จัดหาแหล่งการสอน แผนการสอนให้ทุกกลุ่มประสบการณ์					
๑๕.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน					
๑๖.	จัดกิจกรรมเสริมให้ทุกกลุ่มประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรภายในเวลาที่กำหนด					
๑๗.	จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนอย่างเพียงพอ					
๑๘.	จัดทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง					

ข้อ	บริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๓. ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน						
๑๕.	สำรวจความต้องการด้านสื่อและวัสดุประกอบการเรียนการสอนของครูในแต่ละกลุ่มประสบการณ์					
๒๐.	สนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำสื่อให้เพียงพอับความต้องการ					
๒๑.	ส่งเสริมให้มีการสร้างสื่อประกอบการเรียนการสอนและคู่มือการใช้ให้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์					
๒๒.	จัดการอบรมการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และสาธิตการผลิตสื่อ โดยนำวัสดุในท้องถิ่นมาดัดแปลงเป็นสื่อ					
๒๓.	สำรวจสภาพความพร้อมของการใช้สื่อการเรียนการสอน					
๒๔.	จัดทำคลังสื่อประกอบการเรียนการสอนและให้บริการอย่างเป็นระบบ					
๒๕.	ส่งเสริมให้มีการนิเทศและติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอน					

ข้อ	บริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๔. ด้านนิเทศภายใน						
๒๖.	สำรวจข้อมูลด้านวิชาการก่อนวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน					
๒๗.	สร้างความเข้าใจและชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน					
๒๘.	เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศภายในโรงเรียน					
๒๙.	ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการนิเทศภายในระหว่างครูด้วยกันและครูกับผู้บริหาร					
๓๐.	ตรวจเยี่ยมชั้นเรียนขณะทำการสอนและคำแนะนำในส่วนของการจัดการเรียนการสอนจากผู้บริหาร					
๓๑.	ชี้แจงผลการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนได้ทราบเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน					
๓๒.	ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ					

ข้อ	บริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๕. ด้านห้องสมุด						
๓๓.	มีบรรณารักษ์หรือครูที่รับผิดชอบโดยตรง					
๓๔.	จัดงบประมาณที่เพียงพอในการซื้อหนังสือและเอกสาร					
๓๕.	ส่งเสริมความร่วมมือในการวางแผนการใช้ห้องสมุด					
๓๖.	จัดหาหนังสือ เอกสารและสิ่งพิมพ์ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน					
๓๗.	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมห้องสมุดในรูปแบบต่างๆ					
๓๘.	คำแนะนำและชี้แนะเทคนิคการบริหารห้องสมุด					
๓๙.	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการใช้ห้องสมุดและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ					

ข้อ	บริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๖. ด้านการวัดผลและประเมินผล						
๔๐.	ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผล					
๔๑.	ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือโครงการในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
๔๒.	แต่งตั้งบุคลากรในการรับผิดชอบการวัดผลและประเมินผล					
๔๓.	กำหนดวัน เวลาในการวัดผลและประเมินผลระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนไว้ล่วงหน้า					
๔๔.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย					
๔๕.	ส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล การเรียนที่มีคุณภาพ					
๔๖.	ใช้ผลจากการวัดและประเมินผลเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษา					

พระครูปลัดจ่านงค์ ทนตจิตฺโต (ต๋อนโสกรี)

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๐๑๖

คณะกรรมการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุธรรม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
 โทร./ Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๑๐๔

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ศาสตราจารย์ ดร. จำนงค์ อดิวัฒนสิทธิ์

ด้วย พระครูปลัดจำนงค์ ทนุดจิตโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความ
 คิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
 จังหวัดนครพนม: THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING
 ATPHRAPARIYATTIDHAMMASCHOOL, GENERALE DUCATIONSECTION IN NAKHONPHANOM
 PROVINCE” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส ฐิตสาโร,ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ที่มี
 ความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและขอขอบคุณมา ณ
 โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
 ผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๐๑๖

คณะกรรมการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
 โทร./ Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๑๐๔

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ เดชชัยศรี

ด้วย พระครูปลัดจันทน์ ทนฺตจิตฺโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความ
 คิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
 ศึกษา จังหวัดนครพนม: THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING
 ATPHRAPARIYATTIDHAMMASCHOOL, GENERALEDUCATIONSECTION IN NAKHONPHANOM
 PROVINCE” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส ฐิตสาโร, ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ที่มี
 ความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิต ได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและขอขอบคุณมา ณ
 โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
 ผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะครุศาสตร์ มจร. วัชรวิสุคาราม บางกอกน้อย กรุงเทพฯ โทร./โทรสาร. ๐-๒๔๓๓-๖๕๘๘

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๑๖๑

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู

ด้วย พระครูปลัดจ่านงค์ ทนตจิตฺโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปรีชัฒิธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม: THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING ATPHRAPARIYATTIDHAMMASCHOOL, GENERALEDUCATIONSECTIONIN NAKHONPHANOM PROVINCE” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส ฐิตสาโร,ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะครุศาสตร์ มจร. วัชรวิสุตาราม บางกอกน้อย กรุงเทพฯ โทร./โทรสาร. ๐-๒๕๓๓-๖๕๘๘

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๑๖๑

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร.อินตา ศิริวรรณ

ด้วย พระครูปลัดจ่านงค์ ทนตจิตโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปรีชัฒิธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม: THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING ATPHRAPARIYATTIDHAMMASCHOOL, GENERALEDUCATIONSECTIONIN NAKHONPHANOM PROVINCE” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส จิตสาโร, ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะครุศาสตร์ มจร. วัชรวิบูลย์ บางกอกน้อย กรุงเทพฯ โทร./โทรสาร. ๐-๒๕๓๓-๖๕๘๘

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๑๖๑

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

ด้วย พระครูปลัดจันทน์ ทนตจิตฺโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปรีชัฒิธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING ATPHRAPARIYATTIDHAMMASCHOOL, GENERALEDUCATIONSECTIONIN NAKHONPHANOM PROVINCE” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส จิตสาโร, ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

๑. ศาสตราจารย์ ดร.จันทงค์ อติวัฒน์สิทธิ์
ตำแหน่งหน้าที่งาน อาจารย์สอน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาจารย์ประจำ ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๒. รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.อำนาจ เดชชัยศรี
ตำแหน่งหน้าที่งาน อาจารย์สอน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาจารย์ผู้ทรงวุฒิประจำคณะครุศาสตร์
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ บุญปู้
ตำแหน่งหน้าที่งาน อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
หัวหน้าภาคหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินดา ศิริวรรณ
ตำแหน่งหน้าที่งาน อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย
ตำแหน่งหน้าที่งาน อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

หนังสือแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๔๐.๓/๒๐๐

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุธรรม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
 โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๑๐๔-๔๒๗๓

๑๐ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมหาธาตุ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ๑๕ ชุด

ด้วย พระครูปลัดจันทน์ ทนฺตจิตฺโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING ATPHRAPARIYATTIDHAMMASCHOOL, GENERALE DUCATIONSECTION IN NAKHONPHANOM PROVINCE หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส จิตฺตสาโร,ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

การนี้ นิสิตมีความจำเป็น ต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
 ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศร ๖๑๔๐.๓/๒๐๐

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุทธาราม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
 โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๑๐๔-๔๒๓๓

๑๐ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ๑๕ ชุด

ด้วย พระครูปลัดจันทน์ ทนตจิตโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING AT PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL, GENERAL EDUCATION SECTION INNAKHONPHANOM PROVINCE หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส จิตสาโร,ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

การนี้ นิสิตมีความจำเป็น ต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ นุชปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
 ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศร ๖๑๔๐.๓/๒๐๐

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วัดศรีสุคนทราม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๑๐๔-๔๒๓๓

๑๐ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีสว่าง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ๑๕ ชุด

ด้วย พระครูปลัดจันทงค์ ทนุดิจุโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING AT PHRAPARIYATTIDHAMMASCHOOL, GENERAL EDUCATION SECTION IN NAKHONPHANOM PROVINCE หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส ฐิตสาโร, ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

การนี้ นิสิตมีความจำเป็น ต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ นุญปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศธ ๖๑๔๐.๓/๒๐๐

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๑๐๔-๔๒๗๓

๑๐ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดธาตุประสิทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ๑๕ ชุด

ด้วย พระครูปลัดจันทน์ ทนตจิตโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING AT PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL, GENERALE DUCATION SECTION INNAKHONPHANOM PROVINCE หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส ฐิตสาโร,ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

การนี้ นิสิตมีความจำเป็น ต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ นุชปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศร ๖๑๔๐.๓/๒๐๐

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
 โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๑๐๔-๔๒๗๓

๑๐ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดธาตุพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ๑๕ ชุด

ด้วย พระครูปลัดจันทงค์ ทนุดิจิโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความ
 คิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
 ศึกษา จังหวัดนครพนม THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING
 AT PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL, GENERAL EDUCATION SECTION IN
 NAKHONPHANOM PROVINCE หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุ
 ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส ฐิตสาโร, ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

การนี้ นิสิตมีความจำเป็น ต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลเพื่อ
 พัฒนาการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ นุชปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
 ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศธ ๖๑๔๐.๓/๒๐๐

คณะกรรมการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วัดศรีสุคาราม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๑๐๔-๔๒๗๓

๑๐ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีชมพู

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ๑๕ ชุด

ด้วย พระครูปลัดจันทงค์ ทนุดิจิโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING AT PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL, GENERAL EDUCATION SECTION IN NAKHONPHANOM PROVINCE หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครู ศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส ฐิตสาโร,ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

การนี้ นิสิตมีความจำเป็น ต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ นุญปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศร ๖๑๔๐.๓/๒๐๐

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุทธาราม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
 โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๑๐๔-๔๒๓๗

๑๐ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดธาตุเรณู

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ๑๕ ชุด

ด้วย พระครูปลัดจันทงค์ ทนุดิจิโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING AT PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL, GENERAL EDUCATION SECTION IN NAKHONPHANOM PROVINCE หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส ฐิตสาโร,ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

การนี้ นิสิตมีความจำเป็น ต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
 ผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศร ๖๑๔๐.๓/๒๐๐

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วัดศรีสุทธาราม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๐๐๔-๔๒๗๓

๑๐ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีสงคราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ๑๕ ชุด

ด้วย พระครูปลัดจันทงค์ ทนุดิจิโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING AT PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL, GENERAL EDUCATION SECTION IN NAKHONPHANOM PROVINCE หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส ฐิตสาโร,ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

การนี้ นิสิตมีความจำเป็น ต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ นุชปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศร ๖๑๔๐.๓/๒๐๐

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุทธาราม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
 โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๑๐๔-๔๒๓๓

๑๐ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีหนาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ๑๕ ชุด

ด้วย พระครูปลัดจันทงค์ ทนุดิจุโต นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ศึกษาความ
 คิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
 ศึกษา จังหวัดนครพนม THE OPINION OF TEACHERS TOWARD ADMINISTRATION TEACHING
 AT PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL, GENERAL EDUCATION SECTION IN
 NAKHONPHANOM PROVINCE หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุ
 ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สิน งามประโคน	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสหัส ฐิตสาโร,ผศ.	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

การนี้ นิสิตมีความจำเป็น ต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลเพื่อ
 พัฒนาการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ นุชปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
 ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาคผนวก จ
ผลการหาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญของแบบสอบถาม

“เรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของ

โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม”

การบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			สรุปและแปลผล		
		1	2	3	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑.	ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ จัดประชุมชี้แจงเรื่องเอกสารประกอบ หลักสูตร	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๒.	ประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดต่าง ของหลักสูตร	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๓.	จัดประชุมครูเพื่อวางแผนการนำหลักสูตร ไปใช้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๔.	จัดหาเอกสารต่าง ๆ ของหลักสูตรให้ครูทำ ความเข้าใจ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๕.	คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตร	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๖.	จัดให้มีการวิเคราะห์และประเมินหลักสูตร ก่อนนำไปใช้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๗.	ใช้หลักสูตรเป็นหลักในการจัด ประสบการณ์การเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๘.	ส่งเสริมให้ครูจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๙.	ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรให้ ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างทั่วถึง	1	1	1	3	1	ใช้ได้

การบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			สรุปและแปลผล		
		1	2	3	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑.	ด้านการจัดการเรียนการสอน ประชุมครูเพื่อจัดตารางสอนและเตรียมงาน ก่อนเปิดภาคเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๒.	จัดหากำหนดการสอน แผนการสอนให้ทุก กลุ่มประสบการณ์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๓.	จัดครูเข้าสอนในแต่ละชั้นเรียนโดยพิจารณา จากความรู้ความสามารถที่ตรงสายงาน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๔.	เชิญวิทยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๕.	จัดหากำหนดการสอน แผนการสอนให้ทุก กลุ่มประสบการณ์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๖.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการสอน ซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีความสามารถ แตกต่างกัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๗.	จัดกิจกรรมเสริมให้ทุกกลุ่มประสบการณ์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรภายในเวลาที่ กำหนด	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๘.	จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ กิจกรรมการ เรียนการสอนของนักเรียนอย่างเพียงพอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๙.	จัดทัศนศึกษาออกสถานที่เพื่อให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์ตรง	1	1	1	3	1	ใช้ได้

การบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			สรุปและแปลผล		
		1	2	3	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑.	ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอน สำรวจความต้องการด้านสื่อและวัสดุ ประกอบการเรียนการสอนของครูในแต่ละ กลุ่มประสบการณ์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๒.	สนับสนุนค่านิยมประมาณในการจัดทำสื่อ ให้เพียงพอกับความต้องการ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๓.	ส่งเสริมให้มีการสร้างสื่อประกอบการเรียน การสอนและคู่มือการใช้ให้ครบทุกกลุ่ม ประสบการณ์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๔.	จัดการอบรมการผลิตสื่อการเรียนการสอน โดยเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ ความรู้และสาธิตการผลิตสื่อโดยนำวัสดุใน ท้องถิ่นมาดัดแปลงเป็นสื่อ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๕.	สำรวจสภาพความพร้อมของสื่อการเรียน การสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๖.	จัดทำคลังสื่อประกอบการเรียนการสอนและ ให้บริการอย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๗.	ส่งเสริมให้มีการนิเทศและติดตามผลการใช้ สื่อการเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้

การบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			สรุปและแปลผล		
		1	2	3	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	ด้านการนิเทศภายใน						
๑.	สำรวจข้อมูลด้านวิชาการก่อนวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๒.	สร้างความเข้าใจและชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๓.	เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศภายในโรงเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๔.	ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการนิเทศภายในระหว่างครูด้วยกันและครูกับผู้บริหาร	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๕.	ตรวจเยี่ยมชั้นเรียนขณะทำการสอนและคำแนะนำในส่วนของการจัดการเรียนการสอนจากผู้บริหาร	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๖.	ชี้แจงผลการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนได้ทราบเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๗.	ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

การบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			สรุปและแปลผล		
		1	2	3	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	ด้านห้องสมุด						
๑.	มีบรรณารักษ์หรือครูที่รับผิดชอบโดยตรง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๒.	จัดงบประมาณที่เพียงพอในการซื้อหนังสือและเอกสาร	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๓.	ส่งเสริมความร่วมมือในการวางแผนการใช้ห้องสมุด	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๔.	จัดหาหนังสือ เอกสารและสิ่งพิมพ์ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๕.	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมห้องสมุดในรูปแบบต่างๆ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๖.	คำแนะนำและชี้แนะเทคนิคการบริหารห้องสมุด	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๗.	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการใช้ห้องสมุดและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

การบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			สรุปและแปลผล		
		1	2	3	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑.	ด้านการวัดผลประเมินผล ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผล	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๒.	ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือโครงการในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๓.	แต่งตั้งบุคลากรในการรับผิดชอบการวัดผลและประเมินผล	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๔.	กำหนดวัน เวลาในการวัดผลและประเมินผลระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนไว้ล่วงหน้า	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๕.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๖.	ส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
๗.	ใช้ผลจากการวัดและประเมินผลเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : พระครูปลัดจันทังค์ ทนฺตจิตฺโต (ต๋อนโตกรี่)
- เกิด : ๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๐ อำเภอโพธารวัตร จังหวัดนครพนม
- สถานที่เกิด : บ้านนาซอ ๓๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลโพธารวัตร อำเภอโพธารวัตร
จังหวัดนครพนม
- อุปสมบท : ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๑
- การศึกษา : พ.ศ. ๒๕๒๗ จบนักธรรมเอก
พ.ศ. ๒๕๕๐ จบการหลักสูตรประกาศนียบัตรบริหารกิจการคณะสงฆ์
(ป.บส.)
พ.ศ. ๒๕๕๓ จบปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต คณะพุทธศาสตร์
(สาขาพระพุทธานุสาสนา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รุ่นที่ ๕๖
- หน้าที่ : เจ้าอาวาสวัดสะแก
- เข้าศึกษา : ๖ มิถุนายน ๒๕๕๓
- สำเร็จการศึกษา : ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕
- สังกัด : วัดสะแก ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ๑ หมู่ ๕ วัดสะแก ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
โทร ๐๘-๕๕๘๔-๔๕๑๑ , ๐๒-๕๕๕-๑๓๗๒